

A Méliusz Juhász Péter Könyvtár 2018. évi beszámolója

4026 Debrecen, Bem tér 19/D

Dr. Kovács Béla Lóránt

2019. február 18.

Tartalomjegyzék

I. Vezetői összefoglaló	3
II. Szervezeti kérdések:	3
III. Szakmai működés:.....	6
1. Nyitva tartás	6
2. Az intézmény szakmai szervezeti egységei által végzett tevékenységek ismertetése.....	7
2.1 Gyűjteményfejlesztés	7
2.2 Gyűjteményfeltárás	14
2.3 Állományvédelem	15
2.4 Tudományos kutatás.....	17
3. Megyei hatókörű városi könyvtár területi feladatellátása	20
3.1 Kötelezpéldány szolgáltatás	20
3.2 ODR tevékenység.....	21
3.3 Területi ellátó munka	21
3.4 A kistélepülési könyvtári ellátás megszervezése.....	25
3.5 Nemzetiségi könyvtári ellátás	28
3.6 Statisztikai adatszolgáltatás	29
4. Mutatók	29
4.1 Könyvtárhasználat.....	29
4.2 Dokumentumforgalom	41
4.3 Olvasói számítógépek	42
4.4 Online szolgáltatások	43
4.5 Szolgáltatások fogyatékkal élők számára.....	43
4.6 Nemzetiségek számára biztosított dokumentumok	44
4.7 Használói képzések száma	45
4.8 Rendezvény, kiállítás	49
4.9 Használói elégedettség mérés.....	68
4.10 Települési könyvtárak számára nyújtott szolgáltatások	69
4.11 Községi szolgálat/önkéntesség	69
4.12 Partnerség	72
4.13 Digitalizálás.....	76
IV. Fejlesztések:	81
1. Intézményi terek/épületek infrastrukturális fejlesztései	81
2. Megvalósult infrastrukturális fejlesztések.....	82
3. Jelentősebb eszközbeszerzések	83
4. Pályázatok, projektek	84
5. A menedzsment és a minőségirányítási tevékenységek megvalósulása 2018-ban	95
6. Elektronikus szolgáltatások.....	104
7. Innovatív megoldások, újítások:	110
8. Gazdálkodással kapcsolatos főbb adatok és értékelésük.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

I. Vezetői összefoglaló

A Méliusz Juhász Péter Könyvtár 2018-ban azt a célt tűzte ki maga elé, hogy közvetlen környezetében megpróbálja megfordítani azokat a negatív, a társadalmunk egészében megfigyelhető olvasásszociológiai folyamatokat, amelyek látogatóink létszámának csökkenésében voltak leginkább tettenérhetőek. A korábbiaknál szigorúbb és jobban ellenőrizhető mérésekkel kezdtük vizsgálni a felhasználói szokásokat azért, hogy őszintén szembe tudjunk nézni a problémákkal. Statisztikáinknál például kizárólag olyan adatokat vettünk figyelembe, amelyek a mérés tárgyától és alanyától egyaránt függetlenek, mondjuk azért, mert a gépi kölcsönzésből származnak. Ezt követően átalakítottuk szervezeti felépítésünket és megváltoztattuk egyes szolgáltatásainkat. Mindenekelőtt könyvtáraink nyitvatartását gondoltuk újra: a szolgáltatóhelyeinket hosszabb időre nyitottuk ki és olyankor, amikor az olvasók ráérnek – munkaidő után és hétvégén. Mindezekhez radikálisan át kellett gondolnunk az intézmény szervezeti felépítését és humán erőforrás-gazdálkodását is. A városi könyvtártól megörökölt fiókkönyvtári rendszert felszámoltuk és munkatársainkat öt nagy egységhez rendeltük. Célunk az volt, hogy a humán erőforrás-gazdálkodásunkat a *mérethatékony*ság kihasználásával és a munkaerő szoftverekkel támogatott, *rugalmas átcsoportosítás*ával tegyük hatékonyá. Ennek során kollégáinknak meg kellett szokniuk, hogy a korábbiaktól eltérő időpontokban és különböző helyeken kell végezniük munkájukat új protokollok és munkahelyi kultúra szerint. A szokások változásai és az ezekkel járó kényelmetlenségek néhány munkatársunknál olykor elégedetlenségeket váltottak ki, amelyeket a vezetőknek kellő empátiával, de határozottan kellett kezelniük. Az átalakítások azonban nem várt sikereket értek el és a nyitvatartás változása érezhető forgalomnövekedést hozott az év második felében. Több fiókkönyvtárunkban is tartósan 30 százalékot meghaladó forgalomnövekedést mértünk (Józsa, István út). Tapasztalatainkat a következő tételmondatban foglaltuk össze: *ha kinyitjuk a könyvtárakat, bejönnek az olvasók*. Ez csak első hallásra triviális. Aggodalommal töltött el bennünket, hogy mi történik akkor, ha az olvasók mégsem jönnek.

II. Szervezeti kérdések:

Az elmúlt évben jelentős mértékben növeltük könyvtáraink nyitvatartását a meglévő humán erőforrással. A megnövelt kapacitásigénynek csak úgy lehetett megfelelni, ha teljes egészében újragondoljuk a szervezeti struktúrát, felülvizsgáljuk a különböző feladatok munkaidőigényét. Ezt követően kialakítottunk egy olyan rendszert, amely lényegét tekintve módosít azon a szemléleten, miszerint olvasószolgálati munkatársaink egy adott könyvtári egységhez tartoznak. Könyvtárainkat négy egységbe rendeztük, amelyekhez laterálisan csatlakozik Központi Könyvtárunk, ezek között a szervezeti egységek között a humán erőforrást az igények szerint – nyitvatartás, projektfeladatok stb. – szerint mozgatjuk. Ennek megfelelően módosítottuk az intézmény Szervezeti és Műszaki Szabályzatát. Az összetett munkaszervezés támogatására munkaidő beosztást segítő szoftvert készítettünk.

2018-ban új Stratégiai tervben fogalmaztuk meg intézményünk terveit: „A Méliusz Juhász Péter Könyvtár célja, hogy Debrecen és Hajdú-Bihar megye vezető információszoigáltató intézményévé váljon, amely a határainkon túl élő magyarok könyvtári ellátására is hatással van. A következő feladatokat kívánjuk megvalósítani annak érdekében, hogy célunkat elérjük: a digitális technológia innovatív alkalmazását (kulturális innováció); a könyvtárhálózat fejlesztését (hálózati fejlesztés); a digitális kompetenciák képzését az e-kultúra, az e-ügyintézés támogatására és az esélyegyenlőség kiterjesztésére (digitális kompetencia).

A szervezet felépítése

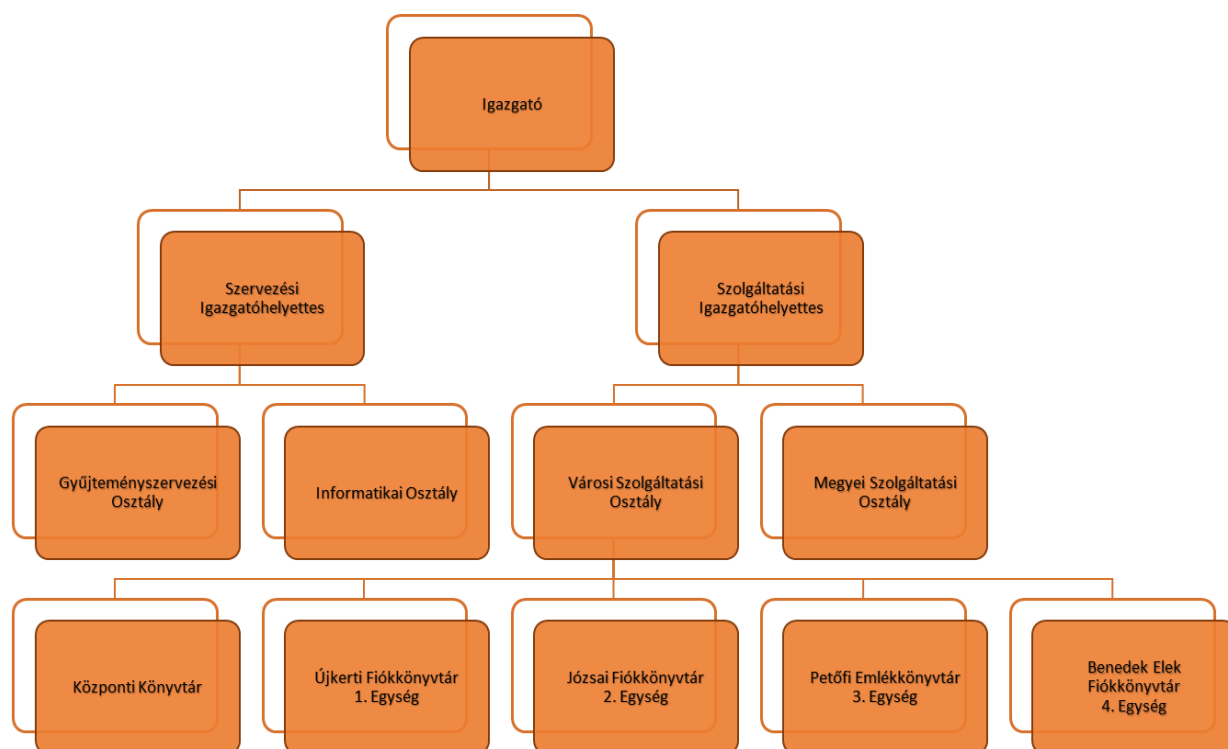
A könyvtárhálózat a Központi Könyvtárból, tizenkét fiókkönyvtárból – Benedek Elek Fiókkönyvtár, Csapókerti Fiókkönyvtár, Homokkerti Fiókkönyvtár, István úti Fiókkönyvtár, Józsaí Fiókkönyvtár, József Attila-telepi Fiókkönyvtár, Kartács utcai Fiókkönyvtár, Libakerti Fiókkönyvtár, Nyugdíjasok Háza Könyvtára, Petőfi Emlékkönyvtár, Tócoskerti Iskolai és Gyermekkönyvtár, Újkerti Fiókkönyvtár –, valamint a könyvtárpontokból áll, melyek Debrecen Megyei Jogú Város közigazgatási területén látják el feladataikat. A fiókkönyvtárak a Központi Könyvtáron kívül négy egységbe tartoznak. Az első egység az Újkerti Fiókkönyvtár irányításával a Libakerti Fiókkönyvtárból és a Nyugdíjasok Háza Könyvtárából áll, a második egység a Józsaí Fiókkönyvtár irányításával a Kartács utcai Fiókkönyvtárból és az István úti Fiókkönyvtárból áll, a harmadik egység a Petőfi Emlékkönyvtár irányításával a Csapókerti Fiókkönyvtárból és a Tócoskerti Iskolai és Gyermekkönyvtárból áll, a negyedik egység pedig a Benedek Elek Fiókkönyvtár irányításával a Homokkerti Fiókkönyvtárból és a József Attila-telepi Fiókkönyvtárból áll. A Központi Könyvtár szorosán együttműködik az egységekkel.

A Méliusz Juhász Péter Könyvtár szervezeti egységekre tagolóó intézmény, feladatainak ellátása a munkatársak szoros együttműködésén alapul. A feladatellátás alapvetően osztálystruktúrája szerint szerveződik, időszakosan azonban jellemzője a projektszemlélet is, így a szervezeti tevékenységet átszővi az állandó és időszaki egységekben, csoportokban való munkamegosztás.

Vezetői feladatokat látnak el:

- a könyvtár igazgatója,
- a két igazgatóhelyettes,
- az osztályvezetők,
- egységvezetők.

Az intézmény és ezen belül egységei szakmai alapfeladatait a szakalkalmazottak, az üzemeltetéssel kapcsolatos feladatait a gazdasági, ügyviteli-, üzemviteli- és fenntartási alkalmazottak, valamint kiségitő alkalmazott takarítók látják el. Egyéb, külső munkavállalókkal megbízásoo jogviszony létesítése kizárólag az intézmény igazgatójának jogkörébe tartozik.

			2017. tény	2018. terv	2018. tény
Összlétszám (fő, töredék is lehet)			98,25	99,25	107,25
Ebből vezető vagy magasabb vezető (fő, töredék is lehet)			15	15	12
Könyvtári szakmai munkakörben foglalkoztatottak	Könyvtáros szakképesítéssel	összesen	71	71	72
		átszámítva teljes munkaidőre	70,25	70,25	71,25
	Középfokú szakk. (kvtár asszisztens, adatrögzítő-OKJ)	összesen	6	6	8
		átszámítva teljes munkaidőre	6	6	8
	Egyéb felsőfokú	összesen	6	6	13
		átszámítva teljes munkaidőre	6	6	13
Mindösszesen könyvtári szakmai munkakörben		összesen	83	83	93
		átszámítva teljes munkaidőre	82,25	82,25	92,25
Egyéb alkalmazott	Egyéb alkalmazott felsőfokú	összesen	5	6	4
		átszámítva teljes munkaidőre	5	6	4
	Egyéb alkalmazott középfokú	összesen	12	12	12
		átszámítva teljes munkaidőre	11	11	11
Mindösszesen egyéb alkalmazott		összesen	17	17	16
		átszámítva teljes munkaidőre	16	16	15
Összes létszám:			98,25	99,25	107,25
Önkéntesek száma			14	14	3
Közfoglalkoztatottak száma			14	25	14

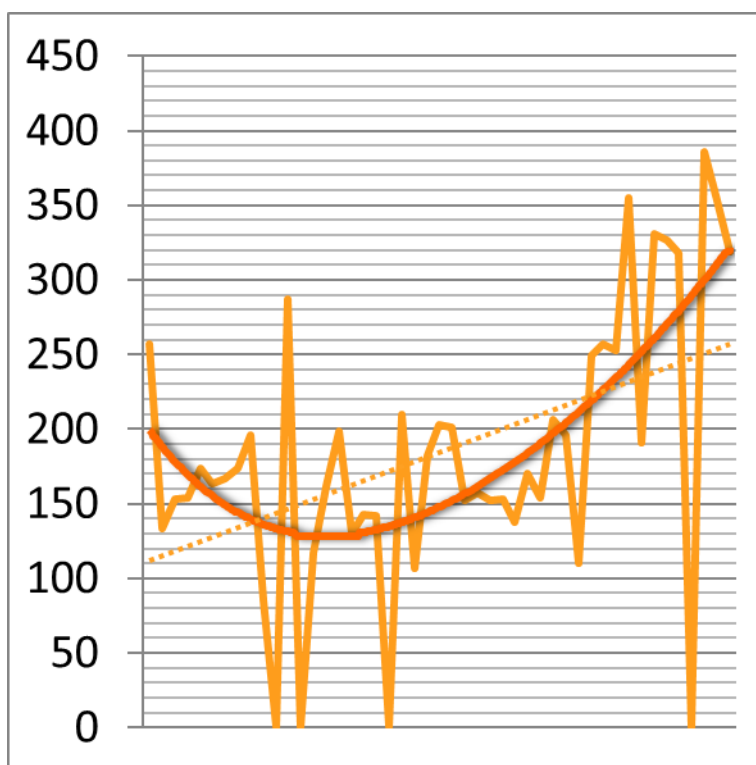
III. Szakmai működés:

1. Nyitva tartás (heti nyitvatartási idő, hétféi nyitva tartás, változások)

Jelentősen hosszabb nyitvatartási idővel várja olvasóit a Méliusz Juhász Péter Könyvtár 2018. szeptember 3-tól. A Központi Könyvtár immár a hét hat napján áll a látogatók rendelkezésére, a fiókkönyvtárak pedig szombaton is elérhetőek.

A különböző könyvtárhasználói igényekhez igazodva a Központi Könyvtár és a fiókkönyvtárak átlagosan **35 százalékkal növelték nyitvatartási idejüket**. Egyes fiókkönyvtárak több mint **50 százalékkal** nagyobb óraszámot várják az olvasókat, a látogatók kétharmadát kiszolgáló **Központi Könyvtár 30 százalékkal, heti 12 órával többet szán az olvasókra**, ahova ezentúl hétfőn is be lehet térni olvasni, kutatni vagy tanulni.

A könyvtárhasználók kényelmét szolgálja, hogy a Központi Könyvtár hétfőn déltől este 8 óráig tart nyitva, kedden a teljes könyvtárhálózat reggel 8 órától este 8 óráig, szombaton pedig minden könyvtár 8 órán keresztül látogatható. A fiókkönyvtárak nyitvatartása egységes.

1. grafikon: A nyitvatartás változásának hatása a szombati kölcsönzésekre 2018-ban a teljes könyvtárhálózatban

Mutatók	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Heti nyitvatartási órák száma (a könyvtár székhelyén) (óra)	40	42	52	130 %
Heti nyitvatartási órák száma a fiók-	37	37	44	118,9 %

könyvtárakban (összesítve, óra)				
Hétfői (szombat, vasárnap) nyitva tartás (óra)	8	8	8	-
16 óra utáni nyitva tartás (óra)	9	11	14	155,55%
Nyári zárva tartási idő	0	0	0	98,48 %
Munkanapok száma (hétfő-péntek):	66	65	65	
Nyitvatartási napok száma: (hétfő-vasárnap)	66	66	78	118,18 %
Téli zárva tartási idő	2	0	0	96,82 %
Munkanapok száma (hétfő-péntek):	63	61	61	
Nyitvatartási napok száma: (hétfő-vasárnap)	60	61	64	106,66 %

2. Az intézmény szakmai szervezeti egységei által végzett tevékenységek ismertetése

2.1 Gyűjteményfejlesztés

Beszerzési források

Mutatók	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	Változás 2017-2018 (%)
Költségvetés	31 229 017	34 360 700	35 341 548	113,17%
KSZR	18 441 282	19 000 000	19 983 396	108,36%
KTG.vetés KSZR-rel	49 670 299	53 360 700	55 324 944	111,38%
Érdekltség-növelő támogatás	3 213 038	3 313 000	2 755 347	85,76%
ODR támogatás dokumentumok beszerzésére	1 225 400	1 900 000	1 900 000	155,05%
Egyéb	0	0	0	0
Források összesen	35 667 455	39 573 700	39 996 895	112,14%
Források összesen KSZR-rel	54 108 737	58 573 700	59 980 291	110,85%
Ajándék, kötelezpéldány értéke	13 645 696	13 646 000	11 043 592	80,93%
Összesen	49 313 151	53 219 700	51 040 487	103,50%
Összesen KSZR-rel	67 754 433	72 219 700	71 023 883	104,83%

A Méliusz Juhász Péter Könyvtár ellátására összesen **35.341.548** forintot fordítottunk, ebből a könyvtárpontokra 1.531.570 forintot, a megyei területi ellátásra (KSZR), pedig 19.983.396 forintot.

A könyvtár beszerzési keretét 1/3-2/3 arányban osztottuk el a Központi Könyvtár és a fiókkönyvtárak (könyvtárpontok) között, ami kiegyensúlyozott és megfelelő gyarapítást tett lehetővé.

Ez alól kivétel az **Országos Dokumentum-ellátási Rendszer** támogatása, melyet teljes egészében a Központi Könyvtár gyarapítására fordítottunk, mivel a beérkezett kérések jelentős százaléka ezen egységünk állományára vonatkozik. Összesen **1.900.000** Forint

értékben **945** darab könyvet vásároltunk, melyek nagyobb része szépirodalmi mű. A dokumentumok rendelése során mindig figyeltünk arra, hogy a kistelepülési könyvtárak számára nehezen beszerezhető könyvek is szerepeljenek benne, illetve a nagy népszerűségnek örvendő szépirodalmi művekből többlet példányokat is vásároltunk.

2018-ban intézményünk **3.936.210** forint **Érdekeltségnövelő támogatás**ban részesült, melyből **1.180.863 Ft-ot** informatikai eszközök beszerzésére fordítottunk. Dokumentumokat **2.755.347** Ft értékben vásároltunk az egységeink részére, ebben az évben könyveket, **996** db-t.

Ajándékba kapott dokumentumaink négy részből tevődtek össze. Az első a Nemzeti Kulturális Alap Könyvkiadási Kollégiuma által meghirdetett **Könyvtámogatási program**. 2018-ban is a kiadók közvetlenül a könyvtárunknak küldték a könyveket, melyek megérkezését egy Könyvtári igazolásminta a könyv átvételéről elnevezésű űrlapon minden egyes esetben vissza kellett igazolnunk a küldő félnek. A program keretében a Méliusz Juhász Péter Könyvtár állománya **913** dokumentummal gyarapodott.

A **Márai-program** keretében 2018-ban kétszer is kaptunk dokumentumokat, mert a 2017-ben megrendelt kötetek is 2018-ban érkeztek meg. Azonban amíg 2017-ben 1.746.281 Ft értékben rendelhattunk, 2018-ban már csak 948.457 Ft-ért. Összességében 2018-ban a Márai-program keretében **1148 db** dokumentumot kapott intézményünk **2.694.738 Ft** értékben.

A harmadik rész a kiadók, szerzők, **magánszemélyek és olvasók hozzájárulásából** tevődött össze. 2018-ban összesen így módon **1.712** ajándékba kapott dokumentummal gyarapodott könyvtárunk. Csak azokat a könyveket helyeztük el az állományunkban, melyek megfelelnek a gyűjtőköri szabályzatban előírt kritériumoknak. Az elmúlt évek tapasztalatai alapján elmondható, hogy az olvasók által felajánlott könyvek jelentős része már megtalálható állományunkban akár többes példányban is, így azokat már nem tudjuk elfogadni. Ilyen esetben mindig ajánlunk más alternatívát is, például azokat az antikváriumokat, akikkel a hosszú évek során sikerült jó kapcsolatot kialakítani, illetve különböző adományfelvevő helyeket.

Ezen felül mindenképpen meg kell említeni a Helytörténeti Gyűjtemény és Fotótár állományába ajándékként bekerült **aprónyomtatványokat**, mely évek óta az olvasók és kollégák gyűjtésének köszönhetően gyarapszik. 2018-ban összesen **2.472** darabbal **1.257.540** Forint értékben. Ez a szám az előző évhez képest növekedést mutat.

Könyvtárunk rendszeresen kapja a helyi nyomdától a **köteles példányokat**. Ezek elosztása, nyilvántartásba vétele, illetve továbbadása más könyvtárak részére folyamatos feladatunk. A nem megyénkre vonatkozó kiadványokat tovább juttatjuk társintézményeink részére. 2018-ban **781** kötet könyvet vettünk állományba **1.613.015** Forint értékben.

Mutatók	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	Változás 2017-2018 (%)
Gyarapításra fordított összeg (bruttó Ft)	35 667 455	39 573 700	35 341 548	99,09 %
KSZR	18 441 282	19 000 000	19 983 396	108,36 %
KSZR-rel	54 108 737	58 573 700	55 324 944	102,25 %
ebből folyóirat (br. Ft)	6 131 703	6 300 000	5 874 613	95,81 %
KSZR-rel	8 609 513	9 000 000	8 658 424	100,57 %
ebből CD/DVD/elektronikus dokumentum (br. Ft)	4 822 760	4 484 000	4 247 931	88,08 %
KSZR-rel	6 474 732	6 136 450	5 987 891	92,48 %
Kötelezpéldányként kapott és nyilvántartásba vett dokumentumok száma (db)	614	614	781	127,20 %
Gyermekkönyvtárba/részlegbe bekerült dokumentumok száma (db)	4 432	4 500	6 365	143,61 %
Helytörténeti gyűjteménybe bekerült dokumentumok száma (db)	2 908	3 000	3 231	111,10 %
Nemzetiségi gyűjteménybe bekerült dokumentumok száma (db)	52	50	39	75,00 %
Zenei gyűjteménybe bekerült dokumentumok száma (db)	1 325	1 400	794	59,92 %
A könyvtári állomány éves gyarapodása összesen	18 660	19 000	23 927	128,23 %
KSZR	7 081	7 100	6 752	95,35 %
KSZR-rel	25 741	26 100	30 679	119,18 %
A gyűjteményből apasztott dokumentumok száma	34 527	25 000	34 056	98,64 %
KSZR	149	150	153	102,68 %
KSZR-rel	34 676	25 500	34 209	98,65 %

A Méliusz Juhász Péter Könyvtár könyvbeszerzésére közbeszerzési eljárást kezdeményeztünk. A Gyűjteményszervezési Osztály végezte el a közbeszerzést előkészítő és adminisztrációs munkákat a könyvtárhálózat és a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer gyarapítása részére. Az eljárást csak az elfogadott költségvetés után indíthattuk el. Törvényi változás következtében 2018. április 15. után már csak elektronikus úton lehet közbeszerzési eljárást lebonyolítani. A rendszer indulása nem volt zökkenőmentes, emiatt nagyon elhúzódott az eljárás lefolytatása. Csak 2018. augusztus 10-én tudtunk szerződést aláírni a beszállítóval. Így viszont csak 4 hónap állt rendelkezésünkre a megrendelések, kifizetések lebonyolítására. Ez azt jelentette, hogy a fiókkönyvtárakba augusztus végéig nem jutottak ki újonnan vásárolt könyvek.

2018-ban a közbeszerzést a Lira Könyv Zrt. nyerte meg. Velük nagyon jó tapasztalatunk volt mind a teljesítés, mind a kiszállítás kapcsán. Ennek és a Gyűjteményszervezési osztály óriási erőfeszítésének köszönhetően sikerült rendben teljesíteni a szerződés feltételeit és december közepére minden könyv beszállításra került. A Központi Könyvtár az év első negyedévében az előző évi kötelezpéldány, illetve a 2017. évről áthúzódó ODR támogatásból, a

fiókkönyvtárakba, pedig az előző év végén vásárolt könyvek leltárba vételével tudták olvasóikat kiszolgálni.

A statisztikák alapján megállapítható, hogy az általános olvasói igények egyre inkább a **szépirodalmi könyvek** irányába tolódnak el. Ennek az igénynek kívánunk eleget tenni azzal a beszerzési tendenciával, hogy a könyvek gyarapítási aránya is eltolódik a szépirodalmi művek irányába. Ez alól a Központi Könyvtárunk sem kivétel, bár itt még mindig elég hangsúlyos a szakirodalom beszerzése. Ennek oka, hogy a kézikönyvtári állományunk jelentős része ezen egységünk olvasótermében található, melynek gyarapítását kiemelt feladatunknak tartjuk annak ellenére, hogy az interneten könnyen és gyorsan elérhető, naprakész információkat tartalmazó adatbázisok és tartalmak is megtalálhatóak. Ezzel szemben a fiókkönyvtárainkba csökken a **szakkönyvek** iránti igény. Olvasóink körében elsősorban a szabadidős tevékenységekhez kapcsolódó ismeretterjesztő művek a keresettek. Ezen kívül nagy népszerűségnek örvendenek az önismereti, ezoterikus, egészségmegőrzéssel és gasztronómiával foglalkozó könyvek is. A szépirodalmi művek esetében szintén elmondható, hogy egyre nagyobb igény mutatkozik a könnyű és szórakoztató irodalom iránt. Ennek ellenére itt is megpróbáljuk tartani az egyensúlyt, ezért klasszikus irodalmi műveket is nagy példányszámban szerzünk be. Külön kiemelendő még az **idegennyelvű könyvek** gyűjteménye. Központi Könyvtárunk idegen nyelvi részlegében 40 nyelven találhatunk olvasóink különböző dokumentumfajtaikat, mint például könyv, hangzó anyag, elektronikus kiadvány. A gyűjtemény **9.414** példányból áll, mely nyelvkönyveket, szép- és ismeretterjesztő műveket egyaránt tartalmaz. Az állomány gyarapítása egész évben folyamatosan történik. 2018-ban összesen **220** dokumentummal, **423.350 Ft** értékben tudtuk gyarapítani ezt az állományt. Ebben az évben jelentős mértékben, 2808 db dokumentummal apasztottuk ezt az állományrészt, mert nagyon sok elavult kötet volt a polcokon. Természetesen a nagyobb fiókkönyvtáraink is rendelkeznek ilyen jellegű állománnyal. Német nyelvű dokumentumokat kiemelten az Újkerti Fiókkönyvtárban gyűjtünk. A **Goethe Intézettel** kötött megállapodás alapján évente támogatják intézményünket elsősorban a legfrissebb kortárs német irodalomból válogatva, 2018-ban **33** példánnyal **165.000** Forint értékben.

A köteles példányok tekintetében elmondható, hogy sok kiadó már nem Hajdú-Bihar megye területén található nyomdában állíttatja elő a dokumentumokat, illetve nagyon sok esetben nekünk kell felhívni a nyomdák figyelmét a köteles példány szolgáltatás törvény által előírt beszolgáltatására. De mindezen problémák ellenére 2018-ban növekedett a kötelespéldány szolgáltatás keretében kapott dokumentumok száma.

2018-ban jelentősen növekedett a gyermekirodalom beszerzése könyvtárainkban. Ez egyenes következménye annak, hogy az elmúlt időben egyre több kisgyermekes szülő választ minket a szabadidő hasznos eltöltésére. Keresik az új gyermekeknek és gyermekekről szóló irodalmat.

A **zenei és hangzó dokumentumok** kiemelt gyűjtője a Központi Könyvtár Zenei Könyvtár és Művészeti Gyűjteménye. Az állománygyarapítása során az elsődleges szempont, hogy olyan különlegességeket szerezzünk be, melyek nagyobb zenei értéket képviselnek és nem érhetőek el az interneten.

Nagy népszerűségnek örvendenek a CD-lemezen megjelenő **hangoskönyvek** is. Kiemelt gyűjtői a Központi Könyvtár és a Nyugdíjasok Háza Könyvtára. Elsősorban látássérült olvasóink várják türelmetlenül az újdonságokat, de korábbi évek tapasztalatai azt mutatják,

hogy egyre több egységünkben egyre nagyobb olvasói réteg keresi az ilyen jellegű dokumentumokat. Jelentősebb hangoskönyv állománnyal nem - vagy csak kis mértékben - rendelkező egységeink átkölcsönzik más fiókkönyvtárból az olvasóik által keresett műveket. A Zenei Könyvtár a fenti dokumentumokon kívül az egész hálózatban kizárólagos gyűjtője a nyomtatott zeneműveknek, azaz a **kottáknak**. Az elmúlt évek azt mutatják, hogy ezen dokumentumtípus beszerzése egyre nehezebb. Egyrészt nagyon csekély számban jelentetnek meg újakat, illetve jelentős részük már megtalálható állományunkban. 2018-ban a régi, elhasznált kottákat lecseréltük új kiadásokra, amennyiben beszerezhetőek voltak.

A **DVD filmeket** kölcsönzési joggal vásároljuk, minden korosztálynak rendelünk filmeket. A legkisebbeknek klasszikus és új rajzfilmeket, a felnőtteknek szórakoztató vígjátékokat, családi mozikat, ismeretterjesztő filmeket vásárolunk, de beszerzünk értékes művészfilmeket, játékfilmeket elsősorban a díjazott alkotások köréből. Azonban csökken az olvasóink igénye ezen dokumentumtípus iránt, így 2018-ban tovább csökkentettük a DVD-k beszerzését a könyvek javára.

A korábbi évekhez hasonlóan most is folyamatos érdeklődés kíséri a **diafilmeket**. Újra reneszánszát éli ez a dokumentumtípus. A kisgyermekes szülők ismét felfedezték a közös mesélés és élmény ezen formáját.

Osztályunk koordinálja a Fiókkönyvtárak, a Központi Könyvtár és a Könyvtárpontok **folyóirat** beszerzéseit és az ezzel kapcsolatos reklamációkat. Igyekszünk maximálisan kielégíteni az olvasók igényeit a megadott beszerzési keret határain belül. Az idei év során **250** féle sajtóterméket szereztünk be **680** példányban, melyek kiegészültek részben NKA támogatásból érkező ingyenes lapokkal, részben olvasóink által előfizetett lapokkal.

Leltári nyilvántartásba vett dokumentumok (gyarapodás, 2018.)

(a táblázat a vásárolt, az ajándékba és kötelezpéldányként kapott dokumentumokat együttesen tartalmazza)

Könyvtár	Könyv, folyóirat	Térkép	Kotta	Hangdok.	Képdok.	Elektr. dok.	Egyéb (apróny., fotó)	Összesen
Központi Kt.	7426	4	75	247	565	12	2590	10919
Kartács u.	721	0	0	50	44	0	0	815
István út	751	1	0	3	68	0	0	823
Csapókert	976	1	0	18		0	0	995
Újkert	1305	0	0	30	33	0	0	1368
Homokkert	722	1	0	3	112	0	0	838
Józsa	1257	0	0	0	48	0	0	1305
Nyugdíjasok H.	597	0	0	37	45	0	0	679
Benedek Elek	1437	0	0	17	71	0	0	1525
Libakert	923	0	0	9	51	0	0	983
Petőfi	899	0	0	1	68	0	0	968
Tócskert	991	0	1	4	83	0	0	1079
József Attila telep	749	0	0	3	43	0	0	795

Haláp	313	0	0	0	0	0	0	313
Kismacs	101	0	0	0	0	0	0	101
Lencz-telep	102	0	0	0	0	0	0	102
Nagymacs	104	0	0	0	0	0	0	104
Nagysándor-t.	104	0	0	0	0	0	0	104
Tégláskert	111	0	0	0	0	0	0	111
KSZR	6183	0	0	475	94	0	0	6752
Összesen:	25772	7	76	897	1325	12	2590	30679

A dokumentumállomány nagysága 2018. december 31-én

Könyvtár	Könyv, folyóirat	Térkép	Kotta	Hangdok.	Képdok.	Elektronikus	Egyéb (apróny., fotó)	Összesen
Központi Kt.	290793	171	7296	17524	11305	945	66344	394378
Kartács u.	8123	0	0	130	491	0	0	8744
István út	12434	1	0	44	579	0	0	13058
Csapókert	11407	1	0	31	320	0	0	11759
Újkert	34966	0	0	652	1437	371	0	37426
Homokkert	10024	1	0	9	435	0	0	10469
Józsa	20971	0	0	222	863	0	0	22056
NyugdíjasokH.	11112	0	0	7812	326	0	0	19250
Benedek Elek	27027	0	0	30	875	0	0	27932
Libakert	11723	0	0	82	572	0	0	12377
Petőfi	24596	0	0	228	1408	0	0	26232
Tócoskert	13463	0	1	32	691	0	0	14187
József Attila	9035	0	0	40	363	0	0	9438
Haláp	313	0	0	0	0	0	0	313
Kismacs	1016	0	0	0	0	0	0	1016
Lencz-telep	1355	0	0	0	0	0	0	1355
Nagymacs	1165	0	0	0	0	0	0	1165
Nagysándort.	783	0	0	0	0	0	0	783
Tégláskert	1196	0	0	0	0	0	0	1196
KSZR	119691	22	1	1604	883	189	0	122390
Összesen:	611193	196	7298	28440	20548	1505	66344	735524

A dokumentumállomány **tervszerű apasztása**, azaz a rongálódott/elhasználódott dokumentumok selejtezése mellett a főlöslegessé vált, avult dokumentumtípusok (pl.: videokazetta, bakelit lemez, hangkazetta) állományból történő kivonása is folyamatos feladatunk. Ezeket a dokumentumokat a vonatkozó jogszabályok alapján értékesítjük olvasónk körében.

Az állományból kivont dokumentumok száma (törlés, 2018.)

Könyvtár	Könyv, folyóirat	Térkép	Kotta	Hangdok.	Képdok.	Elektronikus	Egyéb (apróny., fotó)	Összesen
Központi Kt.	22207	0	26	70	161	153	0	22617
Kartács u.	537	0	0	0	0	0	0	537
István út	291	0	0	0	0	0	0	291
Csapókert	1041	0	0	0	0	0	0	1041
Újkert	1243	0	0	0	3	0	0	1246
Homokkert	559	0	0	0	0	0	0	559
Józsa	1286	0	0	5	17	0	0	1308
NyugdíjasokH.	514	0	0	0	0	0	0	514
Benedek Elek	1557	0	0	0	0	0	0	1557
Libakert	779	0	0	0	0	0	0	779
Petőfi	663	0	0	0	0	0	0	663
Tócóskert	2010	0	0	1	24	71	0	2106
József Attila	426	0	0	0	0	15	0	441
Kismacs	26	0	0	0	0	0	0	26
Lencz-telep	60	0	0	0	0	0	0	60
Nagymacs	152	0	0	0	0	0	0	152
Nagysándor-t.	81	0	0	0	0	0	0	81
Tégláskert	78	0	0	0	0	0	0	78
KSZR	153	0	0			0	0	153
Összesen:	33663	0	26	76	205	239	0	34209

A fent látható törlést és a gyarapodást mutató táblázatokat összehasonlítva megállapítható, hogy idén is a súlypont az apasztás irányába tolódott el [gyarapodás: 23.927 (KSZR nélkül), apasztás: 34.056 (KSZR nélkül)]. Ez több okra is visszavezethető:

- Az egyik, hogy az előző évek során a Központi Könyvtár esetében elenyésző volt a törlés az ODR-ben vállalt feladatokra hivatkozva, de az újonnan érkező dokumentumok helyigénye miatt megvizsgáltuk a raktárban található állományunkat, ahol nagyon sok esetben, a szabadpolcos állományban is megtalálható dokumentumok több példányban is fellelhetőek voltak. Így a felnőtt olvasószolgálat munkatársaival közreműködve ebben az évben is folytattuk ezen állományrész rendbetételét.
- 2019-ben látjuk el RFID címkével a Központi Könyvtár állományát. Ez is nagyon szükségessé teszi, hogy kritikusan átvizsgáljuk dokumentumainkat és a rongált, elavult vagy több példányban fellelhető műveket töröljük, hogy feleslegesen ne lássuk el őket rádiófrekvenciás azonosító jellel.
- A másik ok, hogy egyes fiókkönyvtárak az elmúlt években csak nagyon keveset töröltek állományukból és így néhány helyen aránytalanul megnőtt az avult dokumentumok száma. Ebben az évben is igyekeztünk a lehető legtöbbet leválogatni ezen kötetekből.

Természetesen az apasztás során mindig szem előtt tartottuk, hogy csak olyan könyvek kerüljenek törlésre, melyből 1 vagy 2 példány még olvasóink és a könyvtárközi kéréseket küldő könyvtárak rendelkezésére álljon.

Ebben az évben már a könyvtárpontok állományából is vezettünk ki dokumentumokat, hisz a 4 évvel ezelőtti nyitáskor sok könyv került ezekre a helyekre a Központi Könyvtár raktárából. Mostanra már sikerült annyi új kötetet beszerezni melyek kitöltik a polcokat, így a régi, kopottas könyveket igyekeztünk leválogatni.

A KSZR vonatkozásában egyelőre nem hangsúlyos az apasztási tevékenység, hiszen az új szolgáltatási rendszer elején tartunk és dokumentumok még nem használódtak el.

2.2 Gyűjteményfeltárás

Mutatók	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %- ban előző év- hez képest
Épített elektronikus katalógusokban/adatbázisokban rögzített rekordok száma	18660	19000	21012	112,60 %
Magyarországi Közös Katalógusba (MOKKA) betöltött tételek száma	Példányrekord: 372683 Bibliográfiai rekord: 145675	Példányrekord: 391683 Bibliográfiai rekord: 164675	Példányrekord: 393579 Bibliográfiai rekord: 153004	Példányrekord: 105,61 % Bibliográfiai rekord: 105,03 %
Országos gyűjtőkörű cikkadatbázisba betöltött rekordok száma	1062	1000	1048	98,68 %
Feldolgozás időtartama (egy dokumentum feldolgozásának átlagos időtartama órában kifejezve)	Saját: 30 perc Átemelés: 15 perc	Saját: 30 perc Átemelés: 15 perc	Saját: 30 perc Átemelés: 15 perc	0 %
Beérkező új dokumentumok olvasók számára történő hozzáférhetővé válásának időtartama napokban kifejezve (átlagosan)	25 nap	25 nap	23 nap	92 %
A gyűjtemény elektronikus feldolgozottsága (az elektronikus katalógusban feltárt dokumentumok száma a gyűjtemény egészének %-ában)	99,00%	100%	99,50%	100,51%

Városi és megyei ellátási területen is az újonnan érkező dokumentumok formai és tartalmi **feltárása** folyamatos feladata az osztálynak, mely a HunTéka integrált könyvtári rendszer segítségével történik, mely által az OPAC modulban is visszakereshetővé válnak.

Az épített elektronikus katalógusban rögzített rekordok, és a MOKKA katalógusba betöltött példányrekordok növekedésének az oka, hogy 2018-ban megváltoztattuk a dokumentumok bejelentésének munkamenetét. Ebben az évben a dokumentum-beszerzés során már minden egyes fiókkönyvtárnak külön számláztattunk szállítmányonként. Így több, kisebb bizonylaton érkeztek a könyvek, ami lehetővé tette, hogy a dokumentumok gyorsabban kikerüljenek a fiókkönyvtárakba. Amint egy számla bejelentésre került, már szállíthattuk is a könyveket. Így a feldolgozási idő is csökkent egy-egy dokumentum esetében. Ez hozzájárul olvasóink elégedettségének növeléséhez.

Ebben az évben is folytattuk a fiókkönyvtárak még vonalkóddal nem rendelkező állományának kóddal történő ellátását, ami által olvasóink még pontosabb adatokkal találkozhatnak a katalógusban és megkönnyíti a dokumentumok kölcsönzését a kollégák számára. Ezen munkafolyamat során egyúttal javítottuk a korábban hibásan rögzített rekordokat is. Ebben az évben a Tóócskerti Iskolai- és Gyermekkönyvtár teljes állománya vonalkóddal lett ellátva, amit a leltárral egyben hajtottunk végre.

Emellett folyamatosan dolgozunk azon, hogy a gyűjteményünknek még az integrált rendszerben nem szereplő dokumentumai is feldolgozásra kerüljenek. Ezek a hálózat állományába régebben bekerült diafilmek. 2018-ban a Központi Könyvtár régebbi diafilmjeinek retrospektív feldolgozása történt meg. Még a fiókkönyvtárakban fellelhető régebbi diafilmek integrált rendszerbe rögzítése van hátra.

2.3 Állományvédelem

Mutatók	2017. tény	2018. terv	2018. évi tény	Változás 2017-2018 (%)
Tárgyévben fertőtlenítés, kötés, javítás, restaurálás, savtalanítás vagy egyéb aktív állományvédelmi intézkedésben részesült dokumentumok száma	1 924	2 500	1 939	100,78 %
Muzeális dokumentumok száma	306	310	308	100,65 %
Restaurált muzeális dokumentumok száma	0	0	0	-
Az állományvédelmi célból digitalizált és a konvertált dokumentumok száma	11 466	10 000	20 727	180,77 %
Biztonsági jellel ellátott dokumentumok száma	9 409	9 500	8 329	88,52 %
A könyvtári dokumentumok állagának védelmét szolgáló gépek száma	7	7	7	100,00 %

Muzeális értékű dokumentumaink védelme külön szabályozott. A példányokat zárt szekrényben őrizzük, látogatóink kizárólag kutatási célból és igazgatói engedéllyel férhetnek hozzá. Nagyon fontos lenne az ilyen jellegű dokumentumok restaurálása, állaguk megóvása, melyet sajnos saját költségvetésünk nem tesz lehetővé. Korábban az ilyen jellegű munkákat a Nemzeti Kulturális Alap által kiírt pályázat keretében valósítottuk meg.

Jelenleg állományvédelmi szempontból csak a Központi Könyvtárunkban található gyűjtemények vannak ellátva riasztócsíkkal és ellenőrző kapuval, a fiókkönyvtárakban anyagi korlátok miatt egyelőre nem megoldott az ilyen jellegű védelem. A **biztonsági jelek** esetében is külön figyelmet szentelünk a különböző dokumentumtípusoknak, így másféle riasztó kerül egy DVD-re, CD-re, mint a könyvbe, illetve az Olvasótermi és a Helytörténeti Gyűjteménybe bekerült dokumentumokba olyan kerül, amit semmilyen körülmények között nem lehet hatástalanítani. Az aprónyomtatványokat (fotók, plakátok, szórólapok stb.) nem tudjuk biztonsági jellel ellátni. Ez az állományrész külön, zárható szekrényben van elhelyezve és a könyvtáros felügyelete mellett kutatható.

A Központi Könyvtár és a fiókkönyvtárak könyveinek javítása, ragasztása, **kötetése** folyamatosan történik. Munkatársaink maguk javítják az egyszerűen ragasztható, helyrehozható hibákat. A kötészeti szakértelmet igénylő munkákat a központi kötészet látja el. Hálózatunkban egyedül a Központi Könyvtár folyóiratait tékázzuk a magazinok, magazin jellegű újságok és egyes napilapok kivételével. 2018-ban **1.939** dokumentum javítására, kötésére került sor.

A 3/1975. (VIII.17.) KM-PM. sz. rendelet alapján 2018-ban is leltároztuk egységeink állományát:

Egység/részleg neve	Állományellenőrzés tervezett időpontja
Központi Könyvtár Helytörténeti Gyűjtemény	2018. május
Könyvtárpontok	2018. április-május
Tócskerti Iskolai- és Gyermekkönyvtár	2018. június
Józsai fiókkönyvtár	2018. szeptember

Az állományellenőrzések a fiókkönyvtárakban illetve a könyvtárpontokban jó eredménnyel zárultak. A leltárhány sehhol sem lépte túl a rendeletben megengedett mértéket.

A Helytörténeti részleg állományából valószínűleg még a költözés előtt vagy alatt eltűnt néhány dokumentum. Ezek azóta sem kerültek elő, így a leltárkor hiányként jelentkeztek. Ezeket 2018-ban végleg töröltük állományunkból, hisz már nincs remény arra, hogy megkerülnek.

A leltárak során összesen 64.164 dokumentum ellenőrzésére került sor. A Könyvtárpontokban, Józsán és a Tócskerten teljes körű, fordulónapi, időszaki jellegű leltárt tartottunk, a

Helytörténeti részlegben az állományellenőrzés részleges és időszaki jellegű volt. A Tócsókertben vonalkódokkal is elláttuk a régebbi állományrészeket, így megkönnyítve a gépi kölcsönzést, melyet 2017-ben már minden fiókkönyvtárunkban elindítottunk. A jegyzőkönyveket az előírásoknak megfelelően elkészítettük. Munkánkat nagymértékben gyorsította és segítette, hogy az állományellenőrzés már számítógéppel történik, mely által sokkal könnyebben készíthettük el a hiánylistákat is.

2.4 Tudományos kutatás

Intézményünkben kiemelten figyelünk munkatársaink továbbképzésére, szakmai napokon, konferenciákon való részvételére, támogatjuk kezdeményezéseiket, igényeiket, melyek a szakmai fejlődést, továbbképzést célozzák. Képzési tervünket az EMMI rendeletnek megfelelően öt évre vonatkozóan 2018. május 31-ig elkészítettük, a beiskolázási tervvel együtt. Ennek elkészítésénél figyelembe vettük intézményünk nagyobb projektjeit is, melyeknél elvárás bizonyos szakképesítések megszerzése a megvalósítási idő végéig.

Intézményünk munkatársai között több tudományos doktor is dolgozik, mellettük több kollégánk foglalkozik tudományos kutatással.

Dr. Herczeg Ákos a könyvtári tájékoztató szolgálat mellett az Alföld és a KULTer.hu szerkesztője. Irodalomtörténészként évek óta Ady költészetével foglalkozik, 2018-ban az Alföld márciusi tematikus számában Ady „istenes verseit” elemezte (*Hitélmény és retorika. Közelítések Ady „istenes verseihez”*, Alföld, 2018/3, 51-71.).

Czeglédiné dr. Lovas Enikő, helytörténész munkatársunk kutatási témája: Polgári karrier a 19-20. századi Debrecenben (*A debreceni civis fogalmának tartalmi evolúciója*. Új Nézőpont V. évfolyam 1. szám, 2018.; <http://ujnezopont.com/wp-content/uploads/2018/05/08-Lovas-Enik%C5%91-Am%C3%A1lia.pdf>)

Nagné Marton Andreának a helytörténeti részleg munkatársának két publikációja jelent meg idén az egyik Kalocsa Rózáról készült kutatás (*Kalocsa Róza*. In.: Pedagógusok Arcképcsarnoka 2018. Debrecen, Karácsony Sándor Pedagógiai Egyesület, 2018. 365-371. p.), illetve (*A Méliusz Juhász Péter Könyvtár Helyismereti Gyűjtemény és Fotótárának bemutatása*. In.: Régiókutatás Szemle. 3. évf., 2018. 1. szám; <http://regiokutatasszemle.hu/wp-content/uploads/Nagyn%C3%A9-M%C3%A1rton-Andrea.pdf>)

A Méliusz Juhász Péter Könyvtár Megyei Szolgáltatási Osztályának munkatársai a korábbi évekhez hasonlóan segítséget nyújtottak a Nyilvános Könyvtárak Jegyzékében található könyvtáraknak alapidokumentumaik elkészítésében és véleményezésében. Emellett szakmai állásfoglalásokat, szakértői véleményeket készítettek a leltározás elvégzéséhez, állaspályázatok kiírásához, különböző szakmai kérdésre válaszoltak, és rendkívüli esetekben tanácsot adtak a könyvtárak vezetőinek.

Konferenciák, szakmai napok, műhelynapok

- Szóra-készítő: Kortárs gyermek- és ifjúsági irodalom könyvtárostanári szemmel
A Könyvtárostanárok Egyesületének regionális szakmai napja – Szeged 4fő
- DRHE A mese és a gyermek – Debrecen 4fő
- A korszerű helyismereti munka alapjai – Szolnok 1fő

• A debreceniség mintázatai: Városi identitás és kulturális emlékezet rétegei a kora újkortól napjainkig – Debrecen	3fő
• Az én könyvtáram: Múzeumi és könyvtári fejlesztések mindenkinek Debrecen	2fő
• MKE Hajdú-Bihar Megyei Szervezete 50 éves, ünnepi konferencia Debrecen	2fő
• 45. Hajdú-Bihar Megyei Levéltári Napok – Debrecen	3fő
• MKE Helyismereti Könyvtárosok Szervezete közgyűlés az Országos Széchényi Könyvtárban – Budapest	1fő
• Magyar Könyvtárosok Egyesületének Vándorgyűlése – Keszthely	5fő
• 25. Nemzetközi Budapesti Könyvfesztivál – Budapest	2fő
• Digitális Jólét Program megyei mentortalálkozó – Debrecen	7fő
• Észak-alföldi DJP mentorok Regionális találkozója – Hajdúszoboszló	5fő
• Magyar Biblioterápiás Társaság szakmai műhelynapja – Szentendre	1fő
• VII. Hajdúböszörményi Író tábor – Hajdúböszörmény	1fő
• Általános és szaktájékoztató online adatbázisokkal, Könyvtári Intézet akkreditált képzése – Budapest	1fő
• Cselekvő közösségek – aktív közösségi szerepvállalás EFOP-1.3.1-15-2016-00001 kiemelt projekt II. nemzetközi tudományos konferenciája – Budapest	4fő
• Qulto Éves Szakmai Nap – Budapest	1fő
• MKE Újra a könyvtárosok szakmai kompetenciáiról: kihívások és megoldások konferencia – Budapest	1fő
• A GDPR alkalmazása a magyarországi könyvtárakban – Budapest	1fő
• KKSZD Kongresszusi értekezlet – Budapest	1fő
• KKSZD Országos Tanács első ülése – Budapest	1fő
• Találkozó a Halisban 2018 – Nagykanizsa	1fő
• Partnerséggel a könyvtárral – In partnership with Libraries: nemzetközi tudományos konferencia – Debrecen	1fő
• Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program keretében meghirdetett felhívásokhoz (EFOP-4.1.8-16 és EFOP-4.1.9) kapcsolódó projektindító nap – Budapest	2fő
• NKA jubileumi szakmai konferencia – Budapest	2fő
• A könyvtárak jogszabályi környezete címmel K 1.0	1fő
• EFOP 3.3.3. Megyei szakmai nap – Debrecen	5fő
• EFOP 3.3.3. Országos szakmai találkozó – Szolnok	1fő
• EFOP 3.3.3 Regionális múzeumi és könyvtári találkozó – Hajdúnánás	1fő
• EFOP 3.3.3. Országos szakmai találkozó – Székesfehérvár	1fő
• EFOP 3.3.3. Szakmai nap múzeum és könyvtár – Szentendre	1fő
• Könyvtárak a hátrányos helyzetű emberek szolgálatában – Szolnok	4fő

Digitális Jólét Program Pont mentorképzés

„Közösségi internet hozzáférési pontok fejlesztése, szolgáltatási portfóliójuk bővítése” című, GINOP-3.3.1-16-2016-00001 azonosítószámú kiemelt projekt keretében lefolytatott „A digitális készségek elsajátítása és fejlesztése a DJP Pontokon” képzési program célja hozzájárulni ahhoz, hogy a DJP Hálózat olyan szakemberek hálózatává fejlődjön, akik egységes szakmai színvonalú és presztízsszerű szolgáltatást képesek nyújtani és így tudják támogatni a magyar társadalom digitális fejlesztését.

Ezt a képzést a 2018-as évben 11 munkatársunk végezte el, a könyvtárpontokon dolgozó kollégákkal együtt. A képzés helyszíne Debrecen és Püspökladány volt.

A könyvtár szakemberei által tartott előadások

- Bécsiné Kléri Ágota: „Arany János séta” 1 alkalommal – Debrecen, belváros
- Bécsiné Kléri Ágota: Kulturális Örökség Napok – Honvédtemetői séta
- Bécsiné Kléri Ágota: Honvédtemetői séta

A Digitális Jólét Program keretében több képzést is tartottak kollégáink a könyvtárainkban. A Petőfi Emlékkönyvtárban két előadás hangzott el „Biztonságos internethasználat” és „Szövegszerkesztés alapjai” címen. Az Újkert Fiókkönyvtárunkban szintén két előadást tartottak. A Benedek Elek Fiókkönyvtárunkban három előadást tartott munkatársunk Szövegszerkesztés, eKözszolgáltatás és Okos eszközök témában.

Az Újkerti Fiókkönyvtárunkban két alkalommal tartottak képzést óvodapedagógusoknak Mappa műveletek és szövegszerkesztés témában.

Könyvtárainkban számos alkalommal tartottunk időseknek oktatást, azzal a szándékkal, hogy gyarapítsuk alapvető digitális tudásukat.

Mutatók	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Kutatómunka éves időalapja (munkaóra/év)	0	0	0	-
Tudományos kutatások száma	0	0	4	-
A könyvtár összes publikációinak száma és ebből a könyvtár szakemberei által készített, nyomtatott vagy elektronikus formában megjelent publikációk száma	0	0	5	-
Idegen nyelvű publikációk száma	0	0	0	-
Nemzetiségi nyelvű kiadványok, publikációk száma	0	0	0	-
A könyvtár által kiadott kiadványok száma	1	2	1	-
A könyvtár szakemberei által tartott előadások száma	11	12	19	172,72 %
A könyvtár szakemberei által elvégzett szakértői tevékenységek száma	4	4	0	-
A könyvtár által szervezett konferenciák, szakmai napok száma	0	0	3	-
A könyvtár által szervezett konferenciákon, szakmai napokon résztvevők száma	0	0	86	-
A könyvtár szakembereinek konferencián, szakmai napon való részvételének száma	8	8	71	887,5 %
A képzésben, továbbképzésen részt vett dolgozók száma	20	22	22	110 %

3. Megyei hatókörű városi könyvtár területi feladatellátása

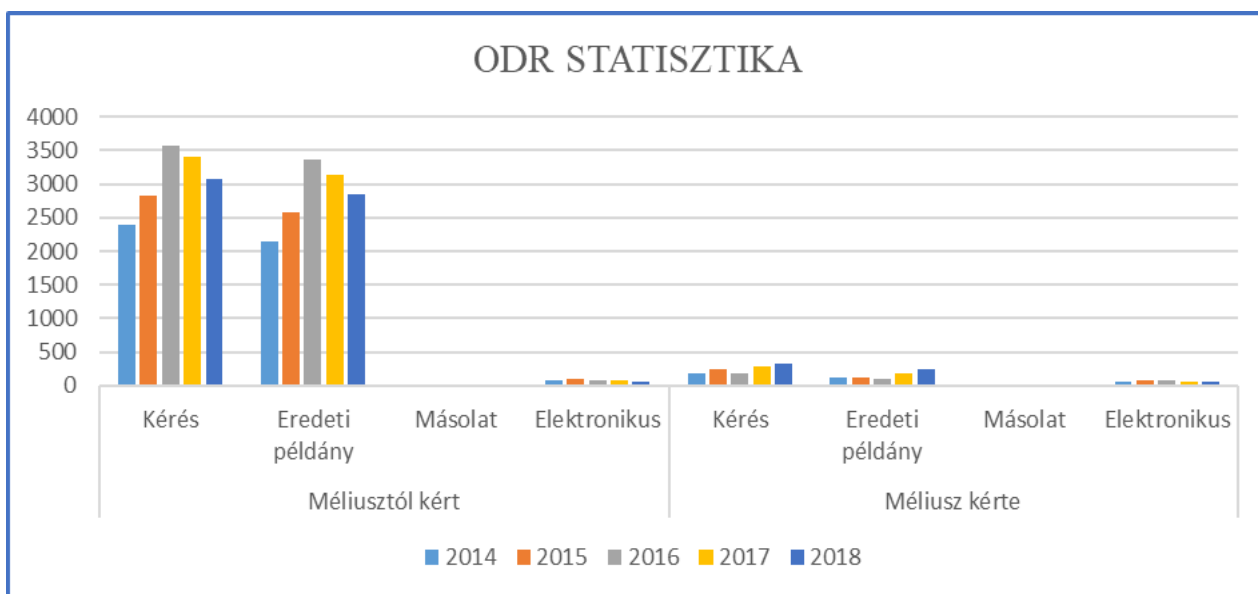
3.1 Kötelesspéldány szolgáltatás

Összegyűjtöttük és továbbítottuk a kötelesspéldányokat a könyvtárak számára, emellett a kiadóktól kapott folyóirat remittendákat és ajándékkönyveket is eljuttattuk a települési könyvtárakba. Folyamatosan népszerűsítjük a könyvtárközi kölcsönzés lehetőségét, hiszen kiemelt feladatunk, hogy bármely településen élő lakos ugyanazon szolgáltatásokat érhesse el, magas színvonalon. Több helyi kiadványt és a szerzőktől kapott dokumentumot juttattunk el a települési könyvtárakba.

3.2 ODR tevékenység

Népszerűsítettük az ODR szolgáltatásokat minden településen ajánlások, személyes kapcsolatok segítségével. Tájékoztatást nyújtottunk az Országos Dokumentumellátási Rendszerről, az országos lelőhely nyilvántartás működéséről.

Az újonnan belépő KSZR szolgáltatóhelyekkel is megismertettük a könyvtárközi kölcsönzés lehetőségét. Az újonnan belépő könyvtárosoknak ajánljuk, megismertetjük velük a lehetőséget és a tevékenységet. Ennek köszönhető, hogy 2018-ban is tovább növekedett a szolgáltatást használók száma, s természetesen ennek tükrében nőtt a rendelkezésre bocsájtott dokumentumok száma.

3.3 Területi ellátó munka – szervezési megoldások, szakmai tanácsadás, közös fejlesztések, dokumentum- és információszolgáltatás, a normatíva és az érdekeltségnövelő támogatás felhasználása

A Méliusz Juhász Péter Könyvtár Megyei Szolgáltatási Osztálya a megye egész területén végzi a kulturális törvényben meghatározott, egyre bővülő feladatokat.

2017 decemberében módosult az 1997.évi CXL. törvény, amely 2018. január 1-től lépett hatályba. E törvénymódosítás értelmében „a települési könyvtár az éves szakmai munkatervét és az éves szakmai beszámolóját – megőrzés és hozzáférhetővé tétel céljából – a fenntartó általi elfogadást követően 15 napon belül megküldi a megyei hatókörű városi könyvtár részére.”

Ezzel jelentősen gyarapodott a feladatunk, hiszen a 47 KSZR település (a megye településeihez viszonyítva 58 %) mellett 34 Nyilvános Könyvtári Jegyzéken szereplő könyvtár beszámolójának és munkatervének összegyűjtése, értékelése is az osztály feladata volt. A dokumentumok összegyűjtése után elvégeztük az adatok elemzését, összehasonlítását, és elkészítettük a megyei helyzetképet a minisztérium részére.

Célunk továbbra is, hogy a megye településein élők minél könnyebben, gyorsabban hozzáférjenek olyan hatékony és minőségi könyvtári ellátáshoz, amely elsősorban a felhasználók igényeit elégítik ki.

2018-ban a következő feladatokkal bővült az osztály munkája:

- a KSZR két új szolgáltató hellyel bővült (Konyár, Tiszacsege), így 47 települést láttunk el, ez könyvtárosonként 16-16-15 település.
- a NYKJ-n lévő könyvtárak beszámolóinak, munkaterveinek összegyűjtése, értékelése, összegzése.
- szakmai napok szervezése.

A KSZR szolgáltatást igénylő önkormányzatok száma évről-évre gyarapodik. Igyekszünk mi is meggyőzni a nehéz helyzetben lévő települések vezetőit a KSZR előnyeiről. Nagy előrelépést és fejlődést értünk el mind a KSZR-hez csatlakozott, mind pedig a NYKJ-n lévő könyvtáraknál. Továbbra is látható, hogy a NYKJ-n szereplő könyvtáraknak kiterjedtebb és összetettebb szakmai felkészültséget igénylő segítségnyújtásra van szükségük.

A **NYKJ-n lévő könyvtárak tekintetében** fontos változás volt, hogy a kulturális törvény változása miatt újabb feladatként jelent meg a beszámolók és munkatervek összegyűjtése, elemzése, ellenőrzése, továbbítása. Ez nagy kihívás volt az osztály munkájának megszervezésében, hiszen 34 könyvtár adatairól volt szó. Fontos volt, hogy felkészítsük a könyvtárak vezetőit arra, hogy a megadott EMMI által készített sablon szerint kell a dokumentumokat elkészíteni. Ehhez szükséges volt egy szakmai nap szervezése, ezt 2018. február 5-én tartottuk. Ekkor mutattuk be a formai és tartalmi szempontból a sablonokat. Elmagyaráztuk, hogy a beszámoló és munkaterv kitöltése egy újfajta szemléletet kíván, más szempontok szerint, mint az eddig készített beszámolók.

Az elkészített beszámolókat és munkaterveket a fenntartó önkormányzatoknak el kellett fogadni és a testületi határozatot is meg kellett küldeni részünkre. A dokumentumokat sok esetben csak többszöri felszólításra küldték el részünkre. A beszámolók ellenőrzése, elemzése, összehasonlítása után feltöltöttük a *Magyarországi Könyvtárak Adatbázisába*.

A könyvtárak vezetőinek ezután ismét szakmai napot szerveztünk 2018. június 11-én, melyen elmondtuk észrevételeinket, az összefüggéseket, a tipikus hibákat. Bemutattuk továbbá a megye nyilvános könyvtárainak helyzetét, a megyei átlagokat és a trendeket. Ezen a szakmai napon információkat kaphattak a könyvtárvezetők a GDPR bevezetéséről és a könyvtárakat érintő feladatokról.

Ezek után kellett az EMMI részére egy helyzetképet alkotnunk a megye nyilvános könyvtárainak helyzetéről. Ennek alapja részben a beküldött beszámolók és munkatervek voltak, másrészt a személyes tapasztalat, és a személyes látogatások alkalmával folytatott beszélgetések. Ezt elkészítettük és 2018. júliusban elküldtük a minisztérium részére.

2018. december 6-án újabb szakmai napot szerveztünk, melyen bemutatásra került a megye könyvtárainak helyzete az országos helyzethez képest, és előadást hallhattak az érdeklődők a megújult Minősített Könyvtári Cím pályázat beadásához szükséges feltételekről.

Ebben az évben 12 nyilvános könyvtár törléséhez **készítettünk szakvéleményt** a törölt dokumentumokról. Ezek közül 2 településen (Báránd, Hosszúpályi) segítettük a törlés folyamatát.

Célul tűztük ki, hogy minden nyilvános könyvtár esetében személyes látogatás alkalmával mondjuk el a könyvtárra vonatkozó észrevételeinket. 2018-ban sajnos ezt a feladatot nem tudtuk megvalósítani 5 könyvtár személyes látogatása elmaradt. Ezt természetesen 2019-ben pótoljuk.

A **megyei KSZR** is újabb feladatokat adott; 2018-ban lehetőségünk volt több 5.500 fő lakos alatti települést beléptetni a Rendszerbe. Ennek oka a következő: a korábbi Európai Unió pályázatok eredményeképpen több települési könyvtár vagy fenntartója sikerrel pályázott a TIOP és TÁMOP pályázatokon, és ezek fenntartása 2018.évben járt le. Tehát megnyílt a lehetőség arra, hogy a korábban intézményként nyilvános könyvtárak jegyzékén fenntartott könyvtárak bekerüljenek a KSZR-be. Tájékoztattuk az önkormányzatokat, részt vettünk a testületi üléseken. Az eredmény nem maradt el, mert 2018-ban 5 település csatlakozott a KSZR-hez: Hajdúszovát, Monostorpályi, Nyírábrány, Nyírmártonfalva, Szentpéterszeg. Az adott települések önkormányzataival a megadott határidőig megkötöttük a szerződéseket.

A megye könyvtárai részére 2018-ban is nyújtottunk **szakmai tanácsadást**. Közvetítettük a könyvtári terület legújabb ismereteit, gyakorlati megvalósulásait. Beszámoltunk a legújabb módszerekről, mintaértékű modellekről. Különböző szakmai kérdések megoldásában segítettük a megye könyvtárosainak munkáját. Több alkalommal kerestek meg bennünket az összevont intézmények vezetői, akiknek a könyvtárral kapcsolatos iránymutatást kellett adnunk.

Segítettük a **nyilvános könyvtárak minőségbiztosítási tevékenységét** is, ehhez kapcsolódóan az egyik szakmai nap alkalmával a megújult Minősített könyvtári Cím pályázatról hangzott el előadás.

Az önkormányzatokat ösztönző **könyvtári érdekeltségnövelő támogatás** igénylésére felhívtuk a könyvtárak figyelmét, igaz az adatszolgáltatást 2015-től már nem a megyei hatókörű városi könyvtáraknak kell koordinálni. Az eredmény közzététele után küldtük el az eredményeket a könyvtáraknak, hogy jelezzék a fenntartó önkormányzatoknak a támogatás tényét és kérelmezzék a kötött felhasználású támogatás rendelkezésre bocsátását. Segítséget nyújtottunk az érdekeltségnövelő támogatás felhasználásában is. Nyomatékosan felhívtuk a figyelmet, hogy a támogatás 30 százaléka a jogszabály szerint (2017. évi C. törvény Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről) a könyvtár technikai eszközeinek fejlesztésére is fordítható.

Fontos feladatunk, hogy a **jogszabályi változásokban** naprakészek legyünk, és ezeket a változásokat közvetítsük a megyében. Így felhívtuk a figyelmet a könyvtári, ill. a kulturális területe érintő jogszabályi változásokra. Fontos megemlíteni, hogy mivel a megyében a könyvtárak nagy része összevont intézményként (közművelődéssel, múzeummal) működik, figyelemmel kell kísérni és ismeretekkel kell rendelkezni a kultúra teljes területét érintő jogszabályokra.

Továbbra is odafigyeltünk a jogszabály által meghatározott kötelező 10 százalékos állománygyarapítási összegre is. A fenntartók nem mindig figyelnek az állománygyarapítás folyamatosságára, a kötelező minimum összeg biztosítására és a rendszeres felhasználásra. Továbbra is gyakorlat, hogy év vége közeledtével, esetleg csak decemberben, egy összegben kapja meg a könyvtár az állománygyarapítási összeget.

A Méliusz Juhász Péter Könyvtár Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszere a kistélepülési ellátás mellett továbbra is biztosította azoknak a **kisebb települési könyvtáraknak** a szolgáltatásokat, amelyek még nem tartoznak a KSZR-be (Báránd, Monostorpályi). Segítettük a könyvtárakat a dokumentumok beszerzésében, feldolgozásában, illetve információkkal, szakmai tanácsokkal, segítséggel láttuk el őket. Bárándnak segítettünk az állomány leválogatásában és a könyvtári állományellenőrzés beindításában, majd zárásában. Monostorpályival szeptemberben szerződést kötöttünk, így 2019. január 1-től már ez a település is a KSZR-en belül működik.

A települések mellett továbbra is kapcsolatban állunk a **Hajdú-Bihar Megyei Büntetés-Végrehajtási Intézet könyvtárával**. Biztosítjuk, hogy az intézet fogvatartottai hozzáférjenek az oktatást, önművelést, nyelvművelést segítő könyvekhez, folyóiratokhoz, hangoskönyvekhez és DVD-khez.

A megye területén a Méliusz Juhász Péter Könyvtár végezte és szervezte a **megye nemzeti-séghez tartozó lakosainak könyvtári ellátását**, a minisztérium elkülönített keretéből az Országos Idegennyelvű Könyvtáron keresztül. 2018-ban is megkaptuk az értesítést a támogatási összegről és 2018. június 25-ig, és megrendeltünk a dokumentumokat. Ezek feldolgozása és településekre kiszállítása az év folyamán megtörtént.

A megye könyvtárainak együttműködése megmutatkozott az **országos könyvtári eseményekhez, rendezvényekhez** való kapcsolódásban is. A Méliusz Juhász Péter Könyvtár irányításával összehangoltuk az Internet Fiestához, az Ünnepi Könyvhéthez és az Országos Könyvtári Napokhoz a csatlakozást. 2018-ban ismét sikeresen pályázott a Méliusz Juhász Péter Könyvtár az Országos Könyvtári Napokra. A megyéből 21 település könyvtára tervezett rendezvényt, ehhez tudtunk segítséget nyújtani mindössze 600.000,-Ft pénzüsszeggel. A pályázat megírásához az adatok összegyűjtéséhez nyújtottunk segítséget. Tájékoztatást adtunk a központi programtervről, összegyűjtöttük és összehangoltuk a megye településeinek rendezvényeit. A programok között író-olvasó találkozók, előadások, vetélkedők, kézműves foglalkozások, kiállítások szerepeltek.

A Megyei Szolgáltatási Osztály végezete 2018-ban is a megyében működő könyvtárak **statistikai adatainak összegyűjtését, feldolgozását és továbbítását**. A tavalyihoz képest egygyel nőtt a szolgáltatók száma, a Debreceni Egyetem Népfőiskolai Kar könyvtárával. Összesen 124 könyvtár adatszolgáltatásait koordináltuk.

A **pályázati lehetőségeket** folyamatosan figyeljük, s az adandó lehetőségekről tájékoztatjuk a könyvtárosokat. Felhívtuk a figyelmet a Márai-programra, a Nemzeti Kulturális Alap pályázati lehetőségeire. Amennyiben szükségesnek ítéltük tanácsokat, útmutatásokat adtunk az önkormányzatoknak és a könyvtárosoknak.

Sikerrel pályáztunk az NKA Közgyűjteményi Kollégiuma által kiírt: Korszerű könyvtárak Hajdú-Bihar megyében: szakmai továbbképzések megrendezésére. Az elnyert összeg: 300.000,-Ft. Megszólítottuk a nyilvános könyvtárak jegyzékén található 34 könyvtár vezetőit, illetve a KSZR-hez csatlakozott 47 település könyvtárosát is. A továbbképzésekre legnagyobb szükségük a nyilvános könyvtárak jegyzékén szereplő 19 városi és 15 községi könyvtárnak van. Célunk, hogy a megye minden könyvtárvezetője megkapja a legfrissebb szakmai információkat, és segítséget a munkájához.

A szakmai továbbképzéseken több témát is érintettünk:

- a jogszabályi környezet változásait,
- az adatvédelmi előírások módosításait,
- a könyvtárak minőségbiztosításban bekövetkezett változásokat,
- a statisztikai adatgyűjtésben várható átdolgozást,
- a települési könyvtárak szakmai beszámolóinak és munkaterveinek elemzését,
- az EFOP 3.3.3 pályázat eredményeinek kommunikálását.

A 2016-ban indult, de 2017-ben és 2018-ban folytatódó **könyvtári közfoglalkoztatás** Hajdú-Bihar megyében történő megszervezése, koordinálása továbbra is az osztály feladata. Felmértük a megyében felmerülő igényeket mind személyi, mind technikai szempontból. Adminisztratív és operatív feladatokat is elláttunk. Folyamatos a kapcsolattartásunk az OSZK-val és a közfoglalkoztatottakkal. 2018-ban Hajdú-Bihar megyében 77 fő könyvtári közfoglalkoztatott nyilvántartása, ügyeinek intézése tartozott a feladataink közé.

Egyéb feladatként megszerveztük a Méliusz Juhász Péter kiállításnak a megye könyvtáraiba történő kiejánlását, segédkeztünk a kiszállításba és a települések közötti koordinálásba. A kiállítást 2018-ban 16 település könyvtárába közvetítettük.

2018-ban, a megnövekedett feladataink mellett is sikeres évet zárhattunk. Sikeres eredményeket elértünk, mind a KSZR szolgáltató helyeken, mind a NYKJ-n lévő könyvtárak területén.

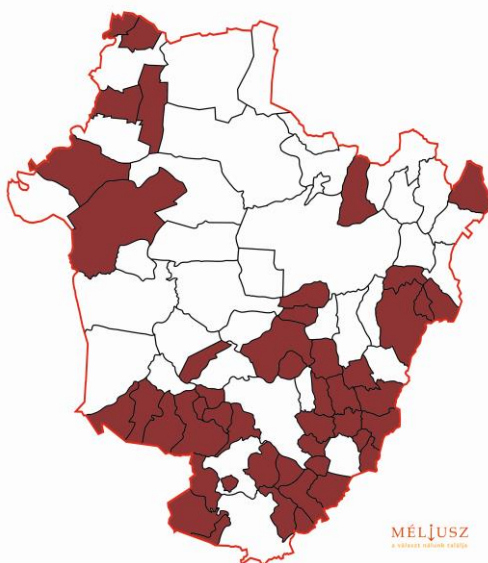
3.4 A kistelepülési könyvtári ellátás megszervezése

2018-ban nyílt lehetőség a rendszer bővítésére, valamint két új belépő településen (Konyár, Tiszacsege) újítottuk meg a szolgáltatásokat.

A jogszabályi változás szerint az 5500 fő lakosság alatti települések csatlakozhatnak be, akik nem kívánják önállóan működő intézményként a NYKJ-n szereplő könyvtárat fenntartani. A korábbi TIOP és TÁMOP pályázatok fenntartási idejének lejártá után, most több településen volt erre lehetőség.

A két új belépő településen – Konyáron és Tiszacsegén – felmértük a könyvtár fejlettségét, a gyűjtemény állapotát, összetételét, számát, majd megkezdtük a szolgáltatóhely megújítását. Az állományokból töröltük a tartalmilag elavult és a megrongálódott dokumentumokat, majd a belső tereket is átrendeztük, használóbarát és tágas belső könyvtári tereket létrehozva.

KSZR-lefedettség:

Az ellátás megszervezésében fontos a települések egyedi fejlesztési igényeit is figyelembe venni, úgy tervezni, hogy az a lakosok, olvasók számára a legmegfelelőbb legyen. Kiemelkedő célunk, hogy minden szolgáltató helyen rendelkezésre álljon megfelelő számú és minőségű számítógép és internet csatlakozási lehetőség, amely az információs szolgáltatás alapja.

Az elmúlt évben is tovább folytattuk a szolgáltató helyek informatikai fejlesztését, gyarapítottuk a számítógépek számát, illetve a régi, elavult, korszerűtlen gépeket selejteztük. 2018-ban 19 db számítógépet és 1 laptop-ot vásároltunk, 20 településre.

Az informatikai eszközök mellett egyéb technikai eszközöket is beszereztünk: fényképezőgépeket, nyomtatókat, televíziókat, vetítővásznakat, projektorokat a szükséges kiegészítőkkel.

A megfelelő könyvtári környezet elérése érdekében folytattuk a szolgáltatóhelyek felújítását, a megfelelő bútorok és egyéb kiegészítők (szőnyeg, függöny, ülőpárna) beszerzését. Ez jelentős anyagi megterhelés, így szükség volt más forrásokat igénybe venni. Tiszacsege pályázatot nyert a NKA-tól a könyvtár szakmai eszközfejlesztésére. E pályázat megvalósítása még folyamatban van. Természetesen a pályázathoz szükséges szakmai tanácsokat megadtuk, elkészítettük a könyvtár berendezési tervét és megadtuk a szükséges szakvéleményt a pályázat támogatására. A berendezésben és a raktári rend kialakításában az osztály munkatársai is részt vesznek.

Befejeződött a bakonszegi szolgáltató hely felújítása. 2017-ben nyert a NKA által kiírt pályázaton, a megvalósítás 2018-ra áthúzódott.

A szolgáltatóhelyeken gyakoriak a **személyi változások**. 2018-ban 10 településen volt változás a könyvtáros személyében. (Biharnagybajom 2x, Bihartorda, Bojt 3x, Darvas, Esztár, Folyás 2x, Mezősas, Nagyrábé, Újiráz, Újléta).

2018-ban több településen is találkoztunk azzal a problémával, hogy nem találnak megfelelő embert a feladat ellátására, és a könyvtárak így hosszabb-rövidebb ideig zárva tartanak.

2018-ban is több esetben kellett segítenünk a szolgáltatóhelyek **költözésében vagy átrendezésében**. Bakonszeget a pályázat megnyerése miatt ideiglenesen új helyre költöztettük. Mezősason új helyre költözött a könyvtár. Egy pályázati pénzből kívül és belül teljesen felújított épületben kapott helyet. Tágasabb, nyitottabb, világosabb, átláthatóbb lett a szolgáltatóhely. Tetétlen és Darvason átrendezésre került a könyvtár belső tere.

Célunk, hogy a megye minden települését bekapcsoljuk a Méliusz Juhász Péter Könyvtár közös keresőfelületébe, hogy a megyei portál által nyújtott szolgáltatásokat bármelyik szolgáltató helyen elérhessük. Folytatódott a HUNTEKA2 tesztelése, 2018 év végén intenzívebbé vált a munka, és várhatóan 2019-ben sikerül a szolgáltató helyeket lépésenként bekapcsolni, és bevezetni az elektronikus kölcsönzést.

A helyismereti információk összegyűjtése és a Hajdú-Bihar megyei közös helyismereti gyűjteményben történő hozzáférhetővé tétele is folyamatban van.

A dokumentumok beszerzése előtt az előző évek gyakorlata szerint megvizsgáltuk a könyvtári állományt. 2018-ban 15 szolgáltató helyen végeztük el az állomány leválogatását. A selejtezések alkalmával összesen 13.679 db dokumentumot töröltünk a könyvtárak állományából, ez átlagosan 15,4 százalékot jelent településenként. Az állományselejtezést, ahol a tartalmilag elavult és a megrongálódott dokumentumokat válogattuk le Bedő, Bihardancsháza, Darvas, Esztár, Folyás, Fülöp, Hajdúbagosa, Kokad, Konyár, Mezőpeterd, Mezősas, Tépe, Tetétlen Tiszacsege.

Az elavult és a megrongálódott dokumentumok mellett a behajthatatlan követeléseket is igyekeztünk kivezetetni a könyvtárak állományából.

Dokumentumbeszerzés

Könyvbeszerzés	7.099db	14.260.000,-Ft
Hangskönyv beszerzés	424db	840.000,-Ft
Nem hagyományos dokumentumok(DVD)	151db	899.960,-Ft
Csere könyvek	537db	1.199.625,-Ft
Folyóirat, heti- és napilap	469db	2.783.811,-Ft
Összesen		19.983.396,-Ft

A KSZR állománygyarapítása mellett Hajdúbagosa, Hortobágy, Mezőpeterd, Mezősas, Nagykereki és Tépe települések önkormányzatai további támogatási összeget juttattak a könyvtáraknak.

2018-ban is megvalósítottuk az állandó kínálat mellett a **letéti állomány cseréjét**, mely újabb kínálatot jelentett a kistépülések könyvtárhasználóinak. 3 havonta újabb dokumentumokhoz jutottak az olvasók. Ezek főként szórakoztató, könnyed, a kikapcsolódást segítő dokumentumok voltak. A települések könyvtárlátogatói már megszokták ezeket a cserealkalmakat, mindig nagy örömmel fogadják az új dokumentumokat. 2018-ban 3 alkalommal valósult meg a dokumentumok cseréje, így egy-egy alkalommal átlagban 50 db új könyvhöz 10 db DVD-hez jutott hozzá a szolgáltató hely olvasóközönsége.

A könyvek mellett minden szolgáltató hely részére napilapokat, hetilapokat és folyóiratokat rendeltünk előzetes igényfelmérés szerint. A rendelés teljesülését figyelemmel kísértük, az

esetleges reklamációk ügyintézését szükség szerint elvégeztük. Összesen 2.783.811,-Ft értékben rendeltünk 97 féle folyóiratot 469 db példányban a szolgáltató helyeknek, így átlagban 10 db időszaki kiadványhoz jutottak a települések lakói.

Információs szolgáltatások tekintetében célunk, hogy a szolgáltató helyeken segítsük az oktatásban, képzésben részt vevők információellátását. Nőtt azok száma, akik a mindennapi életben való eligazodáshoz kérnek segítséget, nőtt az érdeklődés a helyismereti dokumentumok iránt.

A **KönyvtárMozi** továbbra is kedvelt, a csatlakozott könyvtárak harmadik éve biztosítják a szolgáltatást. 2018-ban 18 településen, 219 alkalommal volt vetítés és hozzá kapcsolódva foglalkozás, 3418 résztvevővel.

A KSZR kiemelt feladatának egyike, hogy színvonalas könyvtári és közösségi rendezvényeket juttasson el a szolgáltató helyekre. Célunk, hogy a programok, foglalkozások – az országos stratégiai célokkal összhangban – felkeltsék az érdeklődést a könyvtár iránt, népszerűsítsék az olvasást, a közvetlen élményszerzést. Így könyvtári foglalkozásokat, bábelőadásokat, előadói esteket, ünnepi megemlékezéseket, ismeretterjesztő előadásokat, rendhagyó órákat, interaktív foglalkozásokat juttattunk a helyi igényeket figyelembe véve.

Vendégeink körét minden évben bővítjük. 2018-ban újdonságként jelent meg a kínálatunkban az önismereti foglalkozások, a gyógynövényekről szóló előadás, természet értékeit bemutató előadás, a környezetvédelemhez kapcsolódóan ismeretterjesztő bemutató.

3.5 Nemzetiségi könyvtári ellátás

A Méliusz Juhász Péter Könyvtár Megyei Szolgáltatási Osztálya a jogszabály szerint végezte és szervezte a megye nemzetiséghez tartozó lakosainak könyvtári ellátását is. Az Országos Idegennyelvű Könyvtáron keresztül 2018-ban 34 román és 5 cigány települési könyvtár állományát fejlesztettük.

A gyarapításkor összesen 68.508,-Ft értékű könyvet vásároltunk, ebből 59.850,-Ft értékben 34 db román, 8.658,-Ft értékben 5 db cigány nyelvű dokumentummal bővítettük a könyvtárak nemzetiségi állományát.

A nemzetiségi könyvtári ellátásban résztvevő települések

Román nemzetiségi ellátáshoz társult települések	Cigány etnikum ellátásához társult települések
1. Bedő	1. Bedő
2. Darvas	2. Bihartorda
3. Furta	3. Körösszakál
4. Körösszakál	4. Nagykereki
5. Körösszegapáti	5. Sáránd
6. Létavértes	6. Told
7. Mezőpeterd	
8. Pocsaj	
9. Vekerd	
10. Zsáka	

3.6 Statisztikai adatszolgáltatás

Osztályunk feladata a megyében működő könyvtárak statisztikai adatainak összegyűjtése, feldolgozása, ellenőrzése és továbbítása. Az adatbegyűjtés kiterjed a települési, a szak, a múzeumi és egyéb könyvtárakra. 2018-ban 124 könyvtár adatait koordináltuk. A tavalyihoz képest eggyel nőtt a szolgáltatók száma, a Debreceni Egyetem Népfőiskolai Kar könyvtárával.

Ennek megoszlása könyvtártípusonként a következő:

Típus	Szolgáltatók száma
Megyei könyvtár	1
Városi könyvtárak	21
Községi könyvtárak	16
Fiókkönyvtárak	18
KSZR könyvtárak	45
Szakkönyvtárak	13
Egyéb könyvtárak	3
Múzeumi könyvtárak	6
Honvédségi könyvtárak	2
Összesen	124

4. Mutatók

4.1 Könyvtárhasználat

Stratégiai tervünkben az elmúlt esztendőben megfogalmaztuk, hogy céljaink közé tartozik a könyvtárhasználat fejlesztése, önkölcsönző rendszer bevezetése. Új szolgáltatások bevezetésével bővítjük kínálatunkat, a megye teljes lefedettsége után a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszert ki kívánjuk terjeszteni azokra az ötezer fő alatti településekre, amelyek jelenleg önálló nyilvános közkönyvtárat működtetnek, könyvtári szolgáltatásokat létesítünk Debrecen ellátatlan területein (ld. Halápi Könyvtár Pont – 2018.), fontosnak tartjuk a felhasználók kérését, az egész életen át tartó tanulás folyamatát, Digitális Jólét Pontokat működtetünk a digitális írástudás terjesztése érdekében. Célunk és feladatunk az egyetemes és a magyar kultúra értékeinek közvetítése, az olvasásnépszerűsítés, kiemelten az óvodás és a középiskolás korosztály körében, ugyanakkor fontosnak tartjuk a nyugdíjas korosztály megszólítását, elérését is.

Könyvtárhálózatunknak meghatározó szerepe van a város közkönyvtári ellátásában, részlegében korszerű, magas színvonalú szolgáltatást biztosít látogatóinak. Központi Könyvtárunkban a felnőtt és gyermek olvasószolgálat mellett a helyismereti gyűjtemény, az olvasóterem, az idegennyelvi részleg, hírlapolvasó, valamint a zenei és művészeti gyűjtemény is várja az érdeklődőket. Emellett elhelyezkedése is kiváló, ugyanis a városközpont és a Debreceni Egyetem között található a villamos vonal mentén egy korszerű, mai igényeket is kielégítő épület-

ben. Könyvtárhálózatunk révén szolgáltatásainkat Debrecen távolabbi pontjaira is eljuttatjuk, egységes nyitvatartással várjuk a felhasználókat, könyvtári munkafolyamatink teljesen gépesítettek, kollégáink felkészülten, megfelelő tudással és tapasztalattal várják az olvasókat. A szeptemberi meghosszabbított nyitvatartás bevezetése után eltelt négy hónap tapasztalatai azt mutatják, hogy a változás pozitív hatással volt a könyvtárlátogatásra (a helyben olvasók, tanulók szívesen veszik igénybe a könyvtár hosszabb nyitva tartását).

Időigényesebb rendezvényeinket a keddi napra helyezzük át, hiszen ekkor tovább tudunk a látogatók rendelkezésére állni.

Központi Könyvtárunk és fiókkönyvtáraink éves szakmai tevékenységét a munkatervben vállalt feladatok, a nyertes pályázatokban vállalt kötelezettségek, a tradicionális rendezvénysorozatok folytatása, valamint az országos szakmai projektek, akciók, tendenciák határozták meg.

OLVASÓTEREM

Központi Könyvtárunk Olvasóterme vonzó környezetével, ideális helyszíne a tanulásnak, kutatásnak, elmélyült olvasásnak. 2018-ban is igyekeztünk megfelelni az elmélyült tanulási, kutatási igényekkel érkezők elvárásainak, de természetesen az ún. technikai referenz kérdésekre (általános információ a könyvtár, ill. a könyvtári rendszer használatáról, szolgáltatásairól, stb.) is választ kaptak az érdeklődők. A 42 férőhelyes, tágas és világos, jó infrastruktúrájú – többek között 15 személyi számítógép, IKR eszközök, fogyatékosokat segítő alkalmazások stb. állnak a használók rendelkezésére – olvasóteremben 2 szaktájékoztató végzi a referenzszolgáltatást, irodalomkutatást, a számítógép-használók segítségét, a feladatok ellátásához szükséges képesítéssel, a permanens továbbképzés lehetőségével élve a használói igények minél magasabb szintű elvárásainak megfelelően.

Kézikönyvtári gyűjteményünk szabadpolcos elrendezésénél figyelembe vettük a használói igényeket, ezen kívül folyamatosan biztosítjuk az új könyvek látványos elhelyezését is.

Napjaink könyvtári szolgáltatásainak elengedhetetlen része az adatbázisok használata és használtatása. Az adatbázis fogalmát tágan értelmezve ide soroljuk a könyvtári online katalógusokat, közös katalógusokat, lelőhely adatbázisokat, ill. a különböző szolgáltatók által rendelkezésre bocsátott tematikus bibliográfiai vagy teljes szövegű adatbázisokat. Olvasótermünkben az internet használata a napi tájékoztatás része, munkánkból adódóan jártasak vagyunk a távoli elérésű adatbázisok használatában. Naprakész ismeretek birtokában segítjük a látogatókat az információkeresésben, adatgyűjtésben, a megbízható adatbázisok megtalálásában, illetve igény esetén, irodalomkutatást végzünk.

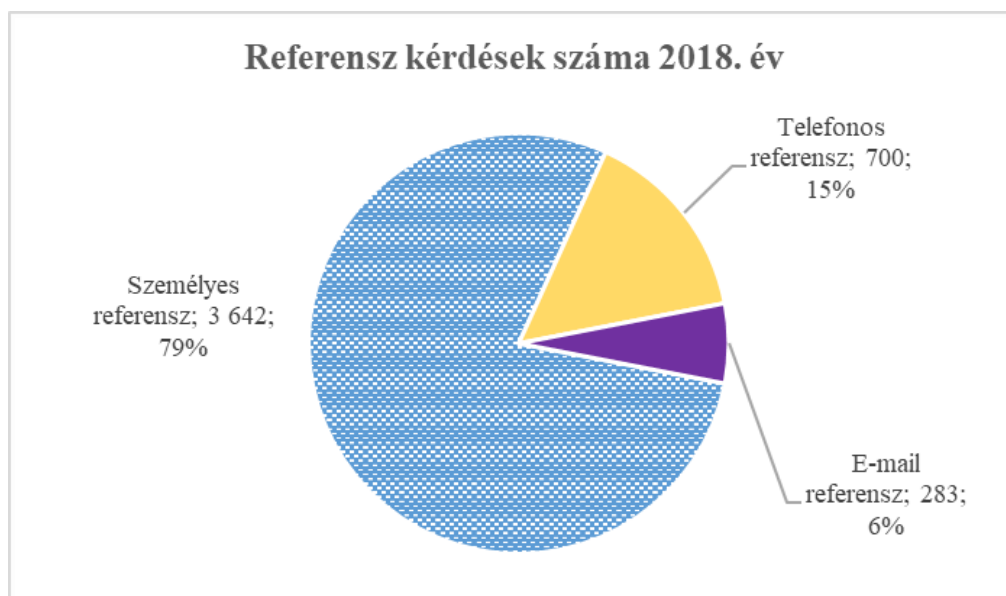
Olvasótermünkben vállaljuk a különböző szakirodalmi adatbázisok személyre szabott bemutatását. A pedagógus-életpályamodell bevezetése, az önértékeléssel, tanügyigazgatással kapcsolatos pedagógusi feladatok olvasótermünk referenz kérdéseiben továbbra is tükröződik, mivel nő azoknak a pedagógusoknak a száma, akik a témához kapcsolódó irodalom összegyűjtésében kérik a segítségünket.

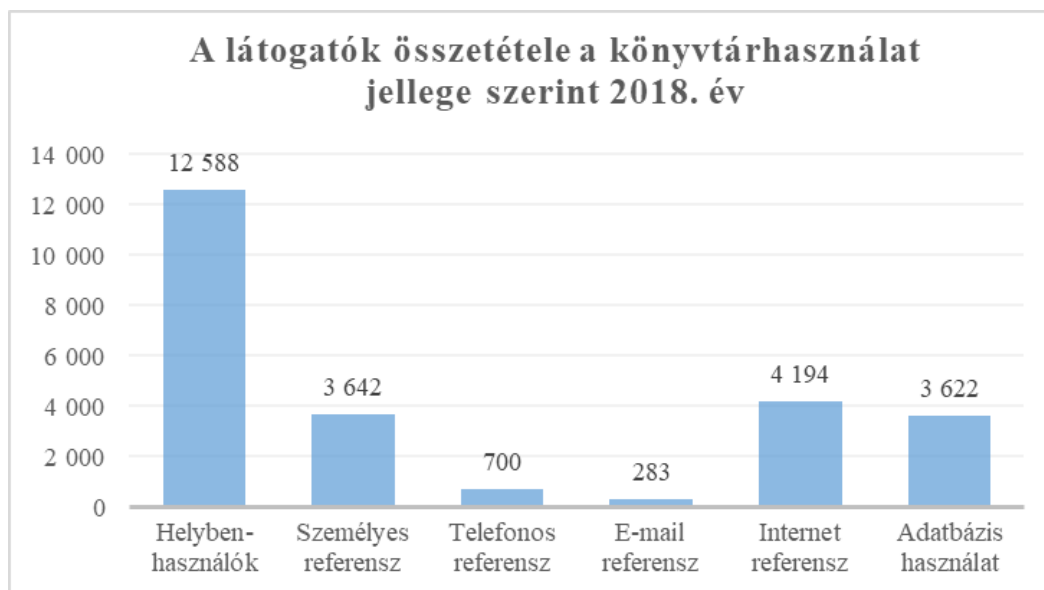
Tájékoztatásunk alapja a könyvtár saját adatbázisa, az interneten elérhető hazai és nemzetközi adatbázisok. Az olvasóterem számítógépein továbbra is biztosítjuk a különböző **on-line** (NAVA, MATARKA, OPKM, Humanus, MEK, MOKKA-ODR, UNI-NKE, Hungaricana, Arcanum Digitális Tudománytár, Akadémiai Kiadó folyóirat adatbázisa, MTMT, MOB, AEEK, MABI, FSZEK irodalmi és szociológiai bibliográfia, Jogtár plusz, PRESSDOK, Századok,

Ebsco) és off-line (HVG,) adatbázisok használatát, segítséget nyújtva ezzel a művelődni, tanulni vágyóknak. Ezt támogatja még az olvasóteremben található CD-ROM és DVD állomány.

Olvasóterem statisztikai adatai 2018. év

2018. év	Helyben- használók	Személyes referenzs	Telefonos referenzs	E-mail referenzs	Internet referenzs	Adatbázis használat
Január	1 098	276	47	23	487	291
Február	996	272	54	22	358	246
Március	888	251	45	22	311	240
Április	1 018	303	57	30	324	349
Május	1 075	331	49	27	310	289
Június	1 072	321	53	26	313	288
Július	1 015	259	45	13	289	249
Augusztus	999	262	64	25	298	268
Szeptember	1 148	332	77	17	368	340
Október	1 137	330	74	21	360	372
November	1 115	330	69	30	391	366
December	1 027	375	66	27	385	324
Összesen	12 588	3 642	700	283	4 194	3 622

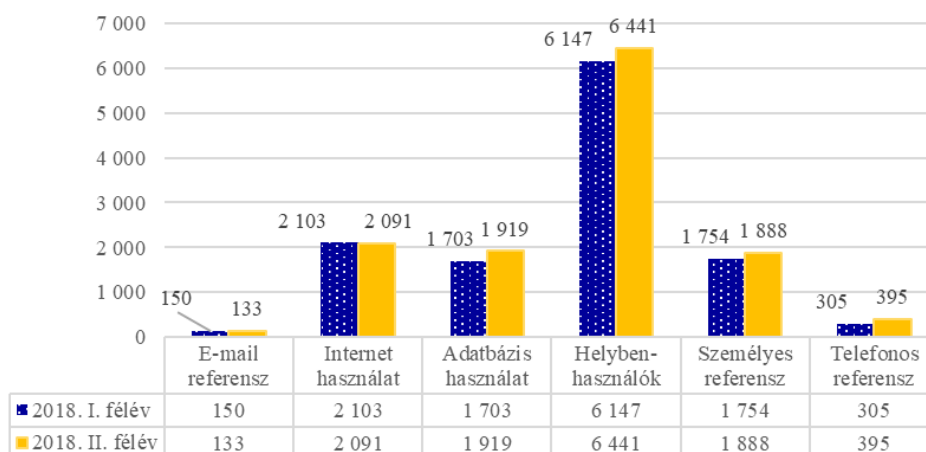
**Olaszóterem statisztikai adatai
2018. I. félév és 2018. II. félév adatainak összehasonlítása**

E-mail referenz						Internet használat						Adatbázis használat					
2018. I. félév		2018. II. félév		Változás		2018. I. félév		2018. II. félév		Változás		2018. I. félév		2018. II. félév		Változás	
				db	%					db	%					db	%
Jan.	23	Júl.	13	-10	-43,5%	Jan.	487	Júl.	289	-198	-40,7%	Jan.	291	Júl.	249	-42	-14,4%
Feb.	22	Aug.	25	3	13,6%	Feb.	358	Aug.	298	-60	-16,8%	Feb.	246	Aug.	268	22	8,9%
Márc.	22	Szep.	17	-5	-22,7%	Márc.	311	Szep.	368	57	18,3%	Márc.	240	Szep.	340	100	41,7%
Ápr.	30	Okt.	21	-9	-30,0%	Ápr.	324	Okt.	360	36	11,1%	Ápr.	349	Okt.	372	23	6,6%
Máj.	27	Nov.	30	3	11,1%	Máj.	310	Nov.	391	81	26,1%	Máj.	289	Nov.	366	77	26,6%
Jún.	26	Dec.	27	1	3,8%	Jún.	313	Dec.	385	72	23,0%	Jún.	288	December	324	36	12,5%
Öss.	150		133	-17	-11,3%		2 103		2 091	-12	-0,6%		1 703		1 919	216	12,7%

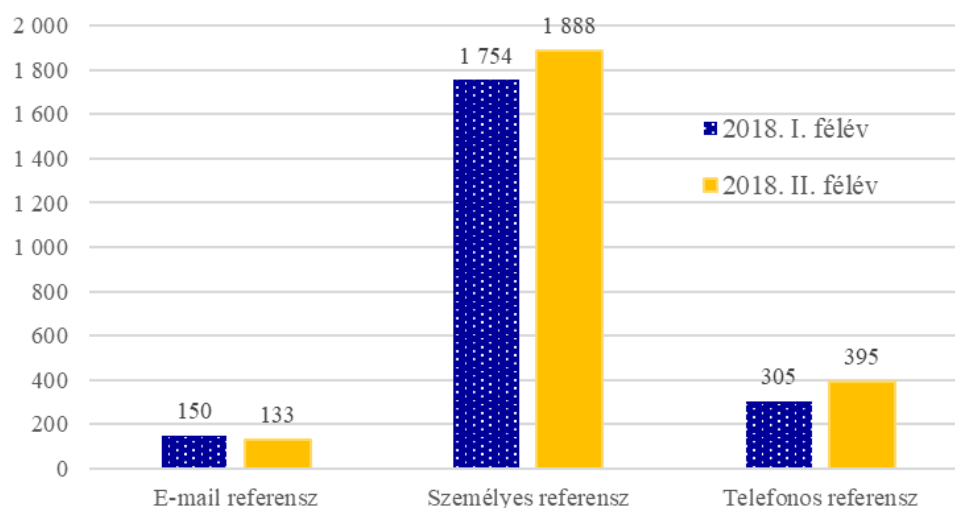
Helyben-használók						Személyes referenz						Telefonos referenz					
2018. I. félév		2018. II. félév		Változás		2018. I. félév		2018. II. félév		Változás		2018. I. félév		2018. II. félév		Változás	
				db	%					db	%					db	%
Jan.	1 098	Júl.	1 015	-83	-7,6%	Jan.	276	Júl.	259	-17	-6,2%	Jan.	47	Júl.	45	-2	-4,3%
Feb.	996	Aug.	999	3	0,3%	Feb.	272	Aug.	262	-10	-3,7%	Feb.	54	Aug.	64	10	18,5%
Márc.	888	Szep.	1 148	260	29,3%	Márc.	251	Szep.	332	81	32,3%	Márc.	45	Szep.	77	32	71,1%
Ápr.	1 018	Okt.	1 137	119	11,7%	Ápr.	303	Okt.	330	27	8,9%	Ápr.	57	Okt.	74	17	29,8%
Máj.	1 075	Nov.	1 115	40	3,7%	Máj.	331	Nov.	330	-1	-0,3%	Máj.	49	Nov.	69	20	40,8%
Jún.	1 072	Dec.	1 027	-45	-4,2%	Jún.	321	Dec.	375	54	16,8%	Jún.	53	Dec.	66	13	24,5%
Összesen	6 147		6 441	294	4,8%	1 754		1 888	134	7,6%		305		395	90	29,5%	

**A látogatók összetétele a könyvtárhasználat jellege szerint
2018. I./2018. II. félév**

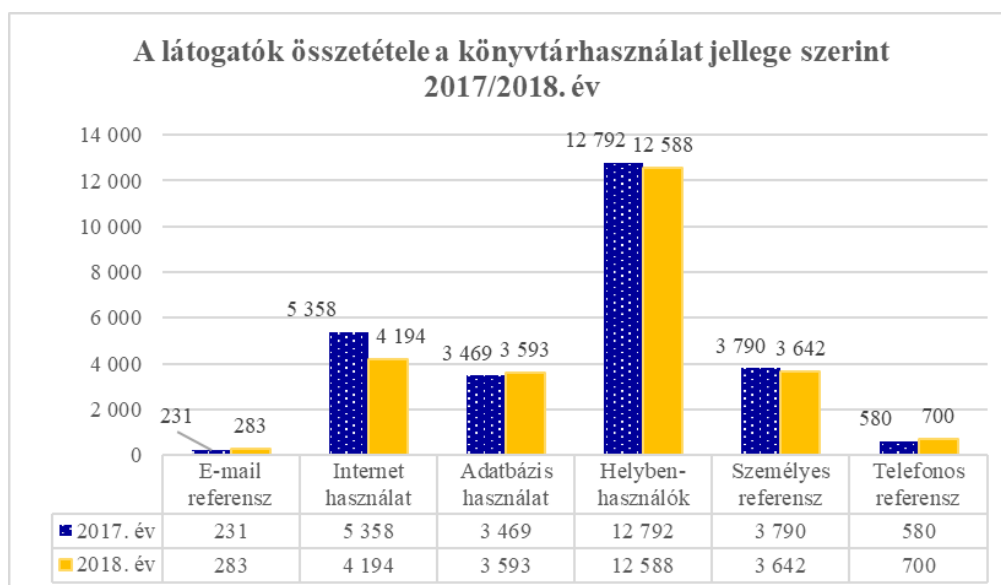
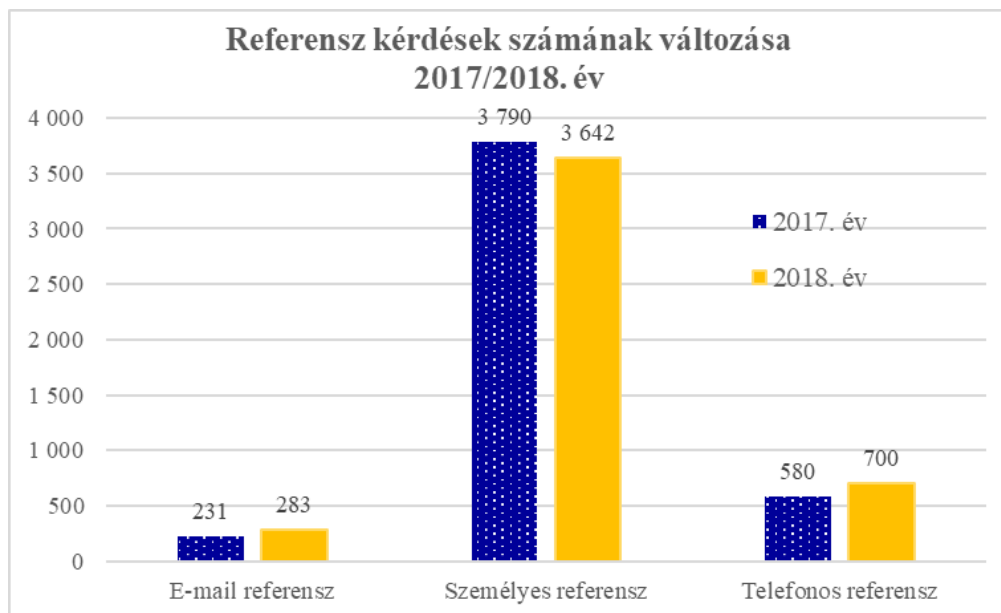
**Referenz kérdések számának változása
2018. I./2018. II. félév**

Az olvasóterem statisztikai adatai
2017. év és 2018 év adatainak összehasonlítása

	E-mail referenzs				Internet használat				Adatbázis használat			
	2017. év	2018. év	Változás		2017. év	2018. év	Változás		2017. év	2018. év	Változás	
			db	%			db	%			db	%
Január	18	23	5	27,8%	486	487	1	0,2%	234	256	22	9,4%
Február	18	22	4	22,2%	408	358	-50	-12,3%	240	244	4	1,7%
Március	19	22	3	15,8%	445	311	-134	-30,1%	244	261	17	7,0%
Április	12	30	18	150,0%	375	324	-51	-13,6%	301	262	-39	-13,0%
Május	17	27	10	58,8%	441	310	-131	-29,7%	284	288	4	1,4%
Június	24	26	2	8,3%	447	313	-134	-30,0%	288	286	-2	-0,7%
Július	12	13	1	8,3%	447	289	-158	-35,3%	285	253	-32	-11,2%
Augusztus	17	25	8	47,1%	461	298	-163	-35,4%	254	291	37	14,6%
Szeptember	24	17	-7	-29,2%	523	368	-155	-29,6%	316	342	26	8,2%
Október	23	21	-2	-8,7%	453	360	-93	-20,5%	325	349	24	7,4%
November	28	30	2	7,1%	427	391	-36	-8,4%	350	377	27	7,7%
December	19	27	8	42,1%	445	385	-60	-13,5%	348	384	36	10,3%
Összesen	231	283	52	22,5%	5 358	4 194	-1164	-21,7%	3 469	3 593	124	3,6%

	Helyben-használók				Személyes referenzs				Telefonos referenzs			
	2017. év	2018. év	Változás		2017. év	2018. év	Változás		2017. év	2018. év	Változás	
			db	%			db	%			db	%
Január	1 079	1 098	19	1,8%	273	276	3	1,1%	42	47	5	11,9%
Február	993	996	3	0,3%	271	272	1	0,4%	53	54	1	1,9%
Március	1 033	888	-145	-14,0%	296	251	-45	-15,2%	47	45	-2	-4,3%
Április	982	1 018	36	3,7%	296	303	7	2,4%	43	57	14	32,6%
Május	1 095	1 075	-20	-1,8%	332	331	-1	-0,3%	45	49	4	8,9%
Június	1 031	1 072	41	4,0%	319	321	2	0,6%	41	53	12	29,3%
Július	1 023	1015	-8	-0,8%	278	259	-19	-6,8%	45	45	0	0,0%
Augusztus	1004	999	-5	-0,5%	270	262	-8	-3,0%	53	64	11	20,8%
Szeptember	1 172	1148	-24	-2,0%	347	332	-15	-4,3%	59	77	18	30,5%
Október	1 127	1137	10	0,9%	358	330	-28	-7,8%	48	74	26	54,2%
November	1 198	1115	-83	-6,9%	377	330	-47	-12,5%	55	69	14	25,5%
December	1 055	1027	-28	-2,7%	373	375	2	0,5%	49	66	17	34,7%
Összesen	12 792	12 588	-204	-1,6%	3 790	3 642	-148	-3,9%	580	700	120	20,7%

A hálózatba átkért könyvek száma emelkedést mutatott, köszönhetően a kiszámítható szállításnak és a növekvő olvasói igényeknek. Ugyancsak mind többen vették igénybe a könyvtárközi szolgáltatásunkat is.

Törekedtünk rendszeresen frissíteni egy-egy jeles naphoz, világnaphoz kapcsolódóan „szezonális” gyűjteményünket a bejáratnál szemben elhelyezett vitrinben, ennek köszönhetően ezekből is egyre gyakrabban szemezgettek az olvasók.

Adatbázisok használata:

Saját építésű adatbázisaink többsége linkgyűjtemény. E linkgyűjtemények elsősorban az ingyenes online nyelvtanulást és a munkavállalást segítik, ill. ún. szövegarchívumok gyűjteményei, ahol olvasnivalót, letölthető tartalmakat talál a használó. A referenz kérdésekre adott válaszaink képezik a másik gyűjteménytípust: ezekben kizárólag bibliográfiai adatok vannak, de akadnak teljes szövegű letöltések is. Ebbe a második típusba soroljuk a részletes irodalomkutatásokat is. A faktográfiai adatbázisok közül legjobban a nyelvtanulási módszerek gyűjtés-

ével haladtunk. Ennek az adatbázisnak az építésében most már két olvasónk is segít, ill. egy pedagógus a Facebook-os nyelvtanulási lehetőségeket figyeli rendszeresen.

Távolról elérhető adatbázisok közül az EBSCO adatbázisaiból keresünk, ill. biztosítjuk az adatbázisok otthoni elérését is.

2018-ben **540** alkalommal használtuk keresésre az EBSCO adatbázist.

Kifejtve ld. IV. fejezet 6. pontját.

IDEGEN NYELVI RÉSZLEG

Az új helyre átköltözött és állományában is folyamatosan megújuló Idegennyelvi részleget leginkább érettségire, pótérettségire, nyelvvizsgára készülők és teljesen kezdő nyelvtanulók, ill. újrakezdők látogatták. A Nyelvi részleg őszi költöztetése előtt több szempont felállításával markáns selejtezésre került sor: az évek óta nem kölcsönzött, megrongálódott, tartalmilag elavult könyveket és folyóiratokat töröltük az állományból.

Az új dokumentumok beszerzésénél több könyves cég kínálatát áttekintették a munkatársak és folyamatosan gyűjtik az olvasói igényeket, amit figyelembe vesznek a könyvek megrendelésekor. Az így beszerzett dokumentumok népszerűek az olvasók körében. Tavalyi statisztikák alapján a nyelvvizsgák közül újabban az Origo a legnépszerűbb, ezt követi a Dexam, ECL, BME és az Euro-nyelvvizsga, de az IELTS, Cambridge-vizsgák és a BME-nyelvvizsga iránt is szép számmal érdeklődtek. Ez utóbbi három nyelvvizsgához pótlólagos dokumentumbeszerzésre is szükség van.

2018-ban töretlen maradt a német nyelvet kezdő szinten tanulni kívánó könyvtárhasználók száma. Francia nyelvből Vida Enikő: Allons-y című kezdő nyelvkönyvéből kell beszerezni egy újabb példányt, ill. a France-Euro Express tankönyvcsalád legújabb kiadásának CD-vel ellátott kezdő kötetét. Oroszból szintén a PONS, ill. a Klucs tankönyvcsalád a legnépszerűbb. Lengyel, svéd, finn, norvég, dán, török, koreai nyelvekből hangzóanyagokra (CD) van szükségük a kezdő nyelvtanulóknak, amit egyelőre az online tananyagok (interneten) biztosítanak, de a használóink igényelnék a CD-t.

Mind többen fordultak meg a részlegben olyan nyelvtanulók is, akik a nyelvtudásukat szeretnék szinten tartani. Számukra hasznosak bizonyultak a könyvtár által összeállított linkgyűjtemények. Az újrakezdő nyelvtanulókat a British Council, az Amerikai Kuckó vagy az Alliance Française társalgási köreibe, Facebook-oldalakra irányítjuk. Az újrakezdők igényeit felmértük abból a szempontból is, hogy eljönnének-e egy, a könyvtárban szervezett társalgási körbe, és ha igen, milyen nyelvekből stb.

A Gyermekkönyvtárban sok család megfordul, így nekik 2018-ban angol családi játékdélutánt szerveztünk.

ZENEI KÖNYVTÁR ÉS MŰVÉSZETI GYŰJTEMÉNY

A Zenei és Művészeti Egységből DVD-ket, CD-ket csak 16 éven felüli olvasók kölcsönözhetnek. Bár kottát és könyvet korhatár nélkül bárki vihet – a tapasztalat azt mutatja, hogy az általános iskolai korosztály szülővel együtt jön és így válogatott. A középiskolások elsősorban kottát kerestek. A Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskolából, a Simonffy Emil Zeneiskolából, az Ady Gimnázium drámatagozatos osztályából is rendszeresen jártak diákok.

A felnőtt látogatók közül sok a zeneművészeti főiskolás, zenetanár – ők a kotta és szakkönyv-állományból válogattak, számukra ODR-n keresztül kértük meg az egységben nem található dokumentumokat. A gyűjtemény látogatói minden korosztályt képviselnek.

Az egységben különgyűjteménybe kiemeltük a kreatív könyveket. A feldolgozó osztály segítségével a kiválasztó térből átkerültek a hasonló témájú könyvek, így egy gazdag állományrész alakult ki.

A forgalom felét a DVD-kölcsönzés adja. Az állomány kínálata sokszínű.

2018-ban is több alkalommal tartottunk könyvtárbemutató és könyvtárhasználati foglalkozásokat a zenei egységben. A városi Tehetséggondozó Program keretében 6-7. osztályos diákok látogattak el több alkalommal a Zenei Könyvtárba.

HELYTÖRTÉNETI SZAKSZOLGÁLAT

A gyűjtemény jellegénél fogva csak helyben használható. A helyismereti kérdések iránt érdeklődők kutatómunkáját az intézmény dokumentumain kívül támogatjuk a társintézményeknél megtalálható helyismereti dokumentumokról: Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihari Levéltára, DMJV Mikrofilmtára, Déri Múzeum, Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtára, Debreceni Református Kollégium Nagykönyvtára, Tiszántúli Református Egyházkerületi és Kollégiumi Levéltár. A Központi Könyvtár Helyismereti Gyűjteményét építészhallgatók rendszeresen használják kutatásaikhoz. Elsősorban a gyűjteményből cikkeket, fotókat keresnek építészekről, épületekről, utcaképekről egy készülő könyvsorozathoz. Mellettük a Polgármesteri Hivatal Mikrofilmtárából is többször jöttek kutatni a cívisházakat, 1970-es évekbeli utcaképeket, Debrecen autóbusz-közlekedését.

A Debreceni Önkormányzattól feladatként kaptuk a régi Kossuth térről és a Kossuth szoborról készült fotók nagy felbontású szkennelését. Ezek segítségével készültek el azok a molinók, amelyekkel a Kossuth szobor helyét pótolták a szobor felújításának időtartama alatt.

Az elmúlt év során is támogattuk az intézmény rendezvényeit, helyismereti gyűjtésekkel, kiegészítettük az irodalmi nagyrendezvények kínálatát.

A Városi Televízió által készített „Cívis Értéktár” című műsor felvételéhez anyagot gyűjtötünk, ill. forgatási helyszínt biztosítunk gyűjteményünkben az Értéktárba bekerülő olimpikonokról készített interjúk számára.

A Helytörténeti Gyűjteménybe több értékes kiadványt szereztünk be antikváriumi vásárlás útján, illetve könyvárverésen való részvétellel:

- A Bihar Antikváriumtól a „Debreceni Közlöny” című lap eredeti, töredékes példányai (az 1860-1861. évből)
- Crystal Antikvárium és Aukciósház (Debrecen) könyvárverésén 10 db 1945 előtti dokumentum
- A 20. Szegedi Könyvárverésen vételi megbízással 1 db 1945 előtti dokumentumot (1894/95. évi iskolai értesítő)
- Bihar Antikvárium (Debrecen) könyvárverésén 12 db 1945 előtti dokumentum (könyvek, képeslapok, aprónyomtatványok)
- Crystal Antikvárium és Aukciósház (Debrecen) könyvárverésén 30 db 1945 előtti dokumentum (könyvek, folyóiratok)

A Helytörténeti Gyűjtemény és Fotótár kollégái évről évre segítik a Hajdú-Bihar megyében, főleg Debrecenben működő nyomdaktól beérkező, helyi vonatkozású kötelespéldányok (könyvek, folyóiratok, aprónyomtatványok) átválogatását, megfelelő helyre irányítását. Ezen

túl a nyíregyházi helyismereti gyűjtemény számára a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei anyag kiválogatása, gyűjtése is permanens, melyet évi egy-két alkalommal személyesen vesznek át a szomszédos megyéből érkező kollégák.

Emellett ajándékba kapott dokumentumokkal (helyi szerzőktől, íróktól, kutatóktól, olvasóinktól) is gyarapodott helyismereti gyűjteményünk.

A hagyományos, papír alapú dokumentumok mellett napjainkban már egyre elterjedtebb és gyakoribb a digitális változatban kapott ajándék. 2018-ban a gyűjteménynek 75 db fotót ajánlottak fel ilyen formában.

GYERMEKKÖNYVTÁR

A gyermekrészlegeinkben a hagyományos tájékoztató eszközök, adatbázisok, multimédiák, valamint az internet egyaránt lehetőséget kínálnak mind az egyéni mind a csoportos ismeretszerzéshez. Nagyon fontosnak tartjuk első látogatáskor az életkornak megfelelő tájékoztatást, állomány egységek, szolgáltatások használatának megismertetését, tanítását, az olvasók megismerését, motiválását, az olvasási kedv fenntartását, további növelését, (személyes beszélgetés, életkor, érdeklődési körök szerinti kiemelt állomány gondozása) a könyv és az olvasás szeretetének tanítását.

Tapasztalataink szerint az óvodások és az általános iskola alsós korosztály körében az alábbi témakörök a legnépszerűbbek: foci sorozat, kalandos sorozat, böngészők, állatos sorozat, járműves mesék, pár perces mesék, háziállat tartása, dinoszauruszok, rajzolás, vadállatok, történelem, a Föld, honfoglalás, Mi micsoda sorozat

Legkeresettebb témájú könyvek a szülők körében: óvodába készülők, hiszti, dackorszak, barátság, testvér születik, félelem, szorongás, válás, elengedés, böngészők, gyógyító mesék, ringató könyvek, kórházban, olvasni tanulok, bilire szoktatás, gyász feldolgozás, beszédfejlesztés, szótagolás mesék

Az általános iskola felsős korosztálya és a középiskolások körében a legkeresettebb témakörök: őslények, sárkányok, közlekedési járművek, hogyan tanuljunk meg rajzolni, manga, böngészők, bűvészkedés stb.

Az év ünnepeihez, évszakaihoz és jeles napjaihoz kapcsolódóan az olvasói igényeket figyelembe véve a polcokon külön kiemeltük ezzel a témával foglalkozó dokumentumainkat. Így egyfajta ajánlásként is szolgáltunk.

A nyári szünet második felében háttérbe szorult a szórakoztató irodalom, és egyre inkább a kötelező irodalom iránti igény került a középpontba.

Egész évben igyekszünk lépést tartani az újonnan megjelent és népszerű könyvek megfelelő példányszámban való biztosításával. A korosztály számára megjelenő irodalom és szakkönyvek ismerete valamennyi kolléga feladata.

Pedagógusok által leginkább keresett témájú könyvek: kézműves foglalkozás anyagai, különböző ünnepkörökhöz, jeles napokhoz kapcsolódó versek, jelenetek, forgatókönyvek, olvasást segítő könyvek, versmondó és mesemondó versenyre való felkészülés.

Az új nyitvatartás bevezetése óta a Központi Könyvtár gyermekrészleg is heti 52 órában várja a látogatókat.

A gyermek portál a Méliusz Központi Könyvtárának főoldaláról érhető el. A tartalom frissítése rendezvényeink, programjaink függvényében történik heti rendszerességgel.

Közérdekű/közhasznú információs szolgáltatásokra elsősorban a fejlesztő pedagógiával kapcsolatban van igény, illetve a különféle gyerek rendezvények vonatkozásában.

Könyvtáraink környezetében lévő óvodákból, iskolákból, valamint a megyéből rendszeresen érkeznek csoportok könyvtári foglalkozásokra, valamint kölcsönözni. Első látogatáskor életkoruknak megfelelően általános könyvtárbemutatót .

Az Internet szolgáltatás gyermekrészeinkben is díjköteles. A kiskorúak védelme érdekében Számítógépeink 2014-től szűrőszoftverrel vannak ellátva, a kiskorúak védelme érdekében. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a lehető leghatékonyabb eszközökkel odafigyeljünk arra, hogy a gyerekek biztonságban legyenek az internet világában. A szűrőprogram használatára felhívjuk a szülők figyelmét is.

Folyamatos és egyre erősebb az igény, hogy vonzó programokat kínáljunk a szünidőben. Így igyekszünk minél több családi délutánt szervezni, csoportos kézműves foglalkozást szervezni a város minél több pontján.

Könyvtáraink fő törekvései közé tartozik, hogy már a hat év alatti gyerekek is megismerjék a könyvek világát, jó élményeik legyenek a könyvtárról.

KÖNYVTÁR PONTOK – KISMACS, NAGYMACS, NAGYSÁNDORTELEP, LENCZTELEP, TÉGLÁS-KERT, HALÁP

A Méliusz könyvtárhálózatához tartozik a város ellátatlan részein (perifériáin) található a 2014-ben „Közel az olvasóhoz és a művelődő közösséghez” c. projektben létrejött öt Könyvtár Pont. 2018 decemberében újabb szolgáltató egységgel bővült könyvtári hálózatunk a Debrecenhez tartozó, a várostól majdnem 16 km-re fekvő tanyasi hangulatú településrészen, Halápon. A legújabb könyvtár pontot Dr. Pósan László országgyűlési képviselő, Kovács István önkormányzati képviselő, Dr. Kovács Béla Lóránt intézményünk igazgatója és Tóthné Berekméri Dalma a helyszínt biztosító Halápon a Gyermekért Közhasznú Egyesület elnöke adta át. A könyvtár pontokon dolgozók személyes segítséggel nyújtanak támogató, tájékoztató szolgáltatást az olvasók, a lakosság részére. A pontok olvasói az ingyenes tagság, szolgáltatások és a személyes segítségnyújtás mellett könyvtárhálózatunk bármely könyvtárából díjmentesen átkérhetnek dokumentumokat a könyvtár ponton keresztül. Könyvtár pontjaink szabadpolcos dokumentum állománnyal, könyvtári tulajdonú és a DJP Pontok digitális eszközeivel, nyílt internet kapcsolattal várják a felhasználókat, mindemellett az ott dolgozók etanácsadással, programok szervezésével segítik a lakosságot.

A Könyvtár Pontok minden szolgáltatása ingyenes:

- helyben olvasás (könyvek, folyóiratok, online sajtó)
- könyvkölcsönzés, könyv- és egyéb dokumentumok kölcsönzése a Méliusz állományból, könyvtárközi kölcsönzés
- Országos Dokumentumellátási Rendszer szolgáltatásainak igénybe vétele
- elektronikus könyvtárak és adatbázisok használata
- számítógép használat, internet használat
- eTanácsadás (segítség elektronikus kommunikációban, e-ügyintézésben)
- közhasznú információs szolgáltatás
- gyermekfoglalkozások és könyvtári közösségi, közművelődési rendezvények
- Digitális Jólét Program Ponton, szakképzett DJP Mentor segít mindenkit

A Méliusz Könyvtár dolgozói rendszeresen gyerekfoglalkozásokat, papírszínházas előadásokat és kiállításokat szerveznek a könyvtár pontok önkéntesei segítségével. Pályázati és egyéb projektek keretein belül filmklubot, baba-mama klubot, digitális kompetenciafejlesztő képzéseket és előadásokat tartunk gyerekeknek és felnőtteknek egyaránt.

A könyvtár pontokon eMagyarország Pontok működtek, melyek 2018-tól átalakultak Digitális Jólét Program Pontokká. A DJP pontok infrastrukturális fejlesztése pályázatból 5 könyvtár pontnak bővült a felhasználói informatikai eszközparkja.

A Digitális Jólét Program Pontokként továbbra is rendelkezésre állnak a helyi közösség számára a közérdekű információk közvetítésén túl a digitális írástudás széles körű terjesztésével is.

Az elmúlt évben több pályázati programban is helyszínül szolgáltak az egyes könyvtár és DJP pontjaink, amelyek a térség lakosságának kulturális és digitális esélyegyenlőségét segítették elő.

Tapasztalatunk, hogy a helyi lakosság, az olvasók nagyon szeretik és jónak tartják a könyvtár pontjaink szolgáltatásait. Nagy igény van a könyvtáros kollégáink által tartott foglalkozásokra, előadásokra, kiállításokra, képzésekre. Ezek megvalósításában nagy segítséget nyújtanak a pályázati lehetőségek és az ott dolgozók kreatív, önképző és lelkes hozzáállása. Hat egységünk különböző intézményekben (közösségi házak, templomok, idősek klubja, tanyasi iskola) a helyi lehetőségekhez és igényekhez alkalmazkodva működnek. Ennek köszönhetően a Könyvtár Pont helyet, eszközt, ingyenes internet hozzáférést és egyéb kölcsönös segítséget biztosít az adott intézmény rendezvényeinek lebonyolításához is. A Méliusz Könyvtárhálózatában a Városi Szolgáltatási Osztály koordinálja és segíti a könyvtárpontok zavartalan egész éves működését.

DIGITÁLIS JÓLÉT PROGRAM PONTOK: KÖZHASZNÚ INFORMÁCIÓSZOLGÁLTATÁS

A Méliusz Juhász Péter Könyvtár kiemelten fontosnak tartja, hogy a digitális világban és az e-közigazgatásban segítse az intézménybe betérő látogatókat. Ezért a 2018-as évben 10 DJP Pontra pályáztunk a „Közösségi internet hozzáférési pontok fejlesztése, szolgáltatási portfóliójuk bővítése” elnevezésű, GINOP-3.3.1-16-2016-00001 azonosítószámú számú projektben. A „Digitális Jólét Program Pontok fejlesztése” című pályázat megvalósítása során – a korábbi e-Magyarország Pontok és e-Tanácsadók tevékenységét felváltva – cél a közösségi internet hozzáférési helyek infrastruktúrájának fejlesztése és teljes arculatváltás. A pályázatban elnyert eszközök: beltéri, kültéri WIFI hálózat kiépítése, a felhívásban meghatározott eszközök térítésmentes használata. A korszerű infokommunikációs eszközökkel és felkészült szakemberekkel (DJP mentorok képzése) működő pontokon fő feladatunk az állampolgárok segítése az IKT eszközök, az e-közzolgáltatások, az elektronikus ügyintézés használatában, ezáltal a digitális jártasság fejlesztése.

A nyertes pályázatoknak köszönhetően a könyvtárainkban 2018 óta működnek Digitális Jólét Program Pontok, ahol szakképzett DJP Pont mentorok várják az elektronikus ügyintézésben segítséget kérőket, tájékozódni vágyókat.

A legnagyobb ügyfélforgalom több nagyobb pályázati időszakhoz köthető: Erzsébet program, Háztartási nagy gép csereprogram, lakossági és civil pályázatok.

A segítség mellett a digitális írástudás fejlesztése is kiemelt feladata a DJP Pontok hálózatának. DJP Pontjainkon 2018-ban 8 DJP mentor, 7 témakörben, 253 főnek összesen 29 előadást tartott digitális kompetenciafejlesztés témakörökben (Biztonságos internethasználat, Tematikus

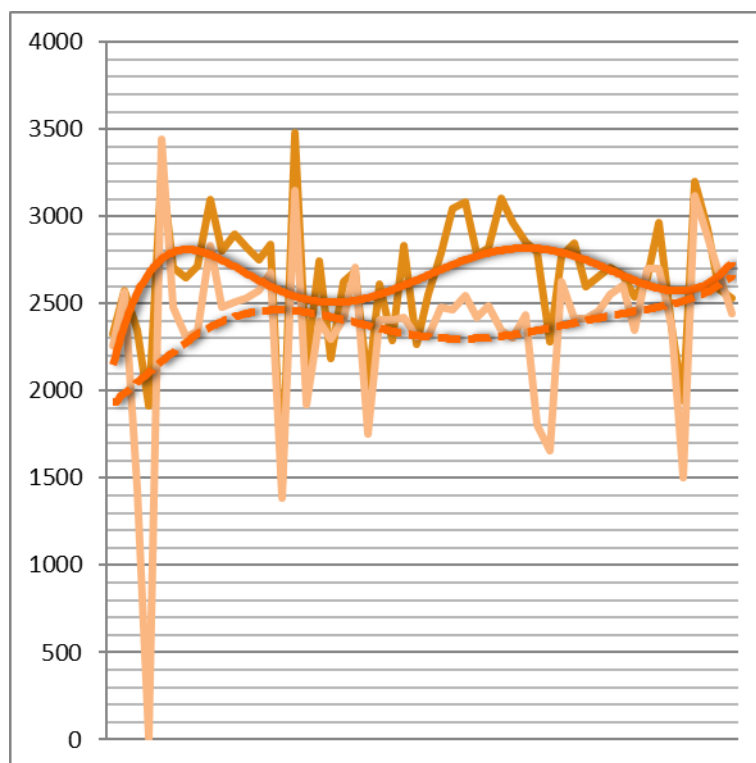

gyűjtemények és keresőoldalak, eKözigazgatás, ügyfélkapu, Okoseszközök, Szövegszerkesztés, eKözsolgáltatások). Továbbá hatvanöt éven felülieknek 43 számítógépes alapismeretet adó tanfolyam zajlott DJP mentoraink segédletével.

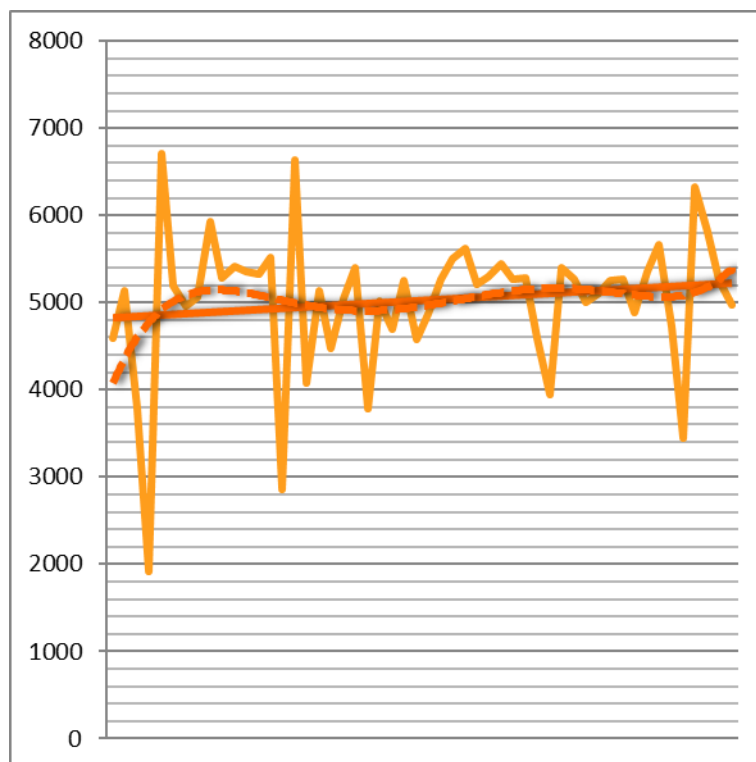
A 2018 márciusa óta működő Digitális Jólét Program Pontjaink zavartalanul működnek, folyamatosan végzik a pályázati vállalások teljesítését, év végére már három, negyed éves beszámolót adtunk le a Kormányzati és Informatikai Fejlesztési Ügynökség GINOP-3.3.1 ügyfélszolgálatának. A pályázati elvárásnak megfelelően nyitvatartási időben folyamatosan rendelkezésre álltunk a DJP Pont szolgáltatásaival így évvégére több mint ezer főnek tudtunk segíteni.

Könyvtárhasználat (KSZR nélkül)	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Beiratkozott olvasók száma (fő)	17421	17500	15195	87,22 %
A tárgyévben a könyvtárat aktívan használók száma (fő)	20159	-	17347	86,05 %
A könyvtári látogatások száma (db)	341513	341600	266012	77,89 %
Ebből csoportok (db)	965	970	822	85,18 %

4.2 Dokumentumforgalom

2. grafikon: A központi könyvtár és a hálózat (szaggatott vonal) dokumentumforgalma 2018-ban

3. grafikon: A Méliusz Könyvtár dokumentumforgalma 2018-ban

Könyvtárhasználat (KSZR nélkül)	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Kölcsönzött dokumentumok száma (db)	449037	450000	372607	82,97 %
E-dokumentumok kölcsönzése (db)	-	-	-	-
Helyben használt dokumentumok (db)	1393968	1394000	1330060	95,41 %
Könyvtárközi kölcsönzés - küldött dok. (db)	3214	3220	3079	95,79 %
Könyvtárközi kölcsönzés - kapott dok. (db)	239	240	322	134,72 %
Irodalomkutatások, témafigyelések száma (db)	195	-	186	95,38 %

4.3 Olvasói számítógépek

Olvasói számítógépek száma helyben használatra	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Katalógus	14	14	14	100 %
Olvasói munkaállomás	94	100	81	86,17 %

4.4 Online szolgáltatások

Online szolgáltatások	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Távhasználatok száma	491798	492000	476127	96,81 %
A könyvtár honlapja (teljes webhely) mely nyelveken érhető el	magyar	magyar	magyar	-
A könyvtári honlap tartalomfrissítéseinek gyakorisága (alkalom/hónap átlagosan)	49	49	42	85,71 %
A könyvtári honlap tartalomfrissítésének száma összesen	588	-	507	86,22 %
A könyvtárban használható adatbázisok száma	38	38	38	-
A Web 2.0 interaktív könyvtári szolgáltatások száma (db)	1	1	1	-
A Web 2.0 interaktív könyvtári szolgáltatásokat igénybe vevő használók száma (fő)	n.a.	n.a.	n.a.	-
A könyvtári OPAC használatának gyakorisága (használat/év) (kattintás az OPAC-ra)	109372	-	108507	99,20 %
Tárgyévben a könyvtár által nyílt hozzáférésű publikációként elérhetővé tett dokumentumok száma (db)	-	-	-	-

4.5 Szolgáltatások fogyatékkal élők számára

Szolgáltatások száma	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Fogyatékossgal élők könyvtárhasználatát segítő IKT eszközök száma	5	5	5	100 %
Fogyatékossgal élők számára akadálymentes szolgáltatások száma	15	15	15	100 %

A fogyatékossgal élők könyvtárhasználatának feltételei (akadálymentes bejárat; rendelkezésre álló eszközök pl. nagyító/olvasógép, felolvasó szoftver; hangoskönyvek, stb.) Központi Könyvtárunkban és több fiókkönyvtárunkban is biztosított. Például mozgáskorlátozottak számára akadálymentes a Józsei Fiókkönyvtárunk, a Nyugdíjasok Háza Fiókkönyvtárunk, a Benedek Elek Fiókkönyvtárunk valamint a Központi Könyvtár épülete is. A könyvtár online katalógusa szintén akadálymentes. Több könyvtárunk gyűjteményében megtalálhatóak öregbetűs könyvek és hangoskönyvek látássérültek részére illetve ezen dokumentumok mozgatása is megoldható a hálózaton belül.

A Központi Könyvtár és az Újkerti Fiókkönyvtár rendelkeznek felolvasógéppel és nagyító géppel.

Az Újkerti Fiókkönyvtár évek óta szoros együttműködést ápol a Fehér Bot Alapítvánnyal, a Gábor József Kulturális Alapítvánnyal és a Látássérültek Észak-alföldi Regionális Egyesületével. Több rendezvényük is kifejezetten nekik szól: Regélő régió vers-, mese- és prózamondó verseny, Szavamat adom című közéleti irodalmi délután. A Kettesy Aladár Általános Iskola diákjainak több alkalommal tartottak könyvtárhasználati órát, mesefoglalkozást. Ezek a gyerekek nem csak látássérültek, hanem többnyire értelmi fogyatékosok is. Bár kis létszámú osztályokban tanulnak, nagyon nehéz a velük való foglalkozás, olyan türelemmel kell lenni irántuk, amilyen kolléganőnknek van.

A Hallássérültek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményéből havi rendszerességgel vesznek részt foglalkozásokon a gyerekek a Központi Könyvtárban.

A Petőfi Emlékkönyvtárban a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Iskola tanulói számára tartottak foglalkozásokat és sikerült szorosabbra fűzni a kapcsolatot az ott dolgozó pedagógusokkal.

Józsai Fiókkönyvtárunkat évek óta rendszeresen látogatják a Dr. Molnár István Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános és Készségfejlesztő Iskola, Kollégium lakói.

Több kollégánk is részt vett jelnyelvi oktatáson, melynek célja az volt, hogy könnyebben tudjanak kommunikálni a könyvtárba érkező hallássérültekkel, illetve hallássérült kollégákkal.

4.6 Nemzetiségek számára biztosított dokumentumok

A nemzetiségi dokumentumok beszerzése a megyében élő nemzetiségeknek történik, az intézmény nem gyarapítja az állománynak ezt részét. A beszerzett dokumentumok a megyei hatókörű városi könyvtárak a központi költségvetési keretből kapnak a megye nemzetiségi gyűjteményeinek gyarapításához. 2018-ban az Országos Idegennyelvű Könyvtáron keresztül 39 db dokumentummal 69 e Ft értékben tudtuk gyarapítani.

Dokumentumok	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Könyvek	2286	2326	2325	101,70 %
folyóiratok	-	-	-	-
Elektronikus dokumentumok	-	-	-	-
Összesen	2286	2326	2325	101,70 %

4.7 Használói képzések száma

A fiatakkori használoképzés elsődleges célja, hogy a gyerekek megtanulják a könyvtárat önállóan használni, hogy magabiztosan és könnyen eligazodjanak a későbbiekben bármelyik felnőtt könyvtárban. A könyvtári OPAC használatával megtalálják a keresett dokumentumokat cím, szerző, téma szerint, majd a találati halmaz alapján a polcokon. Ezt a tanulást játékos módon, kornak megfelelően szervezzük. (Minden könyvtárlátogatásnak szerves részét képezi az OPAC bemutatása.)

A szövegértés fejlesztésre szintén játékos formában kerül sor. Kiemelt e szempontból a *Barátunk a könyv olvasónapló* pályázat, ahol a feladatok megértése, a kapott eredmények feldolgozása, értelmezése képezi a sikeres megoldás alapját.

Mint *Digitális Jólét Program Pont*, az elmúlt évben is készséggel álltunk rendelkezésre, pl. adóbevalláskor, Erzsébet program regisztrációban, szállásfoglalásban, pályázati formanyomtatványok kitöltésében, Otthon melege program valamint albérletkeresésben, hirdetésfeladásban (háztartási eszközök, kerti eszközök, gyerekruhák, műszaki cikkek stb.) vagy álláskereséskor segítséget nyújtva Europass önéletrajz írásában.

Bod Péter Könyvtárhasználati Verseny

A korábbi évekhez hasonlóan 2018-ban is a Méliusz Közponi Könyvtár Olvasótermében került megrendezésre a Bod Péter Országos Könyvtárhasználati Verseny-megyei fordulója.

Az Oktatási Hivatal Debreceni Pedagógiai Oktatási Központjának egyik feladatköre az Nkt. 19. § (2) f) pontjában nevesített tanulmányi, sport- és tehetséggondozó versenyek szervezése, összehangolása, melynek keretében szervezi a Bod Péter Országos Könyvtárhasználati Verseny Hajdú-Bihar megyei fordulóját is. A versenyen Hajdú-Bihar megye általános és középfokú intézményeinek tanulói vettek részt. A 2017/2018-as tanév témája a víz volt.

A megyei fordulón részt vett tanulók száma: 22 fő.

A verseny ideje alatt a kísérő pedagógusok – 14 fő – szakmai előadást hallgattak a könyvtár előadótermében.

Felnőttképzés

A Méliusz Juhász Péter Könyvtár felnőttképzési tevékenysége szervesen kapcsolódik alapfunkciójához.

Az élethosszig tartó tanulás gyakori színhelyei a könyvtárak, hisz a tanulási színterek és formák rendkívül változatosak: beszélhetünk formális, informális és nem formális tanulásról. Intézményünkben évtizedek óta zajlanak az alapszintű számítógép használati kurzusok, így formális tanulási lehetőségeket is biztosítunk olvasóinknak. A piacorientált képző intézmények nem fektetnek hangsúlyt az idősebb korosztály digitális írástudásának fejlesztésére, hisz ez a réteg nem túl tökéletes.

Ezt a hiányt pótolják a folyamatosan megszervezett alapszintű felhasználó képzéseink, az un. Nagy-NET programok. Az elmúlt években több száz nyugdíjas tanulta meg nálunk az számítógép használat alapjait és vált aktív részesévé a digitális világnak.

E mellett engedélyezett képzési programjaink is vannak, melyek államilag elismert, a minőségbiztosítás jegyében mindig állandó színvonalú, tanúsítványt adó tanfolyamok:

1. **Informatikai alapok (E-001313/2015/D001) - 30 óra**
2. **Elektronikus ügyintézés (E-001313/2015/D002) - 60 óra**
3. **IKER 1.Első lépések a digitális világba (E-001313/2015/D003) – 35 óra**
4. **IKER 2. Önállóan használok a digitális eszközeimet (E-001313/2015/D004) – 35 óra**

2018-ban az alábbi képzések futottak könyvtárainkban:

MÉLIUSZ 2018. Felnőttképzés			
Név	Kurzusok száma	Résztvevők száma	Helyszín
IKER 1. Első lépések a digitális világba (E-001313/2015/D003)	2	21	Központi Könyvtár
IKER 2. Önállóan használok a digitális eszközeimet (E-001313/2015/D004)	3	43	Központi Könyvtár
Nagyi-Net	11	103	Központi Könyvtár; Benedek Elek Könyvtár; Újkerti Könyvtár; Józsa
DJP előadás	29	253	Központi Könyvtár; Benedek Elek Könyvtár; Újkerti Könyvtár; Józsa; Petőfi Emlékkönyvtár, Könyvtár Pontok: Haláp; Kismacs; Lencz-telep; Nagymacs; Tégláskert
Aktív korúaknak digitális kompetenciafejlesztés	2	14	Újkert
Összesen:	47	434	

Könyvtáranként:

Központi Könyvtár:	Kurzus	Létszám
IKER 1.Első lépések a digitális világba (E-001313/2015/D003)	2	21
IKER 2. Önállóan használok a digitális eszközeimet (E-001313/2015/D004)	3	43
Nagyi-Net	2	28
DJP előadás	4	61
Összesen:	11	153

Józsa:	Kurzus	Létszám
--------	--------	---------

Nagyi-Net	1	9
DJP előadás	3	22
Összesen:	4	31

Benedek Elek Könyvtár:	Kurzus	Létszám
Nagyi-Net	2	15
DJP előadás	3	21
Összesen:	5	36

Újkerti Könyvtár:	Kurzus	Létszám
Nagyi-Net	4	41
DJP előadás	3	26
Aktív korúaknak digitális komp. fejlesztése	2	14
Összesen:	9	81

Petőfi Emlékkönyvtár	Kurzus	Létszám
Nagyi-Net	2	10
DJP előadás	3	22
Összesen:	5	32

Könyvtár Pont Haláp	Kurzus	Létszám
DJP előadás	1	6

Könyvtár Pont Kismacs	Kurzus	Létszám
DJP előadás	3	15

Könyvtár Pont Lencztelep	Kurzus	Létszám
DJP előadás	3	21

Könyvtár Pont Nagymacs	Kurzus	Létszám
DJP előadás	3	31

Könyvtár Pont Tégláskert	Kurzus	Létszám
DJP előadás	3	28

2017-hez képest kevesebben vettek részt digitális kompetenciafejlesztő kurzuson könyvtárainkban.

Az IKER 1. és IKER 2. képzések iránt már csökken az érdeklődés, hisz már 3. éve folynak ezek a tanfolyamok.

A nemformális digitális kompetenciafejlesztés célcsoportja leginkább a nyugdíjas korosztály. 2018-ban országos szinten koordinálták az idősek digitális felzárkóztatását, melynek keretében a résztvevők ingyenesen vehetnek részt a programban. A „**Digitalizáció az aktív idősekért**” program létrejöttével tavasszal megjelent a híradásokban, azonban a beindítása évvégéig csúszott. Így év közben mindenki várakozott, hogy mikor indulhatnak a kurzusok.

Könyvtárhálózatunk 10 DJP Ponttal rendelkezik. Ezeken a helyeken egy pályázathoz kapcsolódóan szerveztünk digitális kompetenciafejlesztő előadásokat, melyeket nagy érdeklődés kísérte.

Az engedélyezett képzések esetén törvény írja elő az elégedettség mérését. 2018-ban képzéseinkhez kapcsolódóan 5 ilyen mérést végeztünk 64 fő részvételével.

Kompetenciaképzés	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
A könyvtár által szervezett olvasási kompetenciafejlesztést, szövegértés fejlesztését támogató nem formális képzések száma	448	450	531	118,52 %
A könyvtár által szervezett olvasási kompetenciafejlesztést, szövegértés fejlesztését támogató nem formális képzéseken résztvevők száma	10644	10700	13166	123,69 %
A könyvtár által szervezett digitális kompetenciafejlesztési, információkeresési ismereteket nyújtó nem formális képzések száma	43	45	42	97,67 %
A könyvtár által szervezett digitális kompetenciafejlesztési, információkeresési ismereteket nyújtó nem formális képzéseken résztvevők száma	641	700	370	57,72 %
A könyvtár által szervezett engedélyezett képzések, továbbképzések száma	14	7	5	35,71 %
A könyvtár által szervezett akkreditált képzéseken, továbbképzéseken résztvevők száma	192	70	64	33,33 %
A könyvtár által szervezett könyvtárhasználati foglalkozások száma	212	215	195	91,98 %
A könyvtár által szervezett könyvtárhasználati foglalkozásokon résztvevők száma	4642	4700	3900	84,01 %
A könyvtár által szervezett hátrányos helyzetűeket, romákat célzó, a társadalmi együttélést erősítő, diszkrimináció-ellenes, szemléletformáló, toleranciára nevelő és multikulturális progra-	21	22	67	319,04 %

mok száma				
A könyvtár által szervezett hátrányos helyzetűeket, romákat célzó, a társadalmi együttélést erősítő, diszkrimináció-ellenes, szemléletformáló, toleranciára nevelő és multikulturális programokon résztevők száma	1284	1300	2000	155,76 %
A könyvtár által szervezett nemzetiségi közösségi identitást erősítő programok száma	3	3	3	-
A könyvtár által szervezett nemzetiségi közösségi identitást erősítő programokon résztevők száma	503	503	355	70,57 %
A könyvtár által szervezett fogyatékossggal élők könyvtárhasználatát segítő képzések, programok száma	22	22	10	45,45 %
A könyvtár által szervezett fogyatékossggal élők könyvtárhasználatát segítő képzéseken, programokon résztevők száma	834	834	205	24,58 %
A könyvtár által a nyugdíjas korosztály számára szervezett programok, képzések száma	297	300	314	105,72 %
A könyvtár által a nyugdíjas korosztály számára szervezett programokon, képzéseken résztevők száma	5854	5900	4619	78,90 %
Összes képzés száma	862	870	1089	126,33 %
A képzésen részttevők száma összesen	18888	19000	22231	117,69 %
A könyvtároktatást, képzést, könyvtári tevékenységeket támogató kiadványainak száma	-	-	-	-

4.8 Rendezvény, kiállítás

DEBRECENI IRODALMI NAGYRENDEZVÉNYEK

A Méliusz Juhász Péter Könyvtár a debreceni irodalmi nagyrendezvények szervezőjeként is arra törekszik, hogy minél szélesebb közönséget kiszolgáló irodalmi programokkal járuljon hozzá a város kulturális életéhez. Lehetőséget kívánunk teremteni arra, hogy valódi közösségi élményként átélethető rendezvényeken vegyenek részt a város és a régió kultúrákedvelő polgá-

rai. Célcsoportunk a kisgyerekektől az iskolásokon és az egyetemistákon át a fiatal felnőttekig és a nyugdíjasokig terjed: a 2018-as év programsorozataival is minden korosztályt eredményesen szólítottunk meg. Az irodalmi kultúra ápolását tágan értve nem kizárólag irodalmi programokat szerveztünk: helyet kaptak a különböző művészeti ágak, a zene és a képzőművészet is. A 2018-ban megrendezett Debreceni Költészeti Fesztivál, Ünnepi Könyvhét és Debreceni Irodalmi Napok rendezvényei során országosan is kiemelkedő jelentőségű programokat mutattunk be, méltó módon kapcsolódva Debrecen város történelmi és kulturális hagyományaihoz.

Debreceni Költészeti Fesztivál

A 2018. április 9-e és 11-e között megrendezett XVI. Debreceni Költészeti Fesztivál a versmondás, a hangzó vers témáját állította középpontba. A mottót az egyik legnagyobb magyar szöveg-előadó, Latinovits Zoltán posztumusz megjelent dokumentumkötetének címéből kölcsönöztük: „Verset mondok...” Szirák Péter, a program kurátora így fogalmazott a programfüzetben megjelent köszöntőjében: „a vers az irodalom történetében jó ideig zenével kísért, de legalábbis énekelt szöveg volt, s ennek a közösségteremtő hagyománynak az erejét máig bizonyítja a költészet zeneisége és a közös éneklés misztériuma.”

A hagyományosan a Debreceni Költészeti Fesztivál keretében, Hajdú-Bihar Megye művészeti iskoláinak tanulói számára megrendezett XII. Megyei Versfesztivállal indult a programsorozat. A jelentkezők két kategóriában (10-12 évesek és 13-14 évesek) egy magyar költő szabadon választott versével indulhattak a versenyen.

A fesztivál mindhárom napján zajlott különböző korosztályú diákok részvételével a *Verset mondok – a magyar irodalom gyöngyszemei* című szavalóverseny az Ibolya Utcai Általános Iskola, a Déri Múzeum és a Méliusz Juhász Péter Könyvtár közös szervezésében: április 9-én és 10-én a Déri Múzeum dísztermében felső tagozatos és középiskolás diákok, 11-én pedig a MÉLIUSZ Libakerti Könyvtárban alsó tagozatos diákok mutatták meg tehetségüket.

A költészet és az idegen nyelvek iránt egyaránt érdeklődő diákok idén is jelentkeztek a *Bábeliáda* interaktív fordítói játékra: hat négy fős csapat versenyzett és tanult közben a műfordítás lehetőségeiről, buktatóiról, rejtelméről. A kiválasztott versrészleteket több fordulóban kellett idegen nyelvről magyar nyelvre, majd magyarról újra idegen nyelvre fordítaniuk a csapatoknak, ami nem kis kihívás elé állította őket. A fordulók között nyelvi szakértők értékelték a megoldásokat, egyaránt rávilágítva az ötletes nyelvi leleményekre és a sikerületlenebb fordításokra.

A költészet és az idegen nyelvek iránt egyaránt érdeklődő diákok idén is jelentkeztek a *Bábeliáda* interaktív fordítói játékra: hat négy fős csapat versenyzett és tanult közben a műfordítás lehetőségeiről, buktatóiról, rejtelméről. A kiválasztott versrészleteket több fordulóban kellett idegen nyelvről magyar nyelvre, majd magyarról újra idegen nyelvre fordítaniuk a csapatoknak, ami nem kis kihívás elé állította őket. A fordulók között nyelvi szakértők értékelték a megoldásokat, egyaránt rávilágítva az ötletes nyelvi leleményekre és a sikerületlenebb fordításokra.

Április 9-én a Deszka Fesztivál részeként került sor Csonkai Színház Balett-termében Závada Péter *Roncs árnyékában* című harmadik verseskötetének debreceni bemutatójára. A szerző korábban az Akkezdet Phiai nevű rapegyüttesben vált ismerté irodalmi allúziókat is rendszeresen felmutató, virtuóz formavilágú verses szövegek szerzőjeként és előadójaként. Népszerű zenészként kezdett verseket publikálni irodalmi folyóiratokban, majd verses-

köteteket is megjelentetett. A Költészeti Fesztiválon bemutatott kötete a személyes lírától eltávolodó elvont, tárgyias-filozofikus szövegeket tartalmaz, amelyek a korábban használt kötött versformák helyett a szabadvers lehetőségeit kutatják. Megkerülhetetlen referenciája a kötetnek a színház: elméleti és gyakorlati problémáiról, a színpadi tekintet költői hasznosíthatóságáról a kötetbemutatón is sok szó esett.

Április 10-én a Fiatal Írók Szövetségével közösen szimpóziumot rendeztünk Borbély Szilárd

Valami helyet című verseskötetéről. A MÉ-LIUSZ Központi Könyvtárban a szimpózium előadói (Borsik Miklós, Sipos Balázs és Szabó Marcell) illetve az előadások után egy kerekasztal-beszélgetésen az előadók mellett Herczeg Ákos és Kerber Balázs arra keresték a választ, hogy ez az ismert és bevett irodalmi formákat szétvető költészet milyen költészeti, szemléleti és emberi dilemmákat hoz közel ma fiatal kritikus és

költő olvasóihoz. A szimpózium után a Debreceni Egyetem Botanikus kertjében egy Borbély Szilárd emléket őrző táblát helyeztünk azon a padon, ahol maga is sokat időzött.

A Debreceni Költészeti Fesztivál keretében tartottuk meg a Központi Könyvtárban Heller Zsolt *Az idő türelme* című verseskötetének bemutatóját, amelyet Szénási Miklós vezetett. A költészet és az identitás kérdésére fókuszáló beszélgetést egy rendhagyó program, a Led zenekar könyvtárban megrendezett koncertje követte.

Április 11-én Újhelyi Kinga, a Csokonai Színház színművésze és Szabó Krisztián tartott zenés műsort gyerekeknek a Központi Könyvtárban. A *Bolondozoo* című előadáson Kovács András Ferenc megzenésített gyerekversei hangzottak el.

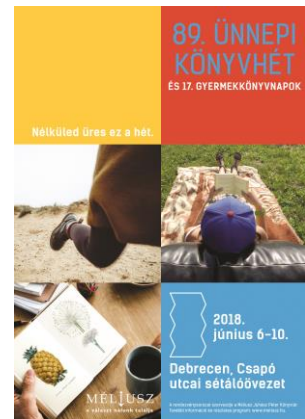

A Debreceni Költészeti Fesztivál és a Deszka Fesztivál közös programjaként mutatta be a Csokonai Színház a *Szívlapát* című kortárs versantológia alapján készült színházi estét, amit egy az alkotókkal folytatott beszélgetés követett. Maga a kötet és a versekből készült előadás arra a korántsem evidens tényre hívja fel a figyelmet, hogy a kortárs költészet nagy erővel képes megszólítani azokat a fiatal olvasókat is, akik részben a közoktatás hangsúlyai, részben a kortárs kultúrával szembeni előítéletek miatt nehezebben férnek hozzá ezekhez a szövegekhez.

2018-ban is megrendeztük Cake poetry nevű akciónkat, amelynek keretében debreceni kávézókban és cukrászdákban a fesztivál ideje alatt egy-egy ajándék verssel, versrészlettel leptük meg az oda betérő vendégeket. Ezzel az akcióval immár második éve az a célunk, hogy azoknak is a költészetre irányítsuk a figyelmét, akik talán nem követik figyelemmel a programjainkat, de ezzel az apró gesztussal bennük is tudatosulhat a költészet napjának üzenete. Hasonló rendhagyó programunk volt ebben az évben is a Versvillamos: a Csokonai Színház színészei lepték meg az 1-es villamos vonalán utazókat az útvonalhoz illő versek felolvasásával.

Debreceni Ünnepi Könyvhét

Az Ünnepi Könyvhét debreceni programsorozatát 2018-ban június 6-a és 10-e között rendeztük meg. A korábbi években megszokott helyszínné vált Csapó utcai sétálóövezet néhány napra ez alkalommal is nagyszámú érdeklődőt vonzott. Több helyszínen zajlottak a programok, a Csapó utcán felállított színpad, a könyvtár kihelyezett élménytereként felállított Olvasóliget, a könyvárusító faházak standjai mellett a Butiq kávézó belső udvara is programhelyszíneként működött, emellett a Méliusz Központi Könyvtárában is több programot rendeztünk. A Csapó utcán összesen 17 faházat állítottunk fel, amelyekben a nagy könyvesboltok (Libri, Líra), nagyobb (Móra, Kalligram) és kisebb kiadók (JAK-FISZ, Főnix Könyvműhely, Usborne, Advent), antikváriumok és debreceni kulturális intézmények (Déri Múzeum, Modem) kiadványai is elérhetők voltak.

A június 7-én tartott ünnepélyes megnyitó keretében a programsorozat díszvendége, Tompa Andrea nyitotta meg a Debreceni Ünnepi Könyvhétet. A megnyitón köszöntőt mondott Komolay Szabolcs, Debrecen megyei jogú város kultúráért felelős alpolgármestere is. Az 5. Bocskai István Lövészdandár Helyőrségi Zenekara is közreműködött, emellett a megnyitón került sor a könyvhét kabalaállatának megrajzolására kiírt rajzpályázat eredményhirdetésére: 2018-ban Zoé, a hörcsög lett a rendezvény jelképe. A megnyitó utáni dedikálást követően Tompa Andreával Szirák Péter, a rendezvény kurátora beszélgetett a Modemben. A nagy érdeklődéssel kísért beszélgetés középpontjában az *Omerta* című regény állt, de a szerző két korábban megjelent regényéről, a könyveiben megjelenített Trianon-traumáról és a regénypoétikai szempontból is nagy jelentőségű hallgatásról, elhallgatásról is szó esett.

Sok hagyományos dedikálással egybekötött könyvbemutató beszélgetésre került sor a Csapó utcai színpadon és más helyszíneken. Olyan elismert alkotók voltak a vendégeink, mint Kemény István, Márton László, Vészits Andrea, Totth Benedek, Zágoni Balázs, Tóth Kinga, a pályájuk elején álló szerzők közül mások mellett bemutatkozott Szolcsányi Ákos, Debreczeni Boglárka, Kali Ágnes, Szeles Judit. Szabó T. Annát, Kubik Annát és Bódi Katalint egy női alkotásról szóló izgalmas beszélgetésre hívtuk meg, Áfra János négy napig tartó versworkshopot tartott az irodalom iránt érdeklődő fiataloknak, Holden Rose ifjúsági író pedig rendhagyó irodalomórakkal várta a gyerekeket. A legkisebbeknek Kerekítő és Zümmögő címmel mesés-énekes foglalkozásokat tartottunk, a gyerekek kézműveskedhettek és társasjátékozhattak az Olvasóligetben. Esténként színvonalas koncertekkel vártuk az érdeklődőket: zenélt nálunk a Hollóének Hungarica, a Hernyák Quartet, a Másik oldal és a Jazz Five együttes.

Az Ünnepi Könyvhét keretében indítottuk el *Szeccessziós június* című programsorozatunkat: a Központi Könyvtárban megnyitottuk az *Alföldi szeccesszió* című táblókiállítást, illetve bemutattuk a kiállítás két kurátora, Brunner Attila és Veress Dániel által szerkesztett *Szeccesszió az Alföldön – Dolgozatok a régió művészet- és várostörténetéből* című kötetet. Idén is a könyvhéthez kapcsolódva tartottuk meg a *Barátunk a könyv* olvasónapló-pályázat eredményhirdetését.

sét: a résztvevő gyerekeknek pedig Gáti István és Békés Márta *Tök Magda és az Iskolabolygó* című zenés előadásával kedveskedtünk. 2018-ban első alkalommal egy különleges, tematikus Japán-nap is kiegészítette a könyvheti programot: a Központi Könyvtárban egy teljes napon keresztül a japán kultúra szerelmeseit vártuk, hogy rendhagyó programokkal, interaktív foglalkozásokon és előadásokon keresztül még jobban megismerkedhessenek például a japán mangarajzolással, a szamurájok kultúrájával vagy a japán írásjelekkel.

Barátunk a könyv olvasónapló pályázat díjkiosztó ünnepsége

A vetélkedő elsődleges célja az olvasási kedv felébresztése, a figyelem felhívása az olvasás fontosságára és szükségességére. A gyerekek a vetélkedő során könyv- és könyvtárhasználati ismereteiket is gyarapítják. Fontos, hogy az irodalmi élmény hatására megszeressék az értékes irodalmat és ennek hatására alakítsuk irodalmi ízlésüket. A csapatmunka növeli az együtt munkálkodás örömét, sikerélményhez juttatja őket.

Ebben az évben 39. alkalommal valósult meg a nagy sikerű pályázat. A megyei iskolák és könyvtárak mellett több debreceni iskola is ismét nagy lelkesedéssel vett részt a megmérettetésen.

A feladatlapokat on-line formában küldtük ki, idén a megszokottól eltérő módon, 2 fordulóra bontottuk: szépirodalmi feladatsor, valamint ismeretterjesztő, könyvtárhasználati feladatsor.

A nívós megoldások eredményeként közel 50 csapatot (kb. 200 gyerek) jutalmaztunk értékes könyvcsomagokkal, Hajdú-Bihar megye és Debrecen vonatkozásában. A könyves szakma képviselői közül a Móra Kiadó, az Alföldi Nyomda és a Graph-Art Lap- és Könyvkiadó támogatották pályázatunkat.

A díjkiosztó ünnepségre a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Árpád termében került sor. Vendégünk Gáti István író, költő volt, akinek első verseskötete jelent meg Tök Magda kalandjai címmel a Móra Kiadónál.

Az olvasónapló elkészítéséhez minden évben rajzkiállítás is kapcsolódik, alsó tagozatban kapcsolódva a Mátyás emlékévhöz egy szabadon választott Mátyás királyról szóló mesét kellett illusztrálni. Felső tagozatban pedig Libropolis könyvjelző készítése volt a feladat.

A pályamunkákat a látogatók és a pályázatban részt vevő gyerekek a nyár folyamán megtekinthették a Méliusz Juhász Péter Könyvtár Központi Könyvtárában.

Célcsoport: általános iskola alsó és felső tagozat

DEBCON – Japán Nap a Méliuszban

A 2018-as évben először került a könyvtárban megrendezésre a Japán nap az Ünnepi Könyvhét keretében. Résztevőket fogadtunk Ceglédre, Debrecenből, Gödöllőről, Kecskemétről, Szolnokról. Számos feladatot megoldva a résztvevők a délelőtti zárt program végén átvehették nyereményeiket.

A Japán Nap hátralevő része már a város lakossága előtt is nyitva állt.

A délutáni programok a következők voltak: Előadások (Japán manga rajzolási technikák egy magyar szemével, Szamurájok a samurájokról, Japán labdajátékok, Japán tradicionális táncok tanulása), ezentúl volt még harcművészeti bemutató, yukata próba és fotózkodás egy cseresznyefa előtt, továbbá manga portré rajzolás. A kisebbeknek japán játékok kipróbálására volt lehetőségük, illetve japán papírszínházak mese és kézműves foglalkozást szerveztünk, de a nagyobbak origamizhattak és kipróbálhatták a japán írásgyakorló táblákat is. Ezeken felül még részt vehettek egy workshopon is, ahol a karakter rajzolást lehetett elsajátítani manga stílusban.

A programok népszerűségét tekintve talán két eseményt érdemes kiemelni. Az egyik a yukata próba és abban történő fotózkodás, a másik a harcművészeti bemutató. Valószínűleg a két program ingyenessége és ritkasága jelentette a nagy vonzerőt.

A rendezvény összességében nagy népszerűségnek örvendett, hiszen ez a kultúra jelenleg nagyon közel áll a debreceni lakosokhoz. Mindenképpen célszerű újra megrendezni.

Célcsoport: 14 éves kortól, családok

Debreceni Irodalmi Napok

Az idei Debreceni Irodalmi Napok (november 5-7.) kiemelt témája az irodalmi kultusz volt.

Arra kerestük a választ, hogy milyen szerepe van az irodalom iránti érdeklődés felkeltésében és fenntartásában a kultusznak, ami történetileg a vallási hagyományokhoz kötődik, de átcsaphat rajongásba, az alkotó iránti imádatba, és ekkor már elfogulttá teheti a befogadót. A november 6-án megtartott előadások, valamint a hagyományosan az eseménysorozat részét lépező kerekasztal-beszélgetés ezeket a kérdéseket világította meg. Margócsy István irodalomtörténész a Petőfi-kultuszról, Guld Ádám kultúrakutató pedig a sztárkultusz mibenlétéről tartott előadást. Ezt követően a Bódi Katalin irodalomtörténész, Kukorelly Endre író és Sepsi

László író, filmkritikus részvételével zajlott kerekasztal-beszélgetés.

Hagyományosan a Debreceni Irodalmi Napok keretében adják át az Alföld folyóirat szerkesztői által arra érdemesnek ítélt három szerzőnek az Alföld-díjat. A pénzjutalommal és E. Lakatos Aranka szobrászművész emléklapjával járó elismerést azok a szerzők kaphatják meg, akik kötődnek az Alföld folyóirathoz, és saját területükön kiemelkedő eredményt érnek el. Ebben az évben Hansági Ágnes irodalomtörténész, Vörös István költő, író és Valastyán Tamás filozófus érdemelte ki ezt az elismerést. A díjakat az Alföld-díjasok estjén adta át az Alföld folyóirat főszerkesztője, Szirák Péter. A szerkesztői laudációkat a díjazottakkal folytatott kerekasztal-beszélgetés követte, amelynek során bepilantást engedtek szakmai teljesítményük alakulásába, műveik születésének hátterébe is.

A 2018-as Debreceni Irodalmi Napok hagyományteremtő szándékkal egy Debreceni Fotóklub által szervezett kiállítással indult: Illés Gábor fotóművész *Mesés Perzsia* című kiállítását november 5-én nyitottuk meg a Központi Könyvtár első emeletén. Ez a kiállítás egyúttal az Őszi fotós hadjárat című rendezvénysorozat nyitánya is volt: ennek keretében a szervezet három kiállítást nyitott meg három nap alatt különböző helyeken, köztük a Méliusz Juhász Péter Könyvtárban.

November 7-én a fiatal kortárs irodalom egyik legismertebb figurája, Simon Márton volt a vendégünk. Délután a Debreceni Egyetem Magyar Nyelv- és Kultúratudományi Intézetének könyvtárában mutatta be új, *Rókák esküvője* című kötetét elsősorban az irodalom iránt érdeklődő egyetemisták előtt, este pedig Boros Levente dobossal kiegészülve különleges hangulatú zenés felolvasóestet tartott,

amelynek során a slam poetry, a spoken world és a hagyományos kötetbemutató elemei keveredtek.

TOVÁBBI RENDEZVÉNYEK

Múzeumok éjszakája (2018. június 23.)

A múzeumok éjszakája debreceni programsorozathoz kapcsolódva egy kettős programot hirdettünk: az *Alföldi szecesszió* című kamarakiállítás terében egy a témához kapcsolódó kerekasztal-beszélgetést rendeztünk, amelynek résztvevői Veress Dániel, Brunner Attila, Hausmann Cecília, Rácz Zoltán építész és Térey János író voltak. A beszélgetésen szó esett Debrecen épített örökségének fontosságáról, és arról, ez az örökség miként áll rendelkezésünkre napjainkban.

A beszélgetést követően Térey János mutatta be *Káli holtak* című regényét, ami a 2018-as év irodalmi termésének egyik legizgalmasabb, és legtöbb vitát, hozzászólást kiváltó darabja volt. A szerző beszélt arról, hogyan fedezte fel a Káli medencét és hogyan vált számára formálható irodalmi alanygá annak különleges földrajzi és kulturális tere. A hagyomány és a múlt újraértelmezése szempontjából rendkívül izgalmas regény a kortárs színházi világot mutatja be színész-főhősén keresztül: a drámaíróként is fontos műveket jegyző Térey ezt a közeget is a tőle megszokott alapossággal tárja az olvasók elé.

Krusovszky Dénes *Akik már nem leszünk sosem* című regénye a 2018-as év egyik legnagyobb figyelmet kiérdemlő megjelenésének bizonyult. A szerző debreceni kötődése mellett fontos adalék, hogy maga a regény újszerű és izgalmas Debrecen-ábrázolása egyedinek tekinthető a kortárs magyar irodalomban. A könyv a saját útját kereső, de a saját történelmi örökségével is szembesülő fiatalok élethelyzetét mutatja be, miközben pontos képet rajzol napjaink vidéki életéről. A bemutatón a szerző elmondta, miként találta meg és hogyan formálta regénnyé a könyvben fontos szerephez jutó történetelemeket, a vastüdőben élő betegek mindennapjait bemutató forrásokat és az 1956-os hajdúnánási események leírását. (2018. szeptember 18.)

Művészet a lapok között (2018. december 10. – 2019. január 4.)

A Kós Károly Művészeti Szakgimnázium diákjainak munkáiból *Művészet a lapok között* címmel rendeztünk kiállítást a Méliusz Juhász Péter Könyvtár Központi Könyvtárának első emeleti kerengőjén. A kiállítás anyaga az iskola tanulóinak a könyv témája által ihletett alkotásaiból állt össze. Kísérőrendezvényként kézműves foglalkozás és könyvbemutató is kapcsolódott a kiállításhoz.

ARANY JÁNOS EMLÉKÉV

A bicentenárium alkalmából a 2017. március 2. és 2018. március 2. közötti évet Arany János Emlékévnek nyilvánította a szülőváros és a Magyar Tudományos Akadémia. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma 1 500 000 Ft vissza nem térítendő támogatást nyújtott a Méliusz Juhász Péter Könyvtár részére az Arany Emlékévhez kapcsolódó programok megvalósítására, így valósulhatott meg az Előttem a pálya – Arany-út című turisztikai játék, Arany János daloskönyve című műsor, Készíttessék illusztráció Arany János balladáiról című program, Írj levelet Arany Jánosnak című program és az Arany 200 – Kvíz c. előadás. A programok 2018-ban is folytatódtak.

Arany Kvíz

A középiskolás diákoknak és felnőtteknek szóló kvízzjátékokon – az Arany János Emlékév keretében – 2018. január 22-től kezdve március 2-ig részt vettek az érdeklődők a Méliusz Juhász Péter Könyvtár Központi Könyvtárában. A legjobb teljesítményt nyújtó csapatok könyvjutalomban részesültek, az összesen 4 alkalommal megrendezett kvízzjáték során.

Az „Arany 200-Kvíz” című játékos vetélkedő megtartásával első alkalommal a Méliusz Juhász Péter Könyvtár Némethy-Szilágyi Boglárka Adrienn bízta meg, a további három alkalommal a Könyvtár munkatársai látták el ezt a feladatot.

Résztvevők száma összesen: 90 fő

Toldi estéje – zenés előadás

Arany János 1847-ben írta a Toldi estjét. Harmincéves volt ekkor. Az elbeszélő költemény részletei átkötő szövegekkel és instrumentális, hangulatfestő zenei betétekkel (furulyák, gitár, doromb, éneklődény, magyar duda), valamint az Ötödik énekben szereplő Szent László ballada és az ifjú Toldi Miklós gáláns kalandját megelevenítő vers énekelt változatával, továbbá népdalokkal és egy Arany János-megzenésítéssel (Igyunk, biz azt egy-egy kicsit...) együtt hangoztak el. Sudár Annamária és Heinczinger Miklós zenés estjét február 28-án 18.00 órától láthatta-hallhatta a közönség a Méliusz Juhász Péter Könyvtár Központi Könyvtárában.

Résztvevők száma: 45 fő

DIÁKKONFERENCIA

Idén tizenkettedik alkalommal szerveztük meg a Diákkonferenciát, amit eredetileg azért hívtunk életre, hogy segítsük fejleszteni a diákok előadásmódját, bővítsük prezentációkészítési ismereteiket. A témakörök kiválasztásánál könyvszeretetükre és olvasmányélményeikre alapozunk. A Libakerti Fiókkönyvtárban, a Petőfi Emlékkönyvtárban, a Központi Könyvtárban az általános iskolások 5-10 perces előadásokat tartottak bármilyen könyvvel kapcsolatos élményükről, szabadon választott témában. A Benedek Elek Fiókkönyvtárban hagyományosan a természettudományos szekció zajlott egyszerre két helyszínen. Az Újkerti Fiókkönyvtárban hagyományosan a szakközépiskolásokat szólítottuk meg. A II. János Pál Intézetben a szakrális örökség volt a téma, az Apolló moziban, a művészeti szekció teljesített, melyen több művészeti iskola diákjai is indultak. Az Amerikai Kuckóban az angol nyelvű szekció kapott helyet, az Öregdiák konferencia a Központi Könyvtárban került megszervezésre, ahol a nyugdíjas korosztály is megmutathatta magát. Idén először az Alliance Francaise Debreceni Kulturális Egyesület is kapcsolódott a rendezvényhez, ahol a francia kultúráról adhattak elő az ott induló diákok.

A Diákkonferencia már régóta zajlik az egész könyvtárhálózatban, s nem veszített népszerűségéből. 2018-ban összesen 10 helyszínen 39 iskolából 162 előadó és 48 felkészítő tanár vett részt a rendezvénysorozaton. Összesen több mint 340 embert sikerült megszólítanunk.

HELYTÖRTÉNETI VONATKOZÁSÚ RENDEZVÉNYEK

„Ad astra per aspera: Helytörténeti kutatások és kutatóműhelyek” rendezvénysorozat:

- Király Sándor (Debreceni Egyetem): „A diákság szolgálatában. Az egyetemi ifjúság szociális gondozása Debrecenben a XX. század első felében”. 2018. január 23.
- dr. Oláh Róbert (Tiszántúli Református Egyházkerületi Nagykönyvtár): „Az

ólombetűktől a gyöngyhímzésekig: A könyvek születése a régi Debrecenben”

2018. március 21.

- dr. Brigovác László (Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára): „Egy debreceni házigyógyító élete a régi századfordulón”
2018. május 23.
- Nagy Gergő (Déri Múzeum, Debreceni Egyetem) „A magyarországi Érmellék elpusztult Árpád- és középkori települései”.
2018. szeptember 27.
- dr. Kovács Teofil (Tiszántúli Református Egyházkerület Nagykönyvtára): „A Debreceni Református Kollégium diákjai és a német nyelv a 18-19. században”
2018. november 15.

Előadások:

- Papp József: A századforduló építésze Debrecenben 2018. június 12.
- Pozsonyi József: Köznemesi családok genealógiája 2018. október 4.

Könyvbemutatók

- Végh Béla: Budikalendárium című könyv bemutatója (helyi szerző álnéven írt könyve)
2018. február 9.
- Hollósi Gábor: A pozsonyi hídfő. A Magyar-Csehszlovák Határrendező Bizottság tárgyalásai (1947-1949) c. könyv vetített képes bemutatója
2018. április 26.
- *Szeccesszió az Alföldön című könyv bemutatója – A rendezvény a 89. Ünnepi Könyvhéthez és a szeccesszió világnapjához kapcsolódott*
2018. június 8.
- Nyul Imre: A debreceni Újkert című könyv bemutatója
2018. november 7.

Kiállítások

- Kertai László építész életmű-kiállítása
2018. február 27- április 7.
- *Alföldi szeccesszió – kiállítás – A rendezvény a 89. Ünnepi Könyvhéthez és a szeccesszió világnapjához kapcsolódott*
2018. június 8 – július 3.
- „Hegedűvel és puskával: A Nagy Háború elfeledett cigány katonái (1914-1918)” című kiállítás. Rendezte: Scholtz Róbert régész, történész.
2018. október 9-31.

Kamarakiállítások

- 110 éve született, 20 éve hunyt el Wass Albert

- 140 éve született Hajós Alfréd
- 150 éve rendezték Debrecenben a IV. Országos Daláregylet találkozót (kapcsolódott a Bartók Kórusversenyhez)
- 170 éve kezdte meg működését az István Gőzmalom
- Virágkarnevál
- Boda István 90 éves
- Téli Debrecen

Helyismereti Séták

- Arany-séta (Ref. Gimn. 11. oszt.)
2018. január 12.
- Arany-séta (Nagymacsi Nostalgia Hajnalcsillag Egyesület)
2018. április 25.
- Szabó Magda emlékezete (Nagymacsi Nostalgia Hajnalcsillag Egyesület)
2018. május 09.
- Protestáns templomok (Nagymacsi Nostalgia Hajnalcsillag Egyesület)
2018. május 16.
- Debreceni kereskedőházak (Nagymacsi Nostalgia Hajnalcsillag Egyesület)
2018. június 06.
- Kulturális Örökség Napok: Honvédtemetői séta
2018. szeptember 15.
- Honvédtemetői séta
2018. október 5.

KÖNYVBEMUTATÓK A MÉLIUSZ JUHÁSZ PÉTER KÖNYVTÁR SZERVEZÉSÉBEN

Programok

1. „Nyugvó energia – az Alföld Stúdió antológiájának bemutatója”

Helyszín: Méliusz Központi Könyvtára

Az Alföld Stúdió az Alföld folyóirat mellett több évtizede működő tehetséggondozó műhely, amely 4-5 évente kiadott antológiái egy-egy időszak összefoglalását is nyújtják. A 2018-ban megjelent *Nyugvó energia* című kötet kiadója a Méliusz Juhász Péter Könyvtár, ezért Központi Könyvtárunkban tartottuk a könyv első bemutatóját. A stúdió jelenlegi vezetői, **Fodor Péter** és **Lapis József** mellett **Bódi Katalin** irodalomtörténész ismertette a kötetben megjelent tanulmányokat, a szerzőket pedig **Farkas Evelin** és **Pataki Viktor** képviselte.

A debreceni bemutatót egy budapesti esemény is követte az Írók Boltjában, mivel a Stúdió aktív tagjai és a szerzők között is sokan élnek a fővárosban. Budapesten a szerkesztőket **Lapis József** képviselte, mellette **Hansági Ágnes** irodalomtörténész méltatta a kötetet. A szerzők közül **Gesztelyi Hermína** és **Konkoly Dániel** voltak ennek a bemutatónak a vendégei, akik nemcsak az általuk közölt tanulmányokról beszéltek, de az Alföld Stúdió szerepéről is pályakezdésükben.

2. „Rítus – Áfra János könyvbemutatója”

Helyszín: Méliusz Központi Könyvtára

Áfra János a kortárs magyar költészet és a debreceni irodalmi és művészeti élet meghatározó alakja. Harmadik, *Rítus* című verseskötetének bemutatója a költészet és a tánc közös találkozási pontjainak kereséséről szólt. Bevezetőként **Gyöngy Dániel** butoh-táncos improvizatív, a belső világot feltáró és zaklatott mozdulatokká formáló előadását egy rövid beszélgetés követte: a szerzőt **Vigh Levente** kérdezte a versek születéséről, az írás mikéntjéről és a tematikus újszerűségéről. Végül az estet záró performansz keretében Áfra János olvasott fel új kötetéből, amire **Gergye Krisztián** táncművész improvizatív tánccal „felelt”, ekképpen egy különleges párbeszédet kialakítva a különböző művészi nyelvek között.

3. „Három bajusz gazdát keres”

Helyszín: MÉLIUSZ Petőfi Emlékkönyvtára

Víg Balázs meseíró interaktív foglalkozás keretében mutatta be *Három bajusz gazdát keres* című kötetét a MÉLIUSZ Petőfi Emlékkönyvtárában és Józsa Fiókkönyvtárában és Újkerti Fiókkönyvtárában. Előadása során az olvasást népszerűsítette, ahol mesélt saját élményeiről, hogyan szerette meg az olvasást, hogyan kezdett írni. A humoros és jó hangulatú találkozó végén egy játék keretében a szerencsések könyvet nyerhettek.

4. „Hogyan lesz Ruminiból kapitány?”

Helyszín: MÉLIUSZ Újkerti Fiókkönyvtára

Berg Judit a kortárs gyerekirodalom egyik legnépszerűbb szerzője. Ruminisorozata a fiatal olvasók kedvencévé tette őt, a hajósinas kisegér kalandjaival a gyerekek az iskolában is találkozhatnak. Interaktív könyvbemutatója keretében a gyerekek megismerkedhettek Ruminivel, miközben az olvasás semmivel sem összehasonlítható élményének fontossága is tudatosodott bennük.

4. „Ki kopog? – kacagó koncert”

Helyszín: MÉLIUSZ Benedek Elek Könyvtára

Levente Péter generációk által kedvelt előadóművész óvodásoknak tartott interaktív előadásának középpontjában **Döbrentei Ildikó** *Égből pottyant mesék* című mesekönyve állt. A közös énekléssel és szerepjáttékkal tarkított műsorban a kacagás, a nevetés, a humor nagy szerepet kapott: a meglevenedő mesék által a gyerekek egy szokatlan perspektívából csodálkozhattak rá az őket körülvevő világra.

5. „Lufipufi kalandjai”

Helyszín: MÉLIUSZ Petőfi Emlékkönyvtára

Végh Veronika a MÉLIUSZ Petőfi Emlékkönyvtárába és Tócoskerti Iskolai és Gyermekkönyvtárába is elhozta Lufipufit és barátait: a gyerekek kíváncsian várták az előadást. A Lufipufi-sorozat különböző korú gyerekeket szólít meg 2-től 8 éves korig, a mesékben drámai elemeket is felhasználva – egy-egy történet valamilyen gyerekeket érintő vagy érdeklő morális kérdést fejt ki, mint például az elfogadás, a segítségnyújtás vagy az irigység. A vetítésen és a meseolvasáson kívül fontos része a műsornak a könyvtár használatára, a könyvtárba járás fontosságára való utalás: az előadó a könyvtár rendszeres látogatására buzdította a gyerekeket, akik aktívan vettek részt a mesék által felvetett kérdések közös megbeszélésében, és alig várták, hogy Lufipufi plüssfiguráját is a kezükbe vehessék.

ORSZÁGOS KÖNYVTÁRI NAPOK

Minden évben, így 2018-ban is nagy várakozás és készülődés előzte meg az Országos Könyvtári Napok rendezvénysorozatát. Hajdú-Bihar megyében a Méliusz Juhász Péter Könyvtár összefogásával valósultak meg a debreceni és a megye településeinek programjai. Idén a programsorozat mottója „Közös tudás – közösségi hozzájárás” adott útmutatót a programok kialakításához.

Ezen kívül fontos szempont volt, hogy 2018 a Családok Éve, illetve a Kulturális Örökség Európai Éve is. Programjaink megrendezésekor ezeket a szempontokat tartottuk leginkább szem előtt.

Feltett szándékunk egy olyan rendezvénysorozat kialakítása volt, amely során a családok lehetőséget kapnak arra, hogy tapasztalataikat, ismereteiket átadhassák egymásnak, valamint újakat kaphassanak, szintén egymás révén. Ebben segítségünkre volt számos kiváló meghívott előadó, akik szakmai tudásukkal segítették ennek megvalósulását.

A programsorozatba igyekeztünk minél hatásosabban beilleszteni a kulturális örökség továbbadásának tematikáját, hogy mind a felnőtt, mind pedig a gyerek olvasók könnyen tehessék magukévá az előadók, foglalkoztatók által átadni kívánt tudást.

Fontos szempont volt továbbá, hogy a már bevált, évek óta ismétlődő hagyományos programokat hatékonyan tartsuk meg, valamint az, hogy emellett az újszerű tematikára épülő eseményeket is elfogadtassuk az olvasókkal, eredményesen illesszük be őket a hét programsorozataiba.

Az ideális család – kötetlen beszélgetés – dr. Kovács Károly keresztyén pszichológus, családterapeuta

Helyszín: MÉLIUSZ József Attila-telepi Fiókkönyvtára

Meghitt hangulatú, kötetlen beszélgetés keretében vetette fel a családok mai problémáit dr. Kovács Károly keresztyén pszichológus és családterapeuta. Az előadó és a rendezvény vendégei együtt beszéltek át azokat a szignifikáns problémákat, amelyek ma sújtják a legtöbb családmódot, illetve amelyek ezeket a boldog és ideális családszerkezeteket megbontják. Szóba kerültek a csonka család, a nevelőszülők, a nevelt gyermekek, a hiányzó nagyszülők, a nehezen kezelhető fiatalok problémái, és a felmerülő kérdések lehetséges megoldásai. Fontos témák voltak az idő és a szeretet hiányának kérdéskörei a családok életében.

A család gyerekszemmel – vendégünk Tabajdi Éva gyermek és iskolapszichológus

Helyszín: MÉLIUSZ Tócskerti Iskolai és Gyermekkönyvtára

Hetedik osztályos tanulókat fogadtuk könyvtári rendezvényünkön, melynek egyik aktualitását az adta, hogy 2018 a Családok Éve. Olvasóink többsége 6-14 éves korosztályból áll, egy részük olyan családból származik, ahol a család, mint fogalom kissé eltér a szokásostól (mozaik, csonka család, lakóotthoni háttér). A szociális stressz napi szinten jelen van életükben, ennek feldolgozásához szerettünk volna segítséget nyújtani nekik az ismert szakember interaktív előadásával.

Nemzeti Park – Csillagoségbolt-park – Pásztorok – vendégünk Gyarmathy István természetvédelmi ökológus

Helyszín: MÉLIUSZ Benedek Elek Fiókkönyvtára

Gyarmathy István természetvédelmi ökológus a hortobágyi Csillagoségbolt-parkról beszélt a diákoknak egy képes bemutatóval megtartott, szemléltető prezentáció keretében. Emellett a Hortobágy-halastavi tanösvényt is bemutatta a nyílt vizű mocsarak madárvilágával és növényvilágával együtt. Évszázados hagyománynak számít már a Hortobágyon, hogy a téli napok közeledtével a pásztorok behajtják a jóságokat a legeltetés befejeztével, ezzel készülve a leghidegebb évszakra.

Az óvodakerülő úthenger és barátai – vendégünk M. Kácsor Zoltán író

Helyszín: MÉLIUSZ Homokkerti Fiókkönyvtára

Az Országos Könyvtári Napok programsorozat keretein belül M. Kácsor Zoltán meseíró volt a vendégünk. Ezt megelőzően még nem járt városunkban, így nagyon örültünk, hogy a debreceni gyerekek is találkozhattak végre személyesen is vele.

Munkagépekről szóló mesekönyv sorozatának szereplőit ismerhették meg óvodás gyerekek (pl. óvodakerülő úthenger, szemétkedő szemétszedő, stb.). Az író mesefelolvasása után, az interaktív író–olvasó találkozó végén, a gyerekek bele bújhattak a meseszereplők „bőrébe”.

A szorgalmas és a rest – vendégünk a Kuckó Művésztanya

Helyszín: MÉLIUSZ József Attila-telepi Fiókkönyvtára

Népköltészetünk hagyományának őrzése rendkívül fontos az új generáció számára, és ennek továbbörökítéséhez a Kuckó Művésztanya foglalkozásai nyújtanak segítséget. Profiljukba tartozik mesék, népmesék feldolgozása, előadásaik során dramatizálva, a gyermekeket interaktív módon bevonva mutatják be a tanulságos meséket.

Aranymadár – aranyfészek: Hetedhét 60-on túl

Vendégünk Sörös Rozka éloszavas mesemondó

Helyszín: MÉLIUSZ Petőfi Emlékkönyvtára

Sörös Rozka visszatérő vendége a Méliusz Juhász Péter Könyvtárnak. Eddig kivétel nélkül gyerekek számára tartott foglalkozást, azonban új előadássorozatának tematikája arra épül, hogy az idősebb korosztály számára eleveníti fel a régmúltat. Éloszavas mesemondása azokba az időkbe repíti vissza a közönséget, amikor még a dolgozó embereknek nem volt lehetőségük rádiót hallgatni munkavégzés közben. Ezért mindig egy mesemondó szórakoztatta a többek között a fonóban és guzsalyasban kukoricát morzsoló parasztokat. A mesélők olyan nagy becsben voltak tartva kivételes és ritka beszédképességük okán, hogy nekik a mesélésen kívül egyéb feladatuk nem volt a közösségben.

A sör kultúrtörténete – vendégünk Katona Csaba történész

Helyszín: MÉLIUSZ Újkerti Fiókkönyvtára

Katona Csaba kutató, történész a sörkésztés történetével ismertette meg a hallgatóságot. A kézműves sörök piacának megnövekedésével (amely ma újra reneszánszát éli a nagyipari sörgyártás mellett) a sörkészítő mesterek szervesen bekapcsolódtak a települések életébe aktív jelenlétükkel a vásárokon, falunapokon. A közönség érdeklődve fogadta a színes előadást, amelyet már csak egy sörkóstolás tudott volna fokozni, azonban ez természetesen elmaradt.

Könyvtári kreatívok

Minden korosztálynak lehetőséget adtunk saját kreativitásuk fejlesztésére, illetve új kézműves technikák megismerésére. A Benedek Elek Fiókkönyvtárunkban bőrműves, Csapókerti Fiókkönyvtárunkban pedig textilműves technikákkal készíthették el saját kis használati tárgyakat a gyerekek. Józsi fiókkönyvtárunkban felnőtt olvasóink mutatkozhattak be egy kiállítás keretében hobbiként üzőtt kézművességük alkotásaival.

Könyvtári Kreatívok – kézműves foglalkozás Gál Tamás kézműves szakoktatóval

Helyszín: MÉLIUSZ Benedek Elek Fiókkönyvtára

Gál Tamás kézműves szakoktató ez alkalommal a bőrművesség rejtelseibe avatta be a megjelent gyermekeket a foglalkozás során. Hagyományos eszközökkel, szerszámokkal készítettek bőrtársolyokat, kizárólag természetes alapanyagok felhasználásával. A gyermekek maguk vágták, fűzték és lyukasztották ki a kis pénztárcákat.

Könyvtári kreatívok – kézműves alkotóműhely Zöld Katalin kézműves mesterrel

Helyszín: MÉLIUSZ Csapókerti Fiókkönyvtára

Az általános iskolásoknak tartott kézműves foglalkozáson a főszerepet ezúttal a textil kapta. Filcből és egyéb anyagokból saját könyvtári kisegeret készítettek Zöld Katalin kézműves mester segítségével.

„Alkotva, megélt álmokat kibontok” – kiállítás olvasóink munkájából

Helyszín: MÉLIUSZ Józsi Fiókkönyvtára

Józsi Fiókkönyvtárunk kihirdette az olvasók körében, hogy lehetőség van otthon készített munkáikból egy kiállítást tartani az intézményben. Az inspirációt az adta ehhez a projekthez, hogy az olvasókkal folytatott beszélgetés során kiderült, milyen sokan ügyeskednek saját kezűleg otthonaikban csipkeveréssel, gyöngyfüzéssel, kerámiákkal és festéssel. Végül a beérkező, kézműves tárgyakból nagy sikerű kiállítást tartottak a könyvtárban az olvasók legnagyobb örömeire. A legügyesebb alkotókat ajándékkönyvekkel jutalmaztuk meg.

Vakrandi az új könyveinkkel – zsákbamacska kölcsönzés

Helyszín: MÉLIUSZ Petőfi Emlékkönyvtára

Ötödik alkalommal rendeztük meg Vakrandi új könyveinkkel – zsákbamacska kölcsönzés projektünket. Az elmúlt években az olvasók annyira megszerették ezt a kezdeményezést, hogy már várták a könyvtári hetet és ezt a titokzatos játékot. A tematika az elmúlt évek gyakorlatához képest nem változott. Új könyveinket semleges csomagolópapírba csomagoltuk, a felnőtteknek szóló játékot „Vakrandinak”, a gyermekekét „Zsákbamacska kölcsönzésnek” neveztük el. Könnyítésképpen ráírtunk a csomagolásra néhány szót a könyv tartalmáról, amelyek hozzásegítik őket a megoldáshoz. A legfontosabb szabály továbbra is az, hogy csak otthon szabad kibontani a csomagolást és belenézni a könyvbe. A visszajelzésekből azt a következtetést vontuk le, hogy rengeteg könyv talált gazdára olvasóink körében.

Olvasó-sokk

Ezek a napok is sokféle, változatos programmal vártuk az olvasókat: játékos nyomkeresésen, rejtvényeken, kézműves foglalkozáson, vetélkedőkön, rejtélyes könyveken keresztül hívtuk fel a figyelmet az olvasás fontosságára, szépségeire. Író-olvasó találkozón vehettek

részt a gyerekek: a Holden Rose álnéven író Kovács Attilával. Ezeken a találkozókön a szerzők saját könyveiből olvasott fel, majd a gyerekek aktív bevonásával fokozta az érdeklődést.

Előadás az olvasásról – vendégünk Holden Rose író

Helyszín: MÉLIUSZ Újkerti Fiókkönyvtára

Időpont: 2018. október 3. (szerda)

Holden Rose nagyon népszerű a könyvtár olvasóinak körében. Minden alkalommal rengeteg jelentkező várja előadásait. A Holden Rose álnéven író Kovács Attila ez alkalommal az olvasásról beszélt a gyermekeknek, képzeletükön keresztül megragadva őket. Bemutatta számukra, mennyire fontos a képzelet, és hogyan fejleszthetik azt. Felolvasott saját regényéből is, majd a gyermekeknek válaszolniuk kellett a felolvasott részből feltett kérdésekre. A legügyesebbek könyvjelzőt kaptak ajándékba, de volt olyan gyermek is, aki megnyerte a szerző egyik művét.

Előadás az írásról – vendégünk Holden Rose író

Helyszín: MÉLIUSZ Libakerti Fiókkönyvtára

Időpont: 2018. október 5. (péntek)

Ezen a napon újabb helyszínen tartott előadást Holden Rose, ezúttal már nem csak az olvasásról, hanem magáról az írás folyamatáról is beszélt. A gyermekek betekintést nyerhettek az írás műhelytitkaiba, hogyan kezdjenek hozzá, milyen lehetőségeik vannak az alkotás szabadsága során, és milyen célokat érhetnek el az írás produktív folyamata által.

Örökség és emlékezet

Ehhez a témaphoz kapcsolódóan több helyszínen is a helytörténeti ismeretek kerültek előtérbe. Az Újkerti és a József Attila-telepi fiókkönyvtárunkban is virtuális sétát tehettünk a történelmi Debrecenben, Mezőpeterden a helyi értéktár működését és munkáját ismerhették meg az érdeklődők. Az irodalom és Debrecen kapcsolata témakörében a Nyugdíjasok háza fiókkönyvtárában Csokonai Vitéz Mihály és Kollégium, míg a József Attila-telepi fiókkönyvtárunkban Szabó Magda és Debrecen kapcsolatáról hallgathattunk meg izgalmas, érdekfeszítő előadásokat. Népmeséink is főszerepet kaptak ezen a napon: a Méliusz Központi Könyvtárban a Miskolci Csodamalom Bábszínház, míg a Tóócóskerti fiókkönyvtárunkban a Kuckó Művészanya elevenítette fel meséinket, és tette feledhetetlenné a napot.

Lúdas Matyi – a Miskolci Csodamalom bábszínház előadása

Helyszín: MÉLIUSZ Központi Könyvtára

Időpont: 2018. október 6. (szombat)

Ebben az évben lehetőség nyílt a Miskolci Csodamalom bábszínház meghívására. Egy nagyon izgalmas és eredeti feldolgozásban ismerhették meg a családok Lúdas Matyi klasszikus történetet. Hisszük, hogy nemcsak fontos e mesének továbbörökítése, de Fazekas Mihály városában szinte egyenesen kötelező.

Debrecen múltja a Piac utca tükrében – virtuális séta a könyvtárban

Helyszín: MÉLIUSZ József Attila-telepi Fiókkönyvtára

Időpont: 2018. október 3. (szerda)

Könyvtáros kollégánk jóvoltából a diákok egy virtuális sétát tehettek Debrecen főutcáján, amelyet minden egyéb séta során csupán a kirakatok szintjéig ismertek eddig a gyermekek.

Most viszont egy-egy belvárosi épületnek nemcsak a kinézetét, hanem izgalmas történetét is megismerhették. A legtöbb belvárosi épületnek szövevényes múltja van, kereskedő és iparos családok történetével fonódik össze, avagy híres történelmi események helyszínül szolgáltak. Reményeink szerint a gyerekek ezentúl más szemmel járnak majd a belvárosban.

„...míg egymást nézzük: én meg Debrecen.”- A kulturális emlékezet szerepe Szabó Magda alkotói világában – vendégünk Dr. Kecán Mariann irodalomtörténész

Helyszín: MÉLIUSZ József Attila-telepi Fiókkönyvtára

Időpont: 2018. október 4. (csütörtök)

Kecán Mariann a Debreceni Református Kollégium könyvtárának irodalomtörténésze, jelenleg Szabó Magda és Debrecen kapcsolatát kutatja. Szabó Magda elválaszthatatlan Debrecen-től, hiszen saját bevallása szerint is sokat köszönhet a városnak, ahogy a város is nagyon sokat köszönhet az írónőnek, a mai napig élő kulturális hagyatékának.

„Csokonai Vitéz Mihály – Kollégiummal való kapcsolata, személyisége” – vendégünk Kecán Mariann irodalomtörténész

Helyszín: MÉLIUSZ Nyugdíjasok Háza Fiókkönyvtára

Időpont: 2018. október 4. (csütörtök)

A rendezvényen középiskolás magyar szakkörös diákok vettek részt. Az előadó színes, játékos, interaktív előadásában megpróbálta a diákokat visszaröpíteni az 1700-as évek Debrecenébe, a Református Kollégiumba és bemutatni Csokonai Vitéz Mihály sokszínű személyiségét. Az irodalom egy izgalmas fajta megközelítése egyre több diák érdeklődését kelti fel az irodalom, a helytörténet és a könyvtárakban rejlő lehetőségek iránt.

Mesék a rongyoszsákból – vendégünk a Kuckó Művésztanya

Helyszín: MÉLIUSZ Tócsókerti Iskolai és Gyermekkönyvtára

Időpont: 2018. október 4. (csütörtök)

Második osztályos diákokat láttunk vendégül könyvtári rendezvényünkön. 2018 a Kulturális Örökség Európai Éve. A mesék ezen örökség szerves részét képezik. A meghívott előadók segítségével interaktív módon ismerkedhetnek meg a gyerekek az európai kultúrkör, ezen belül Magyarország mesekincseivel. A „Mesék a rongyos zsákból” sorozatból ma a „Jól van apjuk!” című magyar népmesét láthattuk a Kuckó Művésztanya előadásában.

Séta a reformkori Debrecenben – vendégünk Dr. Papp József helytörténeti kutató

Helyszín: MÉLIUSZ Újkerti Fiókkönyvtára

Időpont: 2018. október 4. (csütörtök)

Papp József Podmaniczky-díjas helytörténeti kutató, könyvtáraink rendszeres előadója. Az előadáson betekintést nyerhettünk, hogyan nézett ki városunk a 19. század első felében: a lakhatási, közlekedési viszonyokról, a közművekről és azok hiányáról hallhattunk. Vetített képes előadás keretében nézhettük meg az akkori Nagyerdőt és az odavezető „közsétányt”, a Simonyi-gátat. Megismerhettük a serházak, csapszékek, bormérések, katonai kvártélyházak, szárazmalmok életét. A városrendezés első kísérleteiről, a városközponti tömbalakításokról és a köztéri parkosítás terveiről is rengeteg érdekességet hallhattunk az előadótól.

Könyves vasárnap – játékkorások

Könyves vasárnapunk évek óta elmaradhatatlan programja a megyei mesemondóverseny és a hozzá kapcsolódó rajzpályázat. Idén mindkét felhívás Mátyás királyhoz kapcsolódott, a gyerekek pedig idén is nagy érdeklődést mutattak a megyei szintű felhívás iránt. Bárádon, Egyeken, Hajdúsámsonban és Tiszacsegén vidám játékok, vetélkedők és kreatív foglalkozások várták a rendkívüli, vasárnapi nyitvatartásnak örvendő családokat.

„Mátyás, az igazságos” – megyei mesemondó verseny döntője

„Egyszer volt Budán kutyavásár” – megyei rajzpályázat díjkiosztója

Helyszín: MÉLIUSZ Központi Könyvtára

Időpont: 2018. október 7. (vasárnap)

Minden évben meghirdettük a Népmese Napja alkalmából mesemondó versenyünket, az idén Mátyás, az igazságos címmel. Nevezni 6-10, illetve 11-14 éves korcsoportban lehetett egy Mátyás királyról szóló népmesével. Az elődöntőkből továbbjutott gyermekek versengtek ezen a napon, akik szakmai zsűri előtt mondták el választott meséjüket. Az értékelési szempontok a korábbi évekhez képest nem változtak: előadásmód, kifejezőkészség, hangsúlyozás. Szempont volt az is, hogy mennyire sikerült a mesemondónak testhez illő történetet választania.

Idén is meghirdettük a megyei rajzpályázatunkat „Egyszer volt Budán kutyavásár” címmel. Szintén egy Mátyás meséhez kapcsolódva küldhettek be a jelentkezők alkotásokat, amelyek bármilyen technikával készülhettek. A műveket kiállítás keretében mutattuk be.

A legügyesebb alkotók és mesemondók jutalomkönyvekben részesültek.

DALOLÓ

A Méliusz Juhász Péter Könyvtár Központi Könyvtárában havonta megrendezésre kerülő nagy érdeklődésre számot tartó alkalmakon 2018-ban többször is vendég előadók szerepeltek. Nálunk járt Sörös Rozka mesemondó, Battai István népzeneész, valamint fiatal énekesek, mint például a Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakgimnázium és Zeneiskola ifjú népdalénekesei Szebenyi Sára vezetésével és a Kós Károly Művészeti Szakgimnázium népdalcsoportha Nagy Edit vezetésével is bemutatkozott az elmúlt hónapokban. Az alkalmakon általában 25 fő vesz részt. Kivétel volt a november Daloló. Ekkor vendégünk volt a Pendely Együttes – amely a Fölszállott a páva műsor döntőjébe is bekerült –, és 40 fő vett részt az rendezvényen.

Alkalmak:

- Daloló - Élet a fonóban
Időpont: 2018. január 10. (szerda) 16.30
- Daloló – Aranyfészek, aranymadár
A Daloló vendége: Sörös Rozka mesemondó
Időpont: 2018. február 14. (szerda) 16.30
- Daloló
„Kossuth Lajos Debrecenből elindult...”
Vendég előadó: Battai István (Batka), népzeneész
Időpont: 2018. március 14. (szerda) 16.30
- Daloló
Időpont: 2018. április 18. (szerda) 16.30
- Daloló
Időpont: 2018. május 16. (szerda) 16.30

- Daloló
Időpont: 2018. június 13. (szerda) 16.30
- Daloló - Arany Zoltán hangszerbemutatója
Időpont: 2018. október 17. (szerda) 16.30 (kb. 25 fő)
- Daloló - Pendely Együttes (Fölszállott a páva döntősei)
Időpont: 2018. november 21. 16.30

STAR WARS Kvíz

Star Wars nap a MÉLIUSZban

Egy egész napot szenteltünk könyvtárunkban a népszerű Star Wars univerzumnak 2018. március 9-én. Az apropója az eseménynek az volt, hogy újabb filmmel bővült a galaktikus saga: bemutatásra került *Az utolsó jedik* című rész.

Olvasóink, akik aznap látogattak el könyvtárunkba, találkozhattak egy rohamosztagossal. Megnövekedett feladatainkra való tekintettel „birodalmi segítséget” kaptunk, TK420 százados biztosította a raktári rendet, kölcsönzött, tájékoztatott, ellenőrizte az olvasókat, és szívesen fotózkodott a meglepett olvasókkal.

Délután Tudományos-Fantasztikus Star Wars Kvízen küzdhettek meg egymással a rajongók. A maratoni hosszúságúra és valóban nehézre sikeredett, okos eszközök segítségével zajló vetélkedőn az előzetesen regisztrált csapatok számot adhattak tudásukról a hivatalos Star Wars-filmek, és a kapcsolódó tudományos és irodalmi témákban. 14 csapat vetélkedett 75 fővel. Az első három helyezett csapat értékes könyvjutalommal és Star Wars relikviákkal gazdagodott.

A kvíz után a napot egy Nagy Star Wars Kibeszélő zárta. A témája: Miért (nem) tetszett *Az utolsó Jedik*? A film minden rajongóból erős érzelmeket váltott ki, pozitív és negatív értelemben egyaránt. Ezen a fórumon ütköztetni lehetett az érveket. Az est meghívott vendégei segítségével beszélhették ki érzéseiket, véleményüket a résztvevők.

A vendégek maguk is lelkes rajongók voltak: Szénási Miklós, az új köztársaság pilótája (újságíró, költő, zenész); Deményi Tamás, a peremvidék gyógyítója (orvos); Szénási Bence Györk, a föderáció diplomatája (képzőművész); Kovács Béla Lóránt, a Slave 1 stopposa (intézményünk igazgatója)

A beszélgetést vezette és egyensúlyt tartott az Erőben: Fejér Tamás, a régi köztársaság moderátora (filmszínházvezető, újságíró).

A kvízen 75 fő vett részt, a kibeszélőn 19 fő.

Mutatók	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	Változás %-ban az előző évhez képest
A könyvtárban a tárgyévben szervezett helyi, megyei és országos szintű közösségi programok, rendezvények száma összesen	979	980	930	94,99 %
A könyvtárban a tárgyévben szervezett helyi, megyei és	22217	22250	19549	87,99 %

országos szintű közösségi programok, rendezvényeken résztvevők száma				
A könyvtárban szervezett időszak kiállítások száma	74	75	66	89,18 %
A könyvtárban szervezett időszak kiállítások látogatóinak száma	8819	8830	8031	91,06 %
Tárgyévben a családok számára meghirdetett rendezvények száma	122	125	161	131,96 %
Tárgyévben a családok számára meghirdetett rendezvényeken résztvevők száma	2252	2300	2686	119,27 %
A megyei hatókörű városi könyvtár esetében az általa ellátott kistérségeken szervezett rendezvények száma	842	550	768	91,21 %
A megyei hatókörű városi könyvtár esetében az általa ellátott kistérségeken szervezett rendezvényeken résztvevők száma	20492	10000	22434	109,47 %
Egyéb rendezvények száma	268	270	374	139,55 %
Egyéb rendezvényeken résztvevők száma	7692	7800	9125	118,62 %

4.9 Használói elégedettség mérés

2014-től rendszeres könyvtárhasználói felmérést végzünk az időszak kiadványok olvasási szokásairól a Központi Könyvtár alábbi gyűjteményeiben: Olvasóterem, Hírlapolvasó, Gyermekrészleg és Idegennyelvi Gyűjtemény. Nem csak a használatot mérjük, hanem kíváncsiak vagyunk arra is, hogy a könyvtár által nyújtott periodikákon kívül, milyen más lapot szeretnének olvasni látogatóink intézményünkben. 2018-ban is elmondhatjuk, hogy az igényeknek megfelelően bővítettük periodika állományunkat.

A kérdőíves feldolgozás során még mindig szembesültünk azzal a ténnyel, hogy olvasóink közül néhányan nem tudják, hogy a teljes kurrens periodika állományunk különböző részlegekben kerül elhelyezésre. Ebből okulva, egy rövid, figyelemfelhívó szórólapot is tervezünk,

a korábban elkészített, a Központi Könyvtár minden részlegének kurrens periodikáját tartalmazó kiadvány mellé, amit néhány példányban elhelyezünk az olvasói terekben.

Olvasóink körében használói elégedettségmérést végeztünk kérdőíves formában a könyvtár használatát, szolgáltatásait, rendezvényeit, valamint a hosszabbított nyitva tartást illetően. Ennek kifejtését ld. a IV. fejezet 5. pontja alatt.

Engedélyezett képzések esetén törvény írja elő az elégedettség mérését. 2018-ban képzéseinkhez kapcsolódóan 5 ilyen mérést végeztünk 64 fő részvételével.

Használói elégedettség mérések	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
A használói elégedettség-mérések száma	13	7	6	46,15 %
A használói elégedettség-mérések során a válaszadó használók száma	649	70	839	129,27 %

4.10 Települési könyvtárak számára nyújtott szolgáltatások

Települési könyvtárak számára nyújtott szolgáltatások	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Műhelynapok száma	0	2	3	-
Résztvevő települési könyvtárak számaránya –KSZR nélkül (%)	0	41,46 %	94 %	-
A megyei hatókörű városi könyvtár koordinációjával minősítésre készülő települési könyvtárak száma	0	1	0	-

4.11 Községi szolgálat/önkéntesség

Középiskolai tanulók iskolai közösségi szolgálata a Méliusz hálózatában

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 6.§ (4) bekezdése rendelkezik arról, hogy az érettségi vizsgák megkezdésének feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása. Intézményünk a „kötelező” jelleget próbálja enyhíteni a helyszín, az időpont és az időtartam szabad megválasztásával. A közösségi szolgálat, a törvényben megfogalmazottak szerint, egy szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység és annak pedagógiai feldolgozása. Az Iskolai Községi Szolgálat lehetővé teszi, hogy a diákok tapasztalatokat szerezzenek a segítségnyújtás, felelősség vállalás továbbá az aktív állampolgárság egyéb területein. Egyben lehetőséget biztosít arra, hogy mindenki fejlessze képességeit, bővítse ismereteit, felülvizsgálja sztereotípiáit, keresse az önkifejezés, az alkotás útjait saját maga számára. Cél lehet a projektmunkában való tapasztalatszerzés, a közösségfejlesztés, a

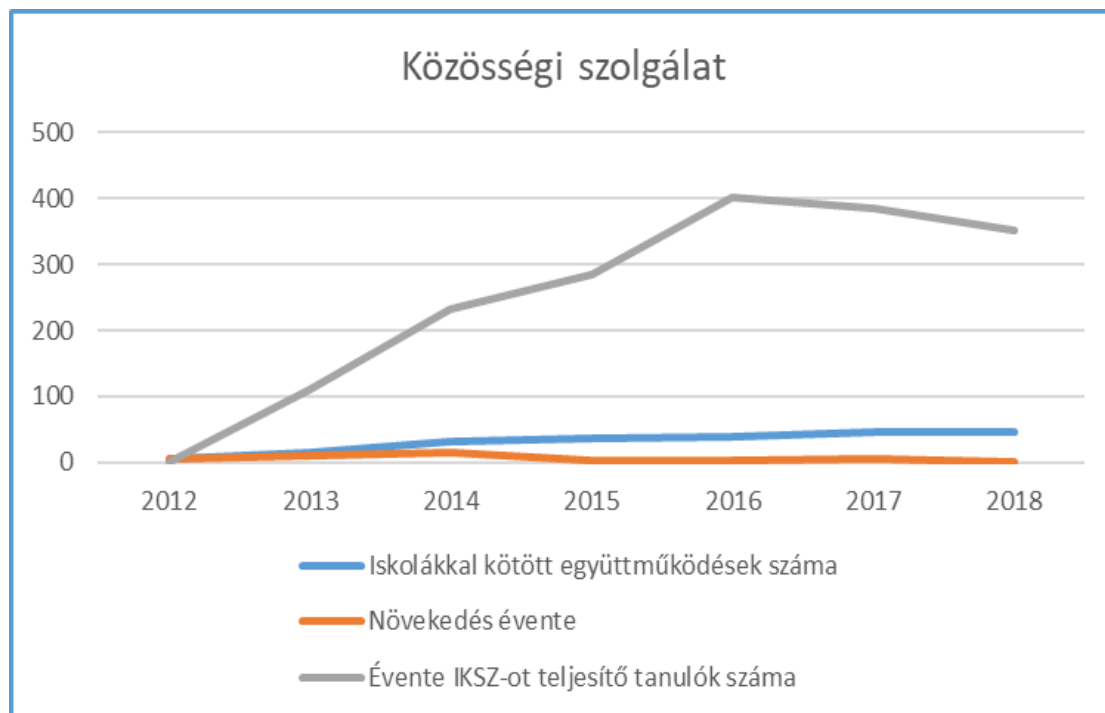
társadalmi valóság megismerése, az együttműködés erősítése vagy akár a pályaválasztás segítése.

A Méliusz Juhász Péter Könyvtár és egységei a program elindulása óta (2012) folyamatosan fogad közösségi szolgálatot végző diákokat és új kapcsolatokat épít más középiskolákkal.

Jelenleg **46 oktatási intézménnyel** van határozatlan idejű együttműködési megállapodásunk. A debreceni középiskolákon túl Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Komárom-Esztergom, Nógrád, Győr-Moson-Sopron, Pest, Bács-Kiskun megyéből fogadunk diákokat (*Berettyóújfalú, Biharkeresztes, Derecske, Hajdúböszörmény, Hajdúnánás, Nyíregyháza, Tata, Pásztó, Pannonhalma, Budapest, Dunakeszi, Kecskemét*).

2018-ban 351 fő **tanuló** mindösszesen 6475 **órát** teljesített intézményünkben iskolai közösségi szolgálaton. Közösségi szolgálatos tájékoztatót 29 középiskola, 196 tanulójának tartottuk. Diákjaink aktívan részt vettek jelentősebb rendezvényeink megszervezésében, lebonyolításában, támogatták szolgálatukkal foglalkozásainkat, programjainkat, folyamatosan segítették a könyvtári állományunk rendjének fenntartását. Néhány jelentősebb eseményt említve: a *Magyar kultúra napja*, a *89. Ünnepi Könyvhét*, *Bábeliáda*, az *Országos Könyvtári Napok*, a *Diákkonferencia*. Továbbá az Amerikai Kuckó rendezvényein (pl. Függetlenség Napja, Halloween, Hálaadás, Karácsony, stb.), foglalkozásain is rendszeresen tevékenykedtek, dekorációkészítéssel, teremrendezés és díszítéssel, kellékek előállításával. 2018 év végén ismét részt vettünk a megyei IKSZ Börzén, ahol most a szokásosnál is több fogadószervezet képviselője mutatta be, milyen lehetőségeket kínál az őket választó középiskolás tanulóknak. Intézményünk képviseletében közösségi szolgálatos tájékoztatóval, különböző információközlő szórólapokkal, plakátokkal, naptárakkal és a tanulók számára a részvételt igazoló dokumentumok kitöltésével, leigazolásával segítettünk. Az elmúlt évben terveztünk egy facebook oldal létrehozását, ami nem valósult meg, mert az új adatvédelmi törvények betartása végett aggályosnak találtuk a kiskorúak személyes adatkezelése miatt.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Iskolákkal kötött együttműködések száma	6	16	32	36	40	45	46
Növekedés évente	6	10	16	4	4	5	1
Évente IKSZ-ot teljesítő tanulók száma	n.a.	110	232	284	401	385	351

Önkéntesek a Méliusz Juhász Péter Könyvtárban

Könyvtári egységeinkben rendszeresen fogadunk és várunk önkénteseket. 2018-ban könyvtárhálózatunkban 3 fő önkéntes segítette munkánkat. Intézményünk könyvtár pontjain négy személy főállásuk mellett, önkéntes tevékenységként végzi a tájékoztatást, biztosítja a szolgáltatásokat. Segítőink általában szaktudással nem rendelkeznek, de vannak olyan feladatok, amelyekkel hatékonyan vehettek részt a könyvtár mindennapi életében és emellett fontosnak érezhetik jelenlétüket, munkájukat.

Nyugdíjba vonult, nagy tapasztalattal rendelkező munkatársaink is szívesen jönnek vissza hozzánk segítőként. Tevékenységük értékes számunkra: segítséget nyújtanak a könyvtári szolgáltatások végzésében, kiállítások és különböző kulturális rendezvények lebonyolításában.

Könyvtáros kollégáink is vállalnak önkéntes tevékenységeket különböző területeken. A „Holnapom” Egyesülettel (emlőrák megelőzése, a prevenció, betegek gyógyításának segítése csoportos foglalkozások, előadások keretében) évi 4 alkalommal az országos Remény és Szépség Napja (rákbetegekkel beszélgetés, plakátkészítés, facebook megjelenés, hennatetoválás) programhoz kapcsolódtunk, melynek helyszínei a Méliusz Központi Könyvtára és a Józsei Fiókkönyvtára volt. Ezen tevékenységükhöz rendszeres helyszínt és aktív önkéntes részvételt biztosítottunk.

Zenei részlegünkben egy kollégánk rendszeres önkéntes tevékenységet végez a Református Egyház Nyitott Ajtó Szociális Otthonában. Az elmúlt évben is a „Zenebarátok Órája” nevű program keretében könyvtárunk önkénteseként tart nyugdíjasoknak zenei témájú foglalkozásokat, klubdélutánt azoknak, akik kedvelik a muzsikát és szeretnék a könyvtár zenei részlegének gyűjteményéből „csemegézni”. Ez egy kötetlen egy-másfél órás tartalmas, beszélgetős időtöltés, sok-sok zenehallgatással.

Az előző évek önkéntes szolgáltató és segítő tevékenységeit a tervek szerint folytatni kívánjuk. Sokfelé nyitott az intézményünk, mivel az alapszolgáltatások mellett felmerülnek újabb szakmai kihívások. A könyvtár, mint közösségi tér funkciójának erősödése folyamatos, mind városrészi, mind városi szinten. Helyi szinten a fiókkönyvtárak tesznek eleget a közösségi

kihívásoknak is, sokszor a hálózati összefogás keretei között városi, akár regionális szintű eseményeken, azok szervezésében/lebonyolításában is részt vállalunk.

Önkéntesként tevékenykednek nálunk az iskolai közösségi szolgálatokat teljesíteni kívánó, érettségi vizsga előtt álló középiskolás tanulók is. Könyvtárainkban 2018-ban 351 fő *tanuló* mindösszesen 6475 órát töltött el „önkéntes” iskolai közösségi szolgálattal.

Közösségi szolgál- lat/önkéntesség	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %- ban előző évhez képest
Az iskolai közösségi szolgálatot a könyvtárban teljesítők száma	385	380	351	91,16 %
Az iskolai közösségi szolgálat fogadására a köznevelési intézményekkel kötött megállapodások száma	45	45	46	102,22 %
A könyvtárban dolgozó önkéntesek száma	14	14	3	21,42 %

4.12 Partnerség

Intézményünk széles körű partneri kapcsolatokat ápol, a hatékony együttműködés a helyi és országos szakmai szervezetekkel, a fenntartóval, a civil szervezetekkel egyik alapfeltétele céljaink elérésének, a minőségi szolgáltatások fenntartásának, egyszerűen szólva a működésnek. Ezért fontosnak tartjuk meglévő kapcsolataink ápolását, újabbak kialakítását, nyitott ajtókkal fogadunk minden szervezetet, amelynek céljai és értékrendje illeszkedik küldetésünkhöz.

Kapcsolat a fenntartóval

Hangsúlyozottan figyelünk intézményünk fenntartójával, Debrecen város önkormányzatával kiépített kapcsolatainkra. A Polgármesteri Hivatal Kulturális Osztályát és a Polgármesteri Kabinetiroda munkatársait minden esetben értesítjük a Méliusz rendezvényeiről. A fiókkönyvtárak kapcsolatban állnak körzetük önkormányzati képviselőivel, helyet adnak az önkormányzati képviselő lakossági fogadóórájának. A városatyák és a polgármesteri hivatal munkatársai rendszeresen látogatják rendezvényeinket. Sajtótájékoztatóinkat minden esetben Komolay Szabolccsal, DMJV kulturáért felelős alpolgármesterével tartottuk. Önkormányzati szinten jelentős rendezvényeinkre mindig meghívjuk Dr. Papp László polgármestert, az alpolgármestereket, a Humán Főosztály és a Kulturális Osztály vezetőit. Debrecen város önkormányzata mint intézményünk fenntartója, és az itt dolgozó könyvtárosok összehangolt munkája, szoros kapcsolata együttesen teremti meg a könyvtár sikeres működésének feltételeit.

Szakmai kapcsolattartás, együttműködés

A Debrecenben működő közgyűjteményekkel (a Tiszántúli Református Egyházkerületi és Kollégiumi Nagykönyvtár, a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtára, Déri Múzeum és a Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára) jó kapcsolatot ápolunk egyrészt az irodalmi, művészeti élet támogatása, másrészt tudományos-szakmai tevékenység terén. Együttműködésünk sikeres volt többek között a Debreceni Irodalmi Nagyrendezvények szervezésekor, az Arany Emlékév eseményeinek megrendezésekor, összehangolásakor és szervezésekor. A Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltárával közös digitali-

zációs projekteken is együtt dolgozunk, támogatjuk egymás szakmai feladatellátását. Tudományos-szakmai együttműködésre példa az Ad astra per aspera című előadássorozat, mely a fent említett intézmények közös rendezvénye. Részt veszünk a szakmai szervezetek (Magyar Könyvtárosok Egyesülete, Matarka Egyesület) munkájában is. Kollégáink fontosnak tartják az évente megrendezésre kerülő könyvtárosok vándorgyűlésén való megjelenést is. Mindemellett folyamatos és rendszeres az intézmények közötti információcsere, szakmai segítségnyújtás

Kapcsolataink oktatási és kulturális intézményekkel

Könyvtáraink éves beszámolójukban kivétel nélkül megemlítik, mennyire szoros kapcsolatot ápolnak a környezetükben működő nevelési-oktatási intézményekkel. Gyermekkönyvtári foglalkozásokkal, szavalóversenyekkel, ismeretterjesztő előadásokkal, mesefeldolgozásokkal, olvasásnépszerűsítő klubokkal, szabadidős tevékenységek sorával, könyvtári és könyvtárhasználati órákkal, kiállításokkal várják a csoportokat. A pedagógusokat szakkönyvekkel, foglalkozásaikhoz szükséges dokumentumokkal (folyóirat, könyv, CD, DVD, diafilm) látják el. A pedagógusok és a könyvtárosok vetélkedők alkalmával kölcsönösen segítik egymást az értékelésben, a zsűrizésben is.

Kapcsolataink civil szervezetekkel, egyesületekkel

Kiemelkedő, gyümölcsöző kapcsolatot ápolunk három civil szervezettel, melyek könyvtáraink épületeiben működnek: Központi Könyvtárunkban biztosítunk helyet és működési feltételeket az **Amerikai Kuckónak**, a Benedek Elek Fiókkönyvtárunkkal egy épületben működik a **Debreceni Alliance Francaise Kulturális Egyesület**, valamint az **Alföld Szerkesztősége**. Mindhárom intézménnyel rendszeresen közösen megvalósított programjaink, több ízben látogatott el könyvtárunkba az amerikai nagykövetség munkatársa. Együttműködésünket példázza számos rendezvény, melyek a könyvtár által biztosított terekben, közös szervezéssel valósultak meg az elmúlt esztendőben.

Fiókkönyvtáraink törekednek a környezetükben lévő társadalmi szervezetekkel, egyesületekkel való együttműködés kiépítésére, amely mindkét fél számára előnyökkel jár. Az együttműködés jellege változó: néha csak helyet adunk rendezvényeikhez, máskor közösen rendezük azokat, megnövekedett igény esetén.

Az Újkerti Fiókkönyvtárban a látássérültek találtak otthonra. A szoros együttműködés megmaradt a Fehér Bot Alapítvánnyal, a Gábor József Kulturális Alapítvánnyal és a Látássérültek Észak-alföldi Regionális Egyesületével. A náluk rendszeresen megforduló fogyatékkal élőket hangoskönyvekkel segítik a könyvtár munkatársai. Évente ismétlődő rendezvényeik látássérültek számára a *Regélő régió* vers-, mese- és prózamondó című verseny, illetve a *Szavam adom* című közéleti irodalmi délután.

Többi könyvtárunk is szívesen biztosít teret civil szervezetek programjainak lebonyolításához. A Központi Könyvtár évente ad helyet a *Velünk élő nemzetiségek hete* rendezvénynek, a Jövő Boldogsága Segítő és Támogató Egyesület és a Benedek Elek Fiókkönyvtár havi rendszerességgel szervezi meg a *Versbarát Kör*t, de a *Rákóczi Szövetséggel* is gyakran szerveznek előadásokat. A Libakerti Fiókkönyvtárban 2018-ban is tovább folytatódott az együttműködés a Pedagógus Nyugdíjasklubbal és a Művészter Egyesülettel.

A civil szervezetek kiadványainak, plakátjainak, szórólapjainak elhelyezésére, terjesztésére lehetőség nyílik könyvtári tereinkben.

A Központi Könyvtár Helytörténeti Részlegének az alábbi intézményekkel folyamatos az együttműködése, amely közös kiállítások megrendezésében, előadások szervezésében, egymás kutató munkájának kölcsönös segítségével nyilvánul meg:

Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihari Levéltára

DMJV Mikrofilmtára

Déri Múzeum

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár

Debreceni Református Kollégium Nagykönyvtára

Tiszántúli Református Egyházkerületi és Kollégiumi Levéltár

A Hajdú-Bihar Megyei Értéktárba történő helyi értékek javaslatételéhez segítséget nyújtottunk, folyamatosan tartottuk a kapcsolatot a társszervekkel. A települési értéktár bizottságok munkáját segítettük a helyi értékekről szóló információk gyűjtésében.

Együttműködő partnerünk a Természettár, több tíz alkalommal tartott foglalkozást általános iskolás diákoknak több fiókkönyvtárunkban. Együttműködő partnerünk a Debreceni Helyőrségi Zenekar, akik rendszeresen hangszerbemutatót tartanak az óvodás és kisiskolás korosztálynak.

Debrecen 2023 – Európa Kulturális Fővárosa EKF – lakossági fórumok

(Debrecen 2023 Közhasznú Nonprofit Kft./ EKF Debrecen 2023 Programiroda)

Az EKF 2023 Programiroda célul tűzte ki a város több kulturális intézményével együttműködve, hogy a pályázat előkészítésébe, az ötletek, elvárások összegyűjtésébe bevonja Debrecen lakosságát, hogy a régióban élőkkel közösen alakítsa ki Debrecen kulturális stratégiáját. A Méliusz hálózatának több fiókkönyvtára adott otthont az ezt célzó programoknak. Az eseményeken a lakosok informálódhattak a pályázat nyújtotta lehetőségekről, ugyanakkor alkalom nyílt saját elképzeléseik, javaslataik megosztására is.

Debrecen néhány kulturális intézményével közösen készült egy installáció is, amely a város több pontján is megjelent (Régi Városháza, Újkerti Fiókkönyvtár, Nagyerdei Víztorony és Petőfi Emlékkönyvtár).

2018-ban 62 civil szervezettel, egyesülettel működünk együtt:

„Empátia az Óvodáskorú Gyermekekért” Alapítványi Óvoda
„Holnapom” Egyesület
3 királyfi 3 királynő Egyesület
A Jövő Könyvtáráért Alapítvány
Abigél Többcélú Intézmény
Alföld folyóirat
Alliance Francaise Debreceni Kulturális Egyesület
Alsójózsai Nyugdíjas Kör
Amerikai kuckó
Buborék Családi Napközi
Csodakutya Állatasszisztált Terápiás Közhasznú Alapítvány
Debreceni Felzárkózási Kerekasztal
Debreceni Moly Klub
Debreceni Nagyerdőért Természetvédelmi és Kulturális Egyesület
Debreceni Német-Magyar Kulturális Egyesület
Debreceni Új Fotóműhely
Déri Múzeum Baráti Köre

eKARRIER Szolgáltató Központ
EKF Debrecen 2023 Közhasznú Nonprofit Kft.
Életfa Központ
EMMI Debreceni Javítóintézete
Érmelléki Természetvédelmi és Turisztikai Közhasznú Egyesület
Fehér Bot Alapítvány
Fény Felé Alapítvány
Fiatalkorú Írók Szövetsége (FISZ)
Forrás Lelki Segítők Egyesülete
Gábor József Kulturális Alapítvány
Goethe Intézet (Goethe-Institut Ungarn)
Gróf Wass Albert Társaság
Gyerekesély Közhasznú Egyesület
Gyermekeinkért egyesület
Hajdúsági Vakvezető- és Segítőkutya Képzésért Alapítvány
Halápon a Gyermekekért Közhasznú Egyesület
Járom Egyesület
Jobb Veled a Világ
József Attila Kör (JAK)
Jövő Boldogsága Segítő és Támogató Egyesület
Kortársak az Egészséges Fiatalokért Egyesület
Közép-Pont Humán Szolgáltató Szociális Szövetkezet (Ákom-Bákom)
Kuckó Művészanya
Látássérültek Észak-Alföldi Regionális Egyesülete
Lelkierő Egyesület
Lépéselőny Közhasznú Egyesület (Agora Újság Terjesztési Pontok Fejlesztésére)
Magyar Debreceni Városvédő és -szépítő Egyesület
Magyar Dohánytermelők Országos Szövetsége
Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület
Maticska Jenő Alkotó és Képzőművészeti Kör
Matúra és Natúra Alapítvány
MEA Muzsikáló egészség alapítvány zeneiskola
Művészter Műhely Egyesület
Napraforgó Waldorf Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola
Otthon Segítünk Alapítvány
Órláng Közlekedési Közhasznú Polgárőr Egyesület
Pitypang Községi Zöld Hulladék Gyűjtő Kör
Rákóczi Szövetség
Rónaörző Természetvédelmi Egyesület
Segítők Innovatív Közössége Közhasznú Egyesület
Széchenyi Szobor Alapítvány
Szerkő Egyesület
Szövetség az Életén Át Tartó Tanulásért
Vesebetegek Debreceni és Hajdú-Bihar Megyei Egyesülete
Zene Theatrum Kulturális Egyesület

A könyvtárral írásos együttműködést kötő partnerek száma	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Civil szervezetek	24	25	25	104,16 %
Határon túli könyvtárak	1	0	1	-
Vállalkozók	1	1	4	400 %
Oktatási intézmények	45	45	48	106,66 %
A kistérségi önkormányzatokkal kötött megállapodások száma	47	52	52	110,63 %
Egyéb	5	5	11	220 %
Összesen	123	128	137	111,38 %

4.13 Digitalizálás

Rendelkezik-e a könyvtár digitalizálási stratégiával? Melyek a főbb célkitűzések? Stratégiai környezethez (pl. Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégia) való kapcsolódás

A Méliusz Juhász Péter Könyvtár digitalizálási stratégiájának fő alapelve a digitális technológia innovatív alkalmazása az értékközvetítés és az értékmegőrzés érdekében. Ennek megfelelően meghatározó szerepet kívánunk ellátni az integrált városi közgyűjteményi rendszer kialakításában és működtetésében is. A könyvtár fő céljai a digitalizálással:

- A ritkaságnak számító és történeti értékük miatt kiemelkedő fontosságú helyismereti dokumentumok digitalizálása az állagmegőrzés érdekében.
- A helyismereti és helytörténeti adatbázisunkba (JaDox) korábban rögzített rekordok kiegészítése a hozzájuk tartozó dokumentumok digitalizálásával.
- Az adatbázisunk digitális könyvtárának kiépítése és publikussá tétele a szerzői jogkezelés figyelembevételével.
- A digitalizált kulturális értékeink hozzáférhetővé váljanak az Európai Digitális Könyvtár portálján (Europeana) is.
- Digitális dokumentumaink platformoktól független hozzáférhetővé tételével támogatni kívánjuk városunk turisztikai szolgáltatásait (pl. QR-kód projekt és a civiskultura.hu bővítése)

Stratégiai tervünk összhangban van a Területi- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP), a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP), az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív program (EFOP) és a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP) vonatkozó prioritási pontjaival, valamint figyelembe vettük az Emberi Erőforrások Minisztériumának könyvtári stratégiai szakmai ajánlásait. Különös figyelmet szentelünk annak, hogy megfeleljünk a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium által megfogalmazott Nemzeti Infokommunikációs Stratégiának (NIS) és a Digitális Nemzeti Fejlesztési Programnak (DNFP). Könyvtárunk részt vesz az Országos Kulturális Közfoglalkozott programban, melynek keretében az itt dolgozók a könyvtár Helyismereti Gyűjtemény és Fotótár állományát digitalizálják.

2018. júliustól konzorciumi partnerként részt vesz az intézmény a TOP-6.9.2-16 „A helyi identitás és kohézió erősítése” című pályázat megvalósításában. A pályázat keretében – többek között helytörténeti dokumentumok digitalizálásával segítjük a helyi közösségeket a településrészük megismerésében. Emellett az olvasói kéréseket és a városunkban, könyvtárunkban szervezet rendezvényeket is figyelembe vesszük a digitalizálandó állományok kiválasztásakor.

Milyen digitalizáló eszközökkel rendelkezik?

Eszköz neve, típusa	Darabszám
HP LaserJet M1522n	10
Kyocera FS-6525MFP	6
Kyocera Mita KM-2050	5
Canon Lide 120	1
HPScanJet G2410	1
EPSON Perfection 3170	3 (megj. Helytörténeti különgyűjtemény)
Samsung M2675FN	1
Canon i-SENSYS MF247 dw	3
Samsung SCX-5637FR	1
Canon Lide 700F	1 (megj. robotscanner)

Hol teszik közzé a digitalizált állományt? (Europeana, honlap, zárt hálózat)

A digitalizált dokumentumok a JaDoX (Hajdú-Bihar Megyei közös helyismereti gyűjtemény) adatbázisba kerülnek feltöltésre. Az olvasóink is innen érhetik el az állományokat. A JaDoX adatbázisban gyűjtjük a Hajdú-Bihar megyével, a megye településeivel kapcsolatos cikkeket, tanulmányokat, fotókat, aprónyomtatványokat és hanganyagokat. Az adatbázisban elérhető dokumentumokat nem csak a könyvtár munkatársai, hanem a megyében található könyvtárak munkatársai is bővítik. A JaDoX adatbázisból kerül át a digitalizált állomány a Forum Hungaricum- (Magyar Nemzeti Digitális Archívum) majd az Europeana adatbázisba kerülnek át. A bedigitalizált könyvek csak belső zárt hálózaton keresztül érhetők el a felhasználók számára.

Milyen online szolgáltatások vannak?

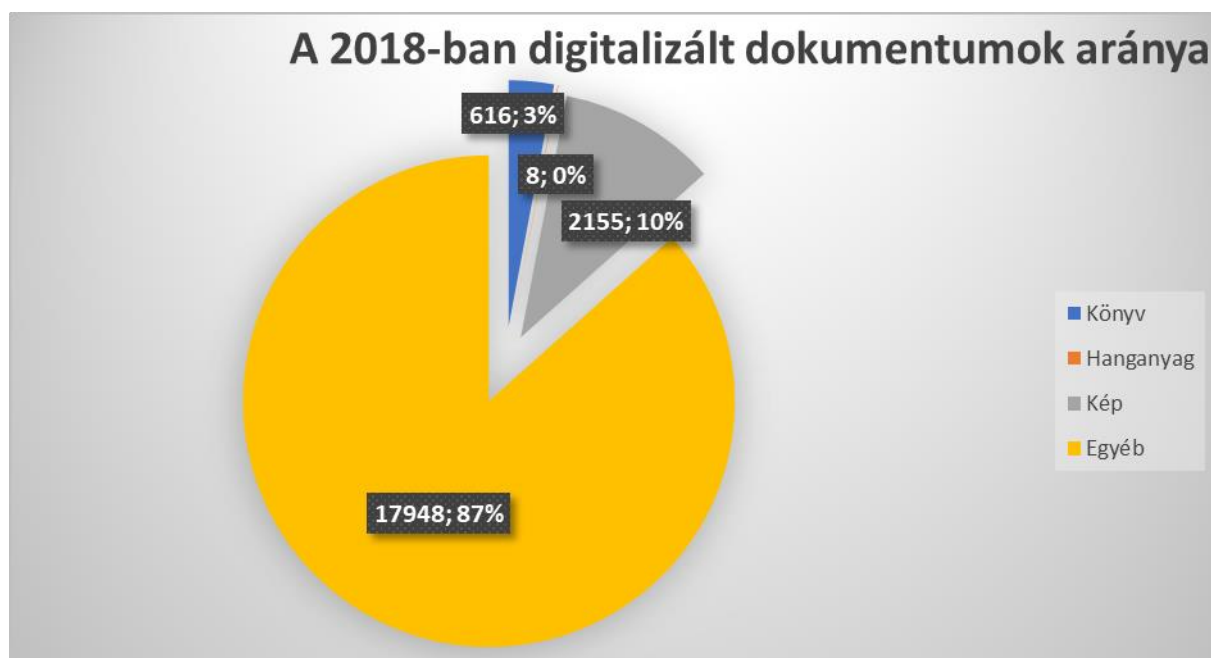
A könyvtár online adatbázisa a JaDoX adatbázis. Ide kerülnek fel a könyvtár által bedigitalizált dokumentumok, kivéve a könyveket. Ugyan itt találhatóak meg a korábbi helyismereti sajtófigyelések meta adatai is, melyek mellé a digitalizált állományokat egy kolleganő folyamatosan tölt fel. Azokat a dokumentumokat, amelyek még nem szerepelnek az adatbázisban, de keresnek olvasóink digitalizálás után emailben továbbítjuk nekik, majd felkerülnek a JaDoX rendszerbe.

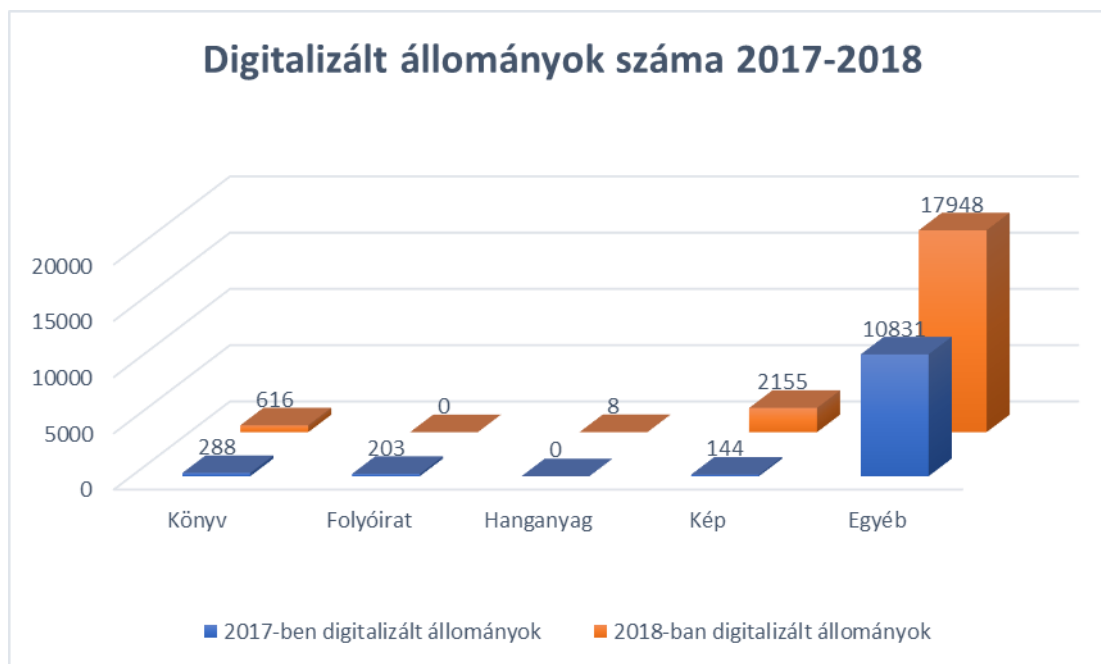
A könyvtár fejlesztés alatt álló adatbázisa a civisultura.hu oldal. Az oldalon Debrecen műemlékei, szobrai, domborművei, templomai, kulturális- és turisztikailag fontos épületei találhatóak. Az adatbázisban szereplő minden műemlékeket igyekszünk QR kóddal ellátni. Ezeknek a QR kódoknak a segítségével a látogatók az adott látványosságról szöveges és képi információkat tekinthetnek meg a honlapon. Ezen ismeretek megtekintése után ajánlásokat is kapnak, hogy mely turisztikai látványosság található legközelebb az adott helyhez.

Milyen célok alapján digitalizál? (%)

Cél	Arányszám (%)
Szolgáltatás	35%
Állományvédelem	45%
Elektronikus dokumentumküldés	18%
Reprográfia	2%

Digitalizálás	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző év-hez képest
Digitális objektumok száma	70175	83475	104202	148 %
Teljes dokumentumok száma	70175	83475	104202	148 %
Könyv	288	400	616	214 %
Folyóirat	203	0	0	-
Hanganyag	0	0	8	800 %
Audiovizuális dokumentum	0	0	0	-
Kép	144	200	2155	1497 %
Egyéb	10831	12700	17948	166 %
Összesen	11466	13300	20727	181 %
Online elérhető	5134	6100	10123	197 %
Helyben használatra elérhető	6332	7200	10604	167 %

Milyen online elérhető adatbázisok vannak (cél, használói adatok)?

A JaDoX hatékony és teljes körű segítséget nyújt digitalizált dokumentumok feldolgozásához, tárolásához, megjelenítéséhez és visszakereshetőségéhez. E funkciók segítségével teljes mértékben kiszolgálja az elektronikus könyvtárral szemben támasztott követelményeket. A feldolgozás során a rögzített dokumentum meta adatait minősített Dublin Core segítségével adjuk meg.

Az adatbázis nagyobb részét nem a digitális dokumentumok adják, hanem a könyvtár régebbi helyismereti sajtófigyelése. Az új digitális dokumentumok rögzítése mellett folyamatosan egészítjük ki a régi adatokat a hozzájuk tartozó digitális tartalommal.

Az adatbázisban a Hajdú-Bihar megyével, a megye településeivel, valamint Debrecennel kapcsolatos cikkek, tanulmányok, fotók, aprónyomtatványok (pl. színházi műsorfüzetek, képzőművészeti kiállítások katalógusai, rendezvények meghívói, moziműsorok, programfüzetek stb.) található meg. Ebbe a rendszerbe kerül rögzítésre a helyismereti sajtófigyelés, valamint a helyismereti digitalizált anyagok (aprónyomtatványok, plakátok, cikk-kivágatok, fotók) feltöltése és meta adatokkal való ellátása. Az adatbázisba történő feldolgozásban debreceni és megyei kulturális intézmények, könyvtárak munkatársai is részt vesznek.

Tapasztalataink szerint elsősorban a kutatók, diákok, szakdolgozók használják az adatbázist, hiszen otthon, íróasztal mellett megtalálják a keresett információt. Többnyire úgy jönnek a Helytörténeti Gyűjtemény és Fotótárba, hogy az adatbázisban talált adatok alapján keresnek fotót, újságcikket (ha digitális formában még nem elérhető).

A gyűjteményünk bemutatásakor mindig felhívjuk a figyelmet az adatbázis használatára is, ezzel próbáljuk szélesebb körben népszerűsíteni. Legtöbbször diákcsoportok számára tartunk bemutatókat, így éppen a digitális világra legnyitottabbakhoz jut el ez az információszerezési lehetőség.

A digitalizált anyagokat a helyismereti részleg kollegái mellett az Országos Kulturális Digitalizációs Közfoglalkoztatási Programban és a TOP-6.9.2-16 „A helyi identitás és kohézió erősítése” című pályázatban résztvevő munkatársak készítik elő és töltik fel az adatbázisba.

A TOP-6.9.2-16 projekt digitalizációs részében dolgozó négy kolleganő elkezdte a Helyismereti Gyűjtemény aprónyomtatványait és fotóit leltározni. Eddig 9 868 db aprónyomtatványt és 2 263 db fotót leltároztak be.

A régi Kölcsey Ferenc Művelődési Központból a Helytörténeti Fotótárba, majd onnan az összevonás után a Központi Könyvtár raktárába került 16 mm-es filmeket 2018-ban sikerült a Magyar Nemzeti Filmarchívum segítségével elszállítani. A 1970-es, 1980-as években a művelődési házakban vetített filmek a legváltozatosabb témákat ölelték fel – világtörténelem, magyar történelem, mezőgazdaság, fizika. A 495 darab filmből külön válogattuk azokat, amelyek – a címük alapján – debreceni, vagy megyei vonatkozásúak lehetnek. Ezeket a filmeket - 26 darabot- digitalizálva, DVD-re írva megkapott a gyűjteményünk. Csak néhány érdekesebb cím ezek közül: III. Országos Virágkarnevál 1968.; Hortobágy és környéke (1974); Ady és Debrecen (1977); Kölcsey Ferenc (Debrecen, Álmosd).

A valamikori Dokumentációs Stúdió (Helytörténeti Fotótár elődje) hangszalagjai még a 2000-es évek elején a Déri Múzeumhoz kerültek. Ezekből már néhányszor kértünk vissza egy-egy kiállításához, anyaggyűjtéshez (pl. Zsuzsi vonat, Gulyás György). A megbeszéltek alapján mi digitalizáljuk, és a digitális másolatokkal együtt adjuk vissza a hangszalagokat. 2018 májusában a Könyvhéthez kapcsolódó hanganyagokat kértünk el a múzeumtól, 12 darabot. Eddig 8 darab hanganyagot sikerült digitalizálnunk.

2018 októberében megkeresete könyvtárunkat a Főnix Rendezvényszervező Nonprofit Kft., hogy a Debreceni Virágkarnevál történetéről fotókat kérjenek tőlük. Ennek keretében 868 képet szolgáltatunk nekik.

2018-ban a Debreceni Művelődési Központ - Csapókerti Közösségi Háza kért a csapókerti története témakörben képeket, nekik 60 db képet digitalizáltunk.

A Helytörténeti Gyűjtemény és Fotótár Facebook oldalán rendszeresen jelentkezünk a gyűjteményünk cikkeiből, könyveiből, fotóiból készült tematikus összeállításokkal az aktualitásokhoz kapcsolódva (néhány az idén frissen feltettekből):

Január: A 75 éves Bényei Miklós köszöntése

Február: A 80 éves Bakó Endre köszöntése; Házasság hete; Emlékezés Czövek Lajosra

Március: Mátyás király és Debrecen; 140 éve született Hajós Alfréd

Május: 25 éves a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye

Június: Elmúlt debreceni Könyvhetek emlékei; Vakáció, érettségi, vizsgaidőszak; Kányádi Sándor emlékére; Lovasnapok anno...

Július: Dalárverseny, dalosünnep

Október: Ha ősz, akkor szüret

November: Márton-nap, Liba-nap debreceni szemmel

December: Boda István 90 éves

IV. Fejlesztések:

1. Intézményi terek/épületek infrastrukturális fejlesztései

Központi épület:

- Világítás részleges korszerűsítése, energiatakarékosabbá tétele
- A fűtési és a hűtési kör javítása
- Szünetmentes áramforrás csere a porta felőli liftnél.
- 1-es kazán vezérlőpanel csere
- Fűtési szivattyúk részleges cseréje
- Épület elektromos rendszereinek érintésvédelmi, és erősáramú tűzvédelmi szabványossági felülvizsgálatai
- Liftek érintésvédelmi szabványossági felülvizsgálata
- Elektromos kézizserszámok érintésvédelmi szabványossági felülvizsgálatai
- Beléptető rendszer nagykarbantartása
- L1 légcsatorna hálózat korszerűsítés 1 db elszívó ventilátor és 1 db zsalmozgató motor cseréjével.
- Szerver szoba **gázzal oltó rendszerének** nagy karbantartása, az OTSZ és a nyomástartó edényekre vonatkozó előírásoknak megfelelően
- Beázások részleges megszüntetése ereszcatorna javítás, bádgozási munkákkal.
- Hő- és füstelvezető rendszeren tönkrement ablakok mozgatómotorok cseréje. Hő- és füstelvezető rendszer működőképesen tartását jogszabály írja elő: 54/2014. (XII. 5.)BM rendelet
- Tönkrement biztonsági irányfények cseréje. Működőképesen tartását jogszabály írja elő: 54/2014. (XII. 5.)BM rendelete az Országos Tűzvédelmi Szabályzat 248. § (1)
- Tetőablak mozgatómotorok cseréje. Az olvasóterem és a helytörténeti teremben motorosan mozgatható tetőablakokkal lehet biztosítani a terek természetes szellőzését.
- Tetőablak árnyékoló mozgatómotor cseréje.
- Biztonsági megfigyelő kamerarendszer korszerűsítése adatrögzítő és 2 db kamera cserével, 1 db új kamera olvasóterembe történő bővítésével.
- 1 db bukóablak átalakítás a könyvkötészetben a jobb szellőzés érdekében, munkaegészségügyi szempontot figyelembe véve.
- 2 db gumi kompenzátor csere az L6 légkezelő fűtési vezetéken.

Fiókkönyvtárak:

Épületek elektromos rendszereinek érintésvédelmi, villámvédelmi és tűzvédelmi szabványossági felülvizsgálatai. (54/2014. BM rend.)

Kézizserszámok érintésvédelmi szabványossági felülvizsgálatai.

Petőfi Emlékkönyvtár

- Elektromos elosztó korszerűsítése kismegszakítók cseréjével, Fi relé beépítésével.
- Részleges világításkorszerűsítés, világítási armatúrák és világítótestek kiváltása LED-es fényforrásra.

Józsai Könyvtár

- Részleges világításkorszerűsítés, világítási armatúrák és világítótestek kiváltása LED-es fényforrásra.

Újkerti Könyvtár

- Tűzcsap korszerűsítés tűzoltótömlő cserével.

József Attila-telepi Könyvtár

- Belépés jelző és pánikgomb kiépítése személyi biztonsági célból.

A 2018. évre igényelt nagy költséggel járó felújítási és beruházási munkák nem kaptak költségvetési jóváhagyást.

2. Megvalósult infrastrukturális fejlesztések

2018-ban csakúgy, mint az előző évben nagyon szerény anyagi lehetőségeket kapott az Informatikai Osztály infrastrukturális fejlesztésre. A nyomtató kellékanyag ellátás ugyan zavartalanul működött, de sok, előre tervezett beruházás, fejlesztés sajnos elmaradt.

Tovább fejlesztettük viszont a központi épület wifi lefedettségét, így a Gyűjteményszervezési Osztályra, a helyismereti részlegbe valamint a pince folyosóra tudtunk wifi sugárzókat telepíteni, így mondhatjuk, hogy a központi épület wifi lefedettsége 100 százalékos.

Érdekeltség növelő támogatásból az Informatikai Osztályra a teljes hálózat marketing anyaginak készítéséhez 2 új színes nyomtatót szereztünk be, illetve egy új PC-vel biztosítottuk a tördelési munkák elvégzését, a Petőfi Emlékkönyvtárba és a Benedek Elek Fiókkönyvtárba pedig új nyomtatókat telepítettünk.

EFOP pályázatból 2 új számítógépet vásároltunk, melyek a Gyűjteményszervezési Osztály munkáját segítik.

Költségvetésből új alkalmazás szervert vásároltunk, így a Huntéka sokkal gyorsabban és megbízhatóbban üzemel. A központi épület olvasótermében a teljes olvasói gépparkot lecseréltük, sőt, a 15db-os gépállományt 18-ra tudtuk bővíteni. Sikerült év végén a 400db NOD licence-ünket újabb egy évre megvásárolni, így a teljes hálózat összes gépe el van látva vírusvédelemmel, beleértve a KSZR teljes számítógép állományát is.

Az **EFOP-4.1.8-16-2017-00050** azonosítószámú, **Megújulás és hagyomány: Új rendszer a minőségi szolgáltatás szolgálatában** című pályázat keretében a Központi Könyvtár szabadpolcos állományánál megkezdődött az önkiszolgáló kölcsönzést kiszolgáló RFID rendszer kiépítése.

Digitális Jólét Pontok infrastrukturális fejlesztései

Eszköz	Típus	Darabszám helyszínenként	Összesen (10 helyszínen)
Router	Cisco C892FSP-K9	1	10
Beltéri WIFI AP	Aruba AP-207	1	10
Kültéri WIFI AP	Aruba IAP-275	1	10
Notebook	HP 455 G4	3	30
Mobiltelefon	Alcatel U5	2	20
Projektor	Epson EB-W42	1	10
Multifunkciós nyomtató	HP OfficeJet 8710	1	10
Tablet	Lenovo Tab 310	2	20
Rack szekrény	Great Lakes	1	10

Helyszínek: Központi Könyvtár, Benedek Elek Fiókkönyvtár, Józsei Fiókkönyvtár, Petőfi Emlékkönyvtár, Újkerti Fiókkönyvtár, Lencztelepi Könyvtár Pont, Kismacsi Könyvtár Pont, Nagymacsi Könyvtár Pont, Tégláskerti Könyvtár Pont, Halápi Könyvtár Pont

3. Jelentősebb eszközbeszerzések

Megnevezés	darab	forint	megjegyzés
Gépjármű	-	-	
ebből személygépkocsi	-	-	
Számítógép	20	4147940	
ebből olvasói	18	2308140	
ebből szerver	1	1600000	
Fénymásoló			
Szkenner			
Storage, egyéb adattároló (kapacitását a megjegyzésbe kérjük megadni Tb-ban)	1	127100	2 x 4 Tb
IKR fejlesztés			
egyéb: Wifi eszköz, router, hordozható hangszóró, pavilon, irodaszék, RFID állományvédelmi kapu stb.		2051874	
Eszközbeszerzésre fordított összeg összesen (Ft)		10105888	

4. Pályázatok, projektek

A Méliusz Juhász Péter Könyvtár pályázatainak bemutatása

I.) Előző években beadott, támogatást nyert 2018-ban is még megvalósítás alatt lévő pályázatok

Hazai pályázatok megnevezése	Pályázott összeg	Elnyert összeg (Ft-ban)	Támogató	Kezdet	Befejezése
NKA 201108/01432 Méliusz Kalendarium 2017. rendezvények megvalósítására	1 010 880 Ft	700 000 Ft	Emberi Erőforrás Támogatáskezelő Nemzeti Kulturális Alap Ismeretterjesztés és Környezetkultúra Kollégiuma	2017.09.01.	2018.02.28. (megvalósítás folyamatban)
NTP-KULT-17-0014 Gyógyítás a művészet erejével	960 000 Ft	900 000 Ft	Emberi Erőforrások Minisztériuma Emberi Erőforrás Támogatáskezelő	2017. 09.01.	2018.05.31. (pénzügyi elszámolás és szakmai beszámoló elfogadása folyamatban)
14174/2017/KO ZGYUJT Arany János- emlékév programjai a Méliusz Juhász Péter Könyvtárban	1 500 000 Ft	1 500 000 Ft	Emberi Erőforrások Minisztériuma	2017.03.02.	2018.03.02. (pénzügyi elszámolás és szakmai beszámoló elfogadása folyamatban)
NKA 107108/02406 Könyvbemutatók a Méliusz Juhász Péter Könyvtár szervezésében	1 000 000 Ft	1 000 000 Ft	Emberi Erőforrás Támogatáskezelő Nemzeti Kulturális Alap Szépirodalom Kollégiuma	2018.01.08.	2018.10.10. (pénzügyi elszámolás és szakmai beszámoló elfogadása folyamatban)

Európai Unió pályázatok megnevezése	Pályázott összeg	Elnyert összeg (Ft-ban)	Támogató	Kezdet	Befejezése
EFOP-3.3.3- VEKOP/16-2016-	0	0	Nemzetgazdasági Minisztérium Terü-	2017.02.01.	2020.01.31.

00001 Múzeumi és könyvtári fejlesztések mindenkinek (együttműködő partnerként segítjük a projekt megvalósítását)			let- és Település-fejlesztési Operatív Program		
EFOP-4.1.8-16-2017-00050 Megújulás és hagyomány: Új rendszer a minőségi szolgáltatás szolgáltatásban	19 995 672 Ft	19 995 672 Ft	Emberi Erőforrások Minisztériuma Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program	2018.07.01.	2019.12.31.
GINOP-3.3.1-16-2016-00001 Digitális Jólét Program Pontok fejlesztése	A pályázat tartalma: Digitális Jólét Program Pontok kialakítása a pályázati felhívás szerint: cím, eszközök; Digitális Jólét Program Pont mentor képzése 9 helyszínen	A pályázat tartalma: Digitális Jólét Program Pontok kialakítása a pályázati felhívás szerint: cím, eszközök; Digitális Jólét Program Pont mentor képzése 9 helyszínen	Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség	2018.04.01.	2019.03.31.
TOP-6.3.2-15-DE1-2016-00003 „A Dobozi lakótelep gazdaságélénkítő környezeti megújítása”	Konzorciumi szinten: 296.000.000 Ft Ebből Méliusz: 5.328.000 Ft	Konzorciumi szinten: 296.000.000 Ft Ebből Méliusz: 5.328.000 Ft	Nemzetgazdasági Minisztérium Terület- és Település-fejlesztési Operatív Program	2016.10.01.	2019.07.31.
TOP-6.3.2-15-DE1-2016-00004 „Libakert gazdaságélénkítő környezeti megújítása”	Konzorciumi szinten: 239.000.000 Ft Ebből Méliusz: 4.302.000 Ft	Konzorciumi szinten: 239.000.000 Ft Ebből Méliusz: 4.302.000 Ft	Nemzetgazdasági Minisztérium Terület- és Település-fejlesztési Operatív Program	2016.10.01.	2019.07.30.
TOP-6.3.2-15-DE1-2016-00005 „A Sestakert	Konzorciumi szinten: 181.000.000 Ft	Konzorciumi szinten: 181.000.000	Nemzetgazdasági Minisztérium Terület- és Település-fejlesztési Operatív	2016.10.01.	2019.09.30.

gazdaságélénkítő környezeti meg- újítása”	Ebből Méliusz: 3.258.000 Ft	Ft Ebből Méli- usz: 3.258.000 Ft	Program		
TOP-6.3.2-16- DE1-2017-00002 A Tócskert gaz- daságélénkítő környezeti meg- újítása	Konzorciumi szinten: 719 000 000 Ft Ebből Méliusz: 1 4 000 000 Ft	Konzorciumi szinten: 719 000 000 Ft Ebből Méli- usz: 1 4 000 000 Ft	Nemzetgazdasági Minisztérium Terü- let- és Település- fejlesztési Operatív Program	2018.08.31.	2019.11.30.
TOP-6.3.2-16- DE1-2017-00003 A Petőfi tér re- konstrukciója	Konzorciumi szinten: 900 000 000 Ft Ebből Méliusz: 16 200 000 Ft	Konzorciumi szinten: 900 000 000 Ft Ebből Méliusz: 16 200 000 Ft	Nemzetgazdasági Minisztérium Terü- let- és Település- fejlesztési Operatív Program	2018.10.01.	2020.10.31.
TOP-6.3.2-16- 2017-DE1-00004 A Tócsóvölgy gazdaságélénkítő környezeti meg- újítása	Konzorciumi szinten: 428 000 000 Ft Ebből Méliusz: 7 705 000 Ft	Konzorciumi szinten: 428 000 000 Ft Ebből Méliusz: 7 705 000 Ft	Nemzetgazdasági Minisztérium Terü- let- és Település- fejlesztési Operatív Program	2018.08.01.	2019.11.30.
TOP-6.3.2-16- DE1-2017-00005 A Bem tér gazda- ságélénkítő kör- nyezeti megújítá- sa	Konzorciumi szinten: 300 000 000 Ft Ebből Méliusz: 6 000 000 Ft	Konzorciumi szinten: 300 000 000 Ft Ebből Méliusz: 6 000 000 Ft	Nemzetgazdasági Minisztérium Terü- let- és Település- fejlesztési Operatív Program	2018.09.01.	2019.11.30.
TOP-6.9.1-15- DE1-2016-00001 „A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex prog- ramok megvaló- sítása Debrecen- Nagymacs város- részén”	Konzorciumi szinten: 20.296.520 Ft Ebből Méliusz: 5 038 720 Ft	Konzorciumi szinten: 20.296.520 Ft Ebből Méli- usz: 5 038 720Ft	Nemzetgazdasági Minisztérium Terü- let- és Település- fejlesztési Operatív Program	2016.09.01.	2019.09.30.

TOP-6.9.2-16-DE1-2017-00001 Helyi közösség-fejlesztés Debrecen 1 városrészen	Konzorciumi szinten: 171 798 316Ft Ebből Méliusz: 59 343 165 Ft	Konzorciumi szinten: 171 798 316Ft Ebből Méliusz: 59 343 165 Ft	Nemzetgazdasági Minisztérium Terület- és Település-fejlesztési Operatív Program	2018.02.01.	2021.10.31.
TOP-6.9.2-16-DE1-2017-00002 Helyi közösség-fejlesztés Bánk városrészen	Konzorciumi szinten: 15 850 440 Ft Ebből Méliusz: 4 791 000 Ft	Konzorciumi szinten: 15 850 440 Ft Ebből Méliusz: 4 791 000 Ft	Nemzetgazdasági Minisztérium Terület- és Település-fejlesztési Operatív Program	2018.03.01.	2021.10.31.
TOP-6.9.2-16-DE1-2017-00003 Helyi közösség-fejlesztés Ondód városrészen	Konzorciumi szinten: 16 054 962 Ft Ebből Méliusz: 4 671 000 Ft	Konzorciumi szinten: 16 054 962 Ft Ebből Méliusz: 4 671 000 Ft	Nemzetgazdasági Minisztérium Terület- és Település-fejlesztési Operatív Program	2018.03.01	2021.10.31.
TOP-6.9.2-16-DE1-2017-00004 Helyi közösség-fejlesztés Debrecen 3 városrészen	Konzorciumi szinten: 318 133 668 Ft Ebből Méliusz: 113 038 353 Ft	Konzorciumi szinten: 318 133 668 Ft Ebből Méliusz: 113 038 353 Ft	Nemzetgazdasági Minisztérium Terület- és Település-fejlesztési Operatív Program	2018.02.01.	2021.10.31.
TOP-6.9.2-16-DE1-2017-00005 Helyi közösség-fejlesztés Debrecen 2 városrészen	Konzorciumi szinten: 504 043 988 Ft Ebből Méliusz: 186 351 223 Ft	Konzorciumi szinten: 504 043 988 Ft Ebből Méliusz: 186 351 223 Ft	Nemzetgazdasági Minisztérium Terület- és Település-fejlesztési Operatív Program	2018.02.01	2021.10.31.
TOP-6.9.2-16-DE1-2017-00006 Helyi közösség-fejlesztés Debrecen-Józsa városrészen	Konzorciumi szinten: 55 118 626 Ft Ebből Méliusz: 19 000 000 Ft	Konzorciumi szinten: 55 118 626 Ft Ebből Méliusz: 19 000 000 Ft	Nemzetgazdasági Minisztérium Terület- és Település-fejlesztési Operatív Program	2018.02.01.	2021.10.31.
TOP-7.1.1-16-2016-00042 Civis Lokális Lehetőségek Debrecenben	0	0	Nemzetgazdasági Minisztérium Terület- és Település-fejlesztési Operatív Program	2016.09.01.	2020.12.31.

II.) 2018-ban benyújtott pályázatok

Hazai pályázatok megnevezése	Pályázott összeg	Elnyert összeg (Ft-ban)	Támogató	Kezdet	Befejezése
NKA 201108/01718 2018-ban megrendezett Méliusz Kalendáriumra	1 200 000 Ft	600 000 Ft	Emberi Erőforrás Támogatáskezelő Nemzeti Kulturális Alap Ismeretter- jesztés és Környe- zetkultúra Kollégi- uma	2018.09.01.	2019.02.28. (megvalósítása folyamatban)
NKA 204108/01506 Az Országos Könyvtári napok 2018. évi prog- ramjainak meg- rendezésére Hajdú-Bihar megyében	1 500 000 Ft	1 300 000 Ft	Emberi Erőforrás Támogatáskezelő Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjte- mények Kollégiuma	2018.10.01.	2018.10.08. (pénzügyi el- számolás és szakmai be- számoló elfo- gadása folya- matban)
NKA 204104/01507 Korszerű könyv- tárak Hajdú- Bihar megyében szakmai tovább- képzések szerve- zésére	527 305 Ft	300 000 Ft	Emberi Erőforrás Támogatáskezelő Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjte- mények Kollégiuma	2018.09.24.	2019.04.15. (megvalósítása folyamatban)
NKA 203112/09437 Bódi Katalin: Az anatómiai Venus munkacímű könyvének meg- jelentetésére	550 000 Ft	0 Ft	Emberi Erőforrás Támogatáskezelő Nemzeti Kulturális Alap Könyv- kiadás Kollégiuma	2019.02.01.	2019.05.31.
NKA 203112/09436 Molnár Gábor Tamás: Értel- mezés és önér- telmezés a ma- gyar irodalom- ban és irodalom- elméletben	350 000 Ft	0 Ft	Emberi Erőforrás Támogatáskezelő Nemzeti Kulturális Alap Könyv- kiadás Kollégiuma	2018.09.03.	2018.12.31.

CSP-CSBM-18-107 Egyensúlyban - Családbarát könyvtár	1 150 000 Ft	0 Ft	Emberi Erőforrások Minisztériuma Emberi Erőforrás Támogatáskezelő	2018.11.01.	2019.06.30.
NKA 203107/03622 Bibliák Debrecen kincsei című könyv megjelenítésére	853 550 Ft	0 Ft	Emberi Erőforrás Támogatáskezelő Nemzeti Kulturális Alap Könyvkiadás Kollégiuma	2019.02.01.	2019.10.31.
NKA 107108/02521 Méliusz-estek 2019. program-sorozat megvalósítására	548 348 Ft		Emberi Erőforrás Támogatáskezelő Nemzeti Kulturális Alap Szépirodalom Kollégiuma	2019.02.01.	2019.06.30. (elbírálás alatt)
NKA 201108/01923 40. Barátunk a könyv – olvasónapló pályázat díjkiosztójának megvalósítására	600 000 Ft	300 000 Ft	Emberi Erőforrás Támogatáskezelő Nemzeti Kulturális Alap Ismeretterjesztés és Környezetkultúra Kollégiuma	2019.05.01.	2019.06.30.
Adventi programok: családi rendezvények 2018.	500 000 Ft	0 Ft	E-On Energiakereskedelmi Kft.	2018.12.01.	2018.12.31.
NKA 107108/02616 Ady Endre emlékeztetése Debrecenben	1 000 000 Ft		Emberi Erőforrás Támogatáskezelő Nemzeti Kulturális Alap Szépirodalom Kollégiuma	2019.04.01.	2019.12.15. (elbírálás alatt)

Európai Unió pályázatok megnevezése	Pályázott összeg	Elnyert összeg (Ft-ban)	Támogató	Kezdet	Befejezése
GINOP-3.3.1-16-2016-00001 Digitális Jólét Program Pontok fejlesztése	A pályázat tartalma: Digitális Jólét Program Pontok kialakítása a pályázati felhívás szerint: cím, eszközök; Digitális Jólét	A pályázat tartalma: Digitális Jólét Program Pontok kialakítása a pályázati felhívás szerint: cím, eszközök; Digitális Jólét Prog-	Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség	2018.11.01.	2019.09.30.

	Program Pont mentor képzése a Halápi Könyvtár Pontban	ram Pont mentor képzése a Halápi Könyvtár Pontban			
--	---	---	--	--	--

2018-ban igényelt támogatások: 8 779 203 Ft

2018. december 31. állapot szerint

2018-ban benyújtott kérelmek alapján megítélt támogatások: 2 500 000 Ft

2018. december 31. állapot szerint

III.) Fenntartási időszakban levő Európai Unió forrásból megvalósított pályázatok

(Az indulás idejéhez és a befejezés idejéhez a fenntartási időszak kezdetét és végét írtuk)

Európai Unió pályázatok megnevezése	Pályázott összeg	Elnyert összeg (Ft-ban)	Támogató	Kezdet	Befejezése
TÁMOP-3.2.12-12/1-2012-0014 Kaleidoszkóp – Hajdú-Bihar megyei kulturális szakemberek képzési közművelődési és könyvtári szolgáltatás-fejlesztés érdekében	Konzorciumi szinten: 29 331 185 Ft Ebből Méliusz: 10 895 940 Ft	Konzorciumi szinten: 29 331 185 Ft Ebből Méliusz: 10 895 940 Ft	Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Társadalmi Megújulás Operatív Program	2014.12.31.	2019.12.31.
TÁMOP-3.2.12-12/1-2012-0026 "Képzésekkel a kulturális szolgáltatásokért - könyvtárak és közművelődési intézmények összefogása Hajdú-Bihar megyében	Konzorciumi szinten: 28 171 852 Ft Ebből Méliusz: 15 773 587 Ft	Konzorciumi szinten: 28 171 852 Ft Ebből Méliusz: 15 773 587 Ft	Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Társadalmi Megújulás Operatív Program	2015.04.14.	2020.04.13. (I. PFJ benyújtva, elfogadva; II. PFJ benyújtva, elfogadva; III. PFJ benyújtva, elfogadva)
TÁMOP-3.2.13-12/1-2012-0108 „Vadrózsából Tündérsíp” –	21 441 710 Ft	21 441 710 Ft	Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Társadalmi Megújulás Operatív Program	2014.09.09.	2019.09.08. (I. PFJ benyújtva, elfo-

Könyvtárak a sokszínű tudás átörökítéséért					gadva; II. PFJ be- nyújtva; III. PFJ benyújt- va, elfogadva; IV. PFJ be- nyújtva)
TÁMOP-3.2.13- 12/1-2012-0250 „Együtt értük, együtt velük 2.”	22 794 264 Ft	22 794 264 Ft	Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Társadalmi Meg- újulás Operatív Program	2013.11.26.	2018.11.25. (I. PFJ be- nyújtva, elfo- gadva; II. PFJ be- nyújtva, elfo- gadva; III. PFJ be- nyújtva, elfo- gadva; IV. PFJ be- nyújtva, elfo- gadva; V. ZPFJ be- nyújtva)
TÁMOP-3.2.4.A- 11/1-2012-0063 "Értékközvetítés - Közgyűjtemé- nyi partnerség az Észak-Alföldi Régióban"	18 583 800 Ft	18 583 800 Ft	Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Társadalmi Meg- újulás Operatív Program	2013.12.20.	2018.12.19. (I. PFJ be- nyújtva, elfo- gadva II. PFJ be- nyújtva, elfo- gadva, III. PFJ be- nyújtva; IV. PFJ be- nyújtva; V. ZPFJ be- nyújtva)

Egyéb, nem hazai forrásokra épülő pályáza- tok megnevezé- se	Pályázott összeg	Elnyert összeg (Ft-ban)	Támogató	Kezdet	Befejezése
nem releváns					

Bővebben a pályázatokról:

Előző években beadott, támogatást nyert 2018-ban is még megvalósítás alatt lévő pályázatok

Méliusz Kalendárium 2017. rendezvények megvalósítására (NKA 201108/01432) című pályázatunkban olvasásnépszerűsítő, ismeretterjesztő rendezvényeket, programokat kínáltunk az érdeklődő közönség számára. A több éves hagyománnyal rendelkező programsorozataink (Őszi Gyermekkönyvna-

pok, „elmondom hát mindenkinek” – Diákkonferencia,) illetve a különböző klubok, sorozatok kertében – egyetértve a pályázatot kiíró Ismeretterjesztés és Környezetkultúra Kollégiumának szándékával – célunk, hogy az ismeretszerzés különböző lehetőségeire, valamint a könyvekre, a könyvtárra, az olvasásra irányítsuk a figyelmet.

Regisztrált tehetségpontként ismét pályázatot valósítottunk meg a *Nemzeti Tehetségprogram* keretében meghirdetett **„Hazai és határon túli kulturális intézmények tehetséggondozó programjainak támogatására”** című felhívásra **Gyógyítás a művészet erejével (NTP-KULT-17-0014)** címmel. A Dienes László Görögkatolikus Gimnázium, Egészségügyi Szakgimnázium és Szakiskola egészségügyi területen tanuló diákjai részvételével megvalósuló tehetséggondozó programban olyan művészetterápiás módszereket, technikákat ismerhettek meg a tehetségek, melyeket a későbbiekben munkájuk során is hasznosítani tudnak.

Az Arany János- emlékv Bizottsága a **14174/2017/KOZGYUJT** azonosítószámú pályázat keretében támogatásban részesítette intézményünk emlékévi programjait. 2017. március 02. és 2018. március 02. között változatos, sokszínű programokkal (szavaló versenyek; költőverseny; irodalmi séták; Bábeliáda fordítói csoportjáték) hívtuk fel a figyelmet a 200 esztendeje született, városunkhoz is kötődő költő életére, munkásságára.

Intézményünk kiemelt feladatának tekinti az olvasásnépszerűsítést, a kultúra terjesztését. Évek óta rendszeresen szervezünk író-olvasó találkozót, kiállításokat valamennyi korosztály számára. A **Könyvbemutatók a Méliusz Juhász Péter Könyvtár szervezésében (NKA 107108/02406)** pályázatunkban lényegi szempontnak tekintettük az érdeklődés felkeltését és fenntartását a nagyobb közönséget vonzó irodalmi műfajok iránt, kerestük az olvasás népszerűsítésének újabb formáit. A program kialakításánál a legszélesebb érdeklődői kör elérését céloztuk meg: a legkisebbektől az iskolás korosztályon, az egyetemistákon, a felnőtteken át egészen az idősebbekig.

2018- ban benyújtott pályázatok:

A **2018-ban megrendezett Méliusz Kalendáriumra (NKA 201108/01718)** című pályázatunkban a korábbi évekhez hasonlóan ebben az esztendőben is olvasásnépszerűsítő, ismeretterjesztő rendezvényeket, programokat kínáltunk az érdeklődő közönség számára. A több éves hagyománnyal rendelkező programsorozataink (Őszi Gyermekkönyvnapok, „elmondom hát mindenkinek” – Diákkonferencia,) illetve a különböző klubok, sorozatok keretében.

Az **Országos Könyvtári Napok 2018. évi programjainak megrendezésére Hajdú-Bihar megyében (NKA 204108/01506)** keretében a már több éve hagyományosan megrendezésre kerülő országos rendezvényhez kapcsolódott intézményünk együttműködve városunk és a megyénk könyvtáraival. A pályázatunk megvalósítása során sokszínű, gazdag programkínálattal (író-olvasó találkozók, családi programok, Könyves Vasárnap, mesemondó verseny) vártuk a látogatókat, a könyvtárhasználókat, igazodva a központilag meghirdetett tematikához, annak érdekében, hogy megmutathassuk magunkat, sokszínű tevékenységünket mind a Méliusz Juhász Péter Könyvtár egységeiben, mind a megye könyvtáraiban.

Korszerű könyvtárak Hajdú-Bihar megyében: szakmai továbbképzések szervezése (NKA 204108/01507) pályázatunk keretében olyan szakmai továbbképzéseket szervezünk, melyeknek a

megyei könyvtárosok hatékony tájékoztatása - a legfontosabb törvényi és egyéb változásokról -, valamint újabb ismeretek átadása a fő célja. Fontos, hogy a könyvtárosokat megismertessük a szakmai változásokkal, és tájékoztassák az intézmények vezetőit is az őket érintő változásokról és feladatokról. Célunk, hogy a megye minden könyvtárvezetője megkapja a legfrissebb szakmai információkat, és segítséget a munkájához.

Az NKA Könyvkiadás Kollégiumához intézményünk ebben az évben három könyv kiadására is nyújtott be pályázatot. Ezek a következők voltak: **Bódi Katalin: Az anatómiai Venus munkacímű könyvének megjelentetésére (NKA 203112/09437), Molnár Gábor Tamás: Értelmezés és önértelmezés a modern irodalomban és irodalomelméletben című könyvének megjelentetésére (NKA 203112/09436), Bibliák Debrecen kincsei című könyv megjelentetése (NKA 203137/03622).** Benyújtott támogatási kérelmeink sajnos nem nyertek támogatást.

Egyensúlyban – Családbarát könyvtár (CSP-CSBM-18-0107) címmel pályázatot nyújtottunk be az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő szervezethez. A pályázat keretében az intézmény dolgozói, családjaik részére terveztünk különféle családbarát programokat, eseményeket. Benyújtott támogatási kérelmünk sajnos nem nyert támogatást.

Szintén családbarát témakörben pályáztunk az E-On Energiakereskedelmi Kft. által kiírt támogatási lehetőségre, **Adventi programok: Családi rendezvények 2018.** címmel. Karácsony ünnepének várására, az adventi időszakra terveztünk családi programokat, eseményeket, nemcsak a Központi Könyvtárba, hanem több fiókkönyvtárunkba is. Benyújtott támogatási kérelmünk sajnos nem részesült támogatásban.

A Méliusz-estek 2019. programsorozat megvalósítása (NKA 107108/02521) című pályázatunkban, 2019-re tervezett programjaink összeállításánál fontosnak tartottuk az érdeklődés felkeltését és fenntartását a nagyobb közönséget vonzó irodalmi műfajok iránt, kerestük az olvasás népszerűsítésének újabb formáit. A program kialakításánál minél szélesebb érdeklődői kör elérését céloztuk meg: a fiatal olvasóktól kezdve az egyetemistákon és a felnőtteken át egészen az idősebbekig. Célunk továbbra is a figyelem ráirányítása a könyvekre, a könyvtárra és az olvasásra.

A megye- és városszerte népszerű, évente megrendezésre kerülő ismeretterjesztő, olvasásnépszerűsítő pályázatunk 2019-ben már 40. alkalommal hirdetjük meg. Ezen esemény méltó megünneplésére **40. Barátunk a könyv olvasónapló pályázat díjkiosztója (NKA 201108/01923)** címmel nyújtottunk be pályázatot az NKA Ismeretterjesztés és Környezetkultúra Kollégiumához. A pályázat célja kitüntetett figyelemben részesíteni a gyermekirodalmat, motiválni az olvasást, az ismeretszerzést. A díjkiosztó ünnepségen értékes könyvjutalomban részesülnek a csapatok; továbbá neves előadóművészek és a magyar gyermekirodalom kiemelkedő alakjai népszerűsítik a könyveket, az olvasást.

Az NKA Szépirodalom Kollégiuma által, a híres költő 100. halálának évfordulója alkalmából kiírt felhívására **Ady Endre emlékeztére Debrecenben (NKA 107108/02616)** címmel nyújtottunk be pályázatot. A megvalósítás során az általános- és középiskolásoknak rendhagyó irodalomórákat, a felnőtt lakosságnak ismeretterjesztő előadásokat szervezünk. Helytörténeti séták keretében tervezzük bemutatni azokat a történelmi helyszíneket, ahol a költő debreceni éveit töltötte. Emellett színházi előadás és koncert keretében mutatjuk be, hogy Ady versei és élete hogyan jelennek meg a kortárs

színházi és popkultúrában. A Központi Könyvtáron kívül az intézmény fiókkönyvtáraiba is több programot terveztünk a neves évforduló köré.

Az elmúlt években intézményünk sikeresen pályázott az Új Magyarország Fejlesztési Terv és az Új Széchenyi Terv keretében Európai Unió forrásokra is:

Az elmúlt években megvalósított TÁMOP és TIOP pályázataink jelenleg az öt éves fenntartás időszakában vannak. E projektekkel kapcsolatos feladatok is jelentős részét képezik az intézmény pályázati tevékenységének. Ezen pályázatok esetében – már pénzügyi támogatás nélkül - a projektmenedzserek irányításával folyamatosan meg kell történnjen a fenntartás idejére vállalt tevékenységek megvalósítása, a pályázatokat is érintő intézményi változások bejelentése, a konzorciumi tagokkal kapcsolatos változások bejelentése, az adatszolgáltatási kötelezettségek teljesítése, valamint az évente esedékes Projektfenntartási jelentések benyújtása.

Az Európai Unió életében új pályázati ciklus indult 2014-2020 között. Az új időszakra új irányelvek, új prioritások kerülnek meghatározásra.

A **TOP-6.9.1-15-DE1-2016-00001** azonosítószámú „**A társadalmi együttműködés megerősítését szolgáló helyi szintű komplex programok megvalósítása Debrecen-Nagymacs városrészen**” című projektben célunk, hogy a tervezett tevékenységek (Múltjáró-helytörténeti klub; Zenebarátok órája; Irodalmi kávéház; Filmklub; Információkeresési technikák) által a településrészen élő hátrányos helyzetű emberek életminősége javuljon, elérhetővé váljanak számukra a közösségfejlesztést, a társadalmi integrációt, az oktatást, az iskolai felzárkózást, az egyéni fejlesztést segítő programok.

A **TOP-6.3.2-15** azonosítószámú **Zöld város kialakítása** című felhívás keretében megvalósuló pályázatok elsődleges célja a bevont településrészek költségghatékony, környezettudatos, család- és klímabarát, gazdaságélénkítő fejlesztése; az épített és természeti környezet állapotának javítása. Intézményünk - az infrastrukturális fejlesztésekre alapozva - a helyi lakosok számára elérhető szemléletformáló képzéseket, közösségfejlesztő, a társadalmi elfogadást, befogadást erősítő programokat, előadásokat, akciókat szervez és valósít meg.

A **TOP-6.3.2-16** azonosítószámú a **Zöld város kialakítása** című pályázati felhívás keretében megvalósuló fejlesztések célja - hasonlóan az előző év felhívásához - a bevont településrészek költségghatékony, környezettudatos, család- és klímabarát, gazdaságélénkítő fejlesztése; az épített és természeti környezet állapotának javítása. Intézményünk – ezen projektek esetében is - a településrészen élők számára szemléletformáló képzéseket, közösségfejlesztő, a társadalmi elfogadást, befogadást erősítő programokat, előadásokat, akciókat szervez és valósít meg.

A **TOP-6.9.2-16** azonosítószámú **A helyi identitás és kohézió erősítése** című felhívásra benyújtott pályázatokban a Debreceni Művelődési Központ és Debrecen Megyei Jogú Városának konzorciumi partnereként veszünk részt. A település, a településrészek közösségi kezdeményező- és cselekvőképesen fejlesztése érdekében megvalósított pályázatokban a közösségi tevékenységek feltárásával és elérhetővé tételével, helyi közösségi akciók, programok, események megvalósításával, a közösségfejlesztési folyamatról tájékoztató információs pontok működtetésével segítjük a projekt sikeres megvalósítását.

A Helyi Akciócsoport tagjaként veszünk részt a **TOP-7.1.1-16-2016-00042** azonosítószámmal a „**Cívis lokális Lehetőségek Debrecenben (CLLD)**” címmel támogatást nyert pályázat céljainak, tevékenységeinek megvalósításában a közösségi szinten irányított városi Helyi Közösségi Stratégiák elkészítése és megvalósítása érdekében.

Őnálló pályázóként nyertünk támogatást az EFOP-4.1.8-16 – A könyvtári intézményrendszer tanulást segítő infrastrukturális fejlesztései című felhívásra. Az **EFOP-4.1.8-16-2017-00050** azonosítószámmal

Megújulás és hagyomány: Új rendszer a minőségi szolgáltatás szolgálatában címmel. A pályázat keretében a Központi Könyvtár szabadpolcos állományánál az önkiszolgáló kölcsönzést kiszolgáló RFID rendszer kiépítése a cél; mely hozzájárul a kulturális innováció és a digitális kompetencia fejlesztés megvalósításához is.

A **GINOP-3.3.1-16-2016-00001** azonosítószámú a „**Közösségi internet hozzáférési pontok fejlesztése, szolgáltatási portfóliójuk bővítése**” című projekt keretében jelent meg a „**Digitális Jólét Program Pontok fejlesztése**” pályázati felhívás. Ennek keretében a 'Digitális Jólét Program Pontok' címre, eszközökre és a Digitális Jólét Program Pont mentor képzésre pályázhattunk. Támogatást 2018. év elején kilenc, már korábban is eMagyarország Pontként működő egységünkre nyertünk. Az év második felében pedig támogatást nyertünk a tízedik, Haláp Könyvtár Pontunkon megvalósítandó Digitális Jólét Program Pont létrehozására is. A pályázatok megvalósítása jelenleg is folyamatban van.

Képzőintézményként részt veszünk a **GINOP-6.1.2-15-2015-00001** azonosítószámú a **Digitális szakadék csökkentése** című kiemelt projekt megvalósításában, melynek célja a lakosság digitális kompetenciájának növelése, ezen keresztül a foglalkoztathatóság javítása, a felnőttkori tanulás segítése, hozzáférés lehetőségének biztosítása az IKT eszközök használatát igénylő álláslehetőségekhez.

Együttműködő intézményként segítjük az **EFOP-3.3.3-VEKOP/16-2016-00001** azonosítószámú **Múzeumi és könyvtári fejlesztések mindenkinek** című pályázat megvalósítást. A Szabadtéri Néprajzi Múzeum és a Fővári Szabó Ervin Könyvtár konzorciumi együttműködésében megvalósuló pályázat révén a szociokulturális hátrányok csökkentését és a kulturális javakhoz való hozzáférést nem formális és informális tanulási alkalmakkal támogatva múzeumok és könyvtárak kiemelt fejlesztése történik meg. A pályázati tevékenység, a pályázatok megvalósítása folyamatos odafigyelést igényelt egész évben. Ugyanakkor a munka tervezése, a pályázatok megvalósítása, fenntartása során különös figyelemmel kell lenni az előre nem tervezhető feladatokra, valamint az olykor igen rövid határidők betartására (különösen az EU-s pályázatok esetében).

5. A menedzsment és a minőségirányítási tevékenységek megvalósulása 2018-ben, a megyei hatókörű városi könyvtár kommunikációs tevékenységének bemutatása

Tartalommarketing

Intézményünk idén is élt a tartalommarketing eszközével, mely az értékes tartalmak készítésén alapszik. Az elmúlt időszakban a Méliusz Juhász Péter Könyvtár teljes hálózatának megváltozott nyitvatartása indokolta a tartalommarketing alkalmazását, hogy minél szélesebb réteghez eljuttassuk az információt.

Minőségirányítási tevékenység

Olvasóink körében használói elégedettségmérést végeztünk, kérdőíves formában a könyvtár használatát, szolgáltatásait, rendezvényeit, valamint a nyitvatartását illetően. A kapott adatokat felhasználva 2018 második félévében megváltozott a hálózati szolgáltatási idő és egyes gyűjtemények, olvasói terek is átalakultak figyelembe véve az olvasóktól kapott visszajelzéseket.

Összesen 775 válasz érkezett, ebből 725 elektronikusan, 50 papír alapon. A válaszadók számát tekintve 7 százaléka a 2018-ban érvényes beiratkozással rendelkező olvasóknak. A 2017-ben végzett mérésekkel összehasonlítva megállapítható, hogy olvasóink nagyobb aktivitást mutattak a kérdőívek kitöltése során.

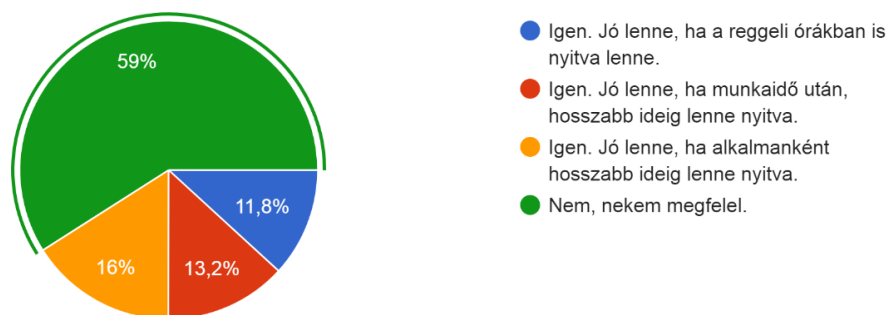
Első körben azt mértük fel, hogy az olvasók mely napszakokban és milyen időintervallumban használják leginkább könyvtárunkat, illetve mennyire elégedettek az aktuális szolgáltatási idővel.

Alapvetően elmondható, hogy a válaszadók több mint 59%-a elégedett volt a korábbi nyitva tartásunkkal, azonban 41%-nál felmerült az igény a hosszabbított szolgáltatási idő bevezetésére. A hétfői és keddi esti hosszabb nyitva tartást igazolja a válaszadók 28,8 százaléka, 13,2 százalékuk igényelte, hogy munkaidő után is nyitva legyen a könyvtár. Elmondhatjuk, hogy a bevezetett változás teljesen szinkronba került a könyvtárral szemben állított olvasói elvárásokkal.

4. Szeretne-e változást a könyvtár jelenlegi nyitva tartásában?

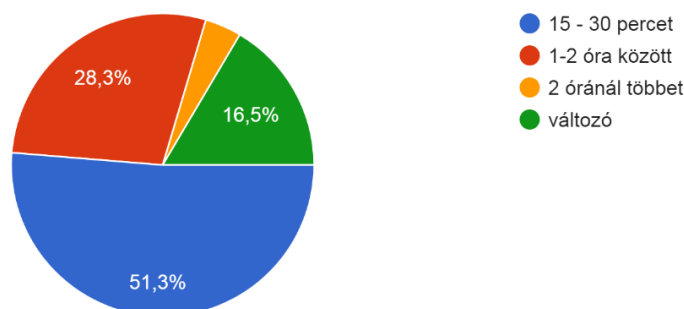
771 válasz

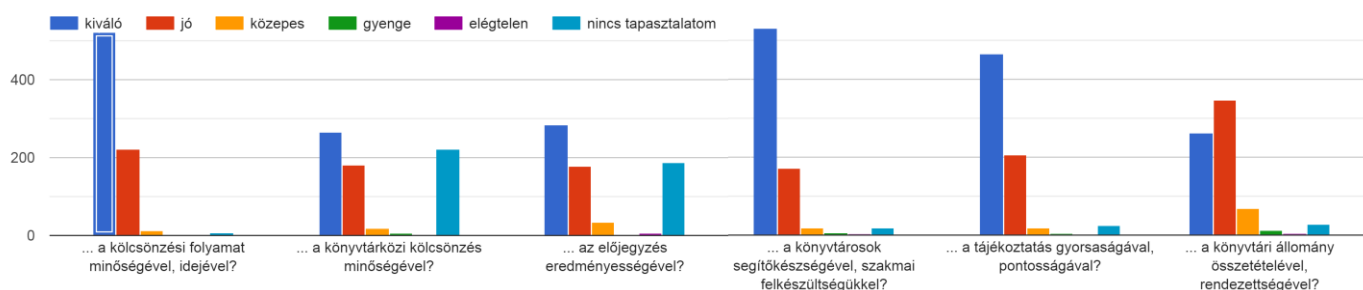
Az olvasói szokások változását, illetve az egyre növekvő távhasználatok számát támasztják alá azon válaszok, melyek szerint látogatóink 51,2 százaléka átlagosan 15-30 percet tölt intézményünk falai között.

3. Látogatásai során mennyi időt tölt el a könyvtárban?

770 válasz

6. Mennyire elégedett...

Ezen időtartam alatt a három leggyakoribb tevékenység melyet igénybe vesznek: a könyvkölcsönzés (84,9%), az előjegyzés (14,7%) valamint a számítógépes adatbázisok használata (14,5%). Viszont a negyedi, ötödik és hatodik helyet elért szolgáltatások igencsak ellentmon-

dásosak a könyvtárban töltött időre adott válaszokkal, ugyanis negyedikként az olvasóteremben történő helyben olvasás jelenik meg 84 fő (10,8%), míg ezt követi a tanulás, kutatás 83 fő (10,7%) és a Wifi használat 78 fő (10%). Minden egyéb szolgáltatásunk használata a kapott válaszok alapján 5% alatt marad.

Szolgáltatásaink közül általánosságban elmondható, hogy a helybeni és könyvtárközi kölcsönzési folyamat, az előjegyzés, a könyvtári állomány összetétele, a könyvtárosok segítőkészsége, szakmai felkészültsége és tájékoztatásuk minőségével kimagaslóan elégedettek a látogatók.

Ezen a kérdésen belül lehetőséget adtunk a gyengénél rosszabb minősítést kapott szolgáltatásunkhoz szöveges indoklás, illetve fejlesztési javaslat tételére is. A válaszadók 45 százaléka elégedetlen a megújult honlap áttekinthetőségével, naprakészségével, valamint az elektronikus katalógus adta találati listával. Az észrevételeket továbbítjuk a honlapot fejlesztő cég irányába és a kapott válaszok alapján igyekszünk olvasóbarátabb fejlesztéseket, személyre szabottabb ajánlásokat tenni.

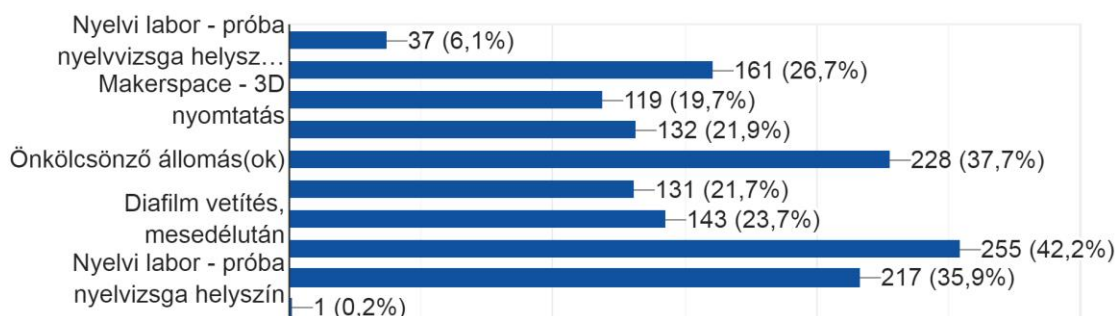
Emellett nagyobb figyelmet kell szentelni a könyvtár fő funkcióját betöltő könyvállomány fejlesztésére, illetve az állománygondozásra. Ebben a kérdéskörben a válaszadók több mint 65%-a kritikai észrevételeket tett a könyvek állapotára, beszerzésük idejére és darabszámukra vonatkozólag. Itt a következő válaszokat kaptuk:

A válaszadók az alábbi százalékos megoszlásban jelezték, hogy elégedettek az épület tisztaságával (81,8%), bútorzatával és azok elrendezésével (67,3%), olvasási, tanulási körülményekkel, mint pl.: fényviszonyok, asztalok/ülőhelyek száma, stb. (53,4%) az épületben található feliratok, eligazító táblák, információs tartalmak mennyiségével és minőségével (56,7%), szolgáltatási díjainkkal (67,9%), a könyvtári hírek, események elérhetőségével (62,7%).

Kérdőívünk utolsó szakaszában arra vonatkozólag kérdeztük meg olvasóinkat, milyen típusú programokon vennének részt, illetve, hogy milyen új szolgáltatást látnának szívesen könyvtári repertoárunkban. A válaszok megerősítettek bennünket abban, hogy az Idegen nyelvi részleget közelebb kell elhelyezni az Amerikai Kuckóhoz (erre az év végén sor került), és a jövőben közösen megvalósított szolgáltatásokat kell bevezetni.

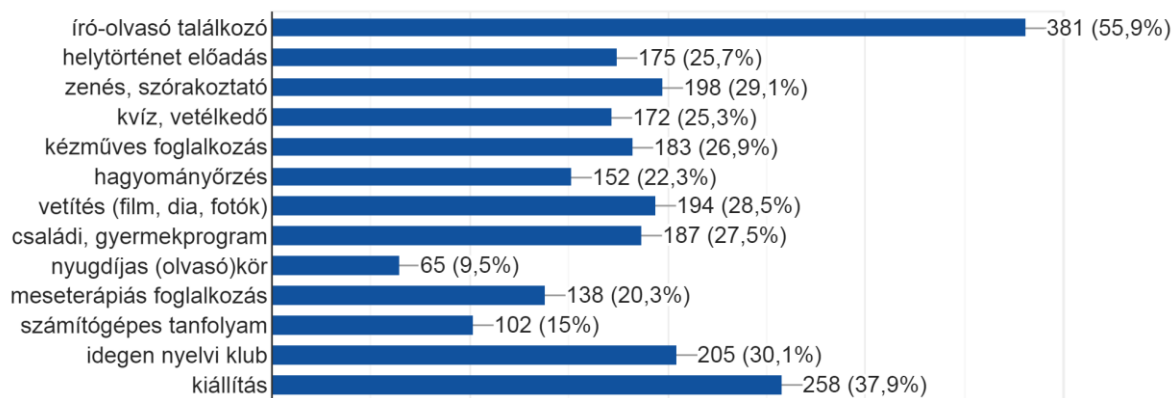
Első helyre került a bankkártyás fizetés lehetőségének bevezetése 255 fő (42,2%), második helyen áll a nyelvi labor, próba nyelvvizsga helyszín létrehozása 254 fő (42%), harmadik helyre az önkölcsönző állomások bevezetése 228 fő (37,7%). Itt említenénk meg a negyedik helyezettet, a Fiatal felnőtt sarok kialakításának igényét 161 fő (26,7%), amelyre szöveges utalást is tettek válaszadóink. Utolsóhelyre került a Makerspace létrehozása 3D nyomtatási lehetőséggel 119 fő (19,7%).

10. Milyen új szolgáltatást venne igénybe, látna szívesen?

A kapott válaszok nyomán megerősítést nyert, hogy rendezvényeinket olvasóink érdeklődésének megfelelően válogatjuk. A jövő évi munkaterv elkészítésénél azonban figyelembe vesszük az alábbi diagramból jól kitűnői, olvasói igényeket, miszerint több író-olvasó találkozót látnának szívesen (a válaszadókból 381 fő, azaz 55,9%) s ennek megfelelően igyekszünk alakítani jövőbeni programjaink megoszlását. Kiállításainknál korosztályi és népszerűségi kritériumokat is figyelembe vesszünk, azonban igyekszünk a jövőben is lehetőséget és helyszínt biztosítani helyi tehetségek, művészek bemutatkozásához. A kiállítások szervezésére 37,9%-os pozitív visszacsatolás érkezett. 2019-es évben tervezzük egy német társalgási klub bevezetését, ezen elvárás jogosultságát 205 fő (30,1%) válasza reprezentálja. Ezen három könyvtári esemény után jócskán elmaradnak, de még mindig 20% fölötti igény mutatkozik a zenés, szórakoztató programokra (29,1%), vetítéssel egybekötött könyvtári rendezvényekre (28,5%), családi és gyermekprogramokra (27,5%), kézműves foglalkozásokra (26,9%) és helytörténeti előadások (25,7%) valamint hagyományörző (22,3%) alkalmak szervezésére. Legkevesebb igény a nyugdíjas (olvasó)körök létrehozására mutatkozott, ez a válaszadók 9,5%-át tette ki.

11. Milyen típusú programokon venne részt szívesen? (több választ is megjelölhet)

A Beérkezett ötletek, egyéb észrevételekre alátámasztják többek között a Fiatal Felnőtt Sarok életre hívását, felhívják a figyelmünket az épület vagy a szolgáltatás egyéb hiányosságaira, ugyanakkor sok elismerést is tartalmaznak. Minden harmadik válaszadó nehezményezte az épületbe való bejutás körülményességét a parkolóból. Ez a kritikus kérdés évek óta foglalkoztatja az olvasókat és az intézmény vezetését is, beruházási költség sor hiányában azonban 2018-ban sem született rá megoldás.

A felmérésből kiderült számunkra, hogy intézményi szinten előrelépést eredményezett az 52 órás szolgáltatási idő növelés. Az RFID rendszer bevezetésével eleget tehetünk az önkölcsönzési és a 24 órás könyvbedobó állomás általi „éjjel-nappali könyvtár”-i elvárásoknak, kiszolgálva azt az 51,3%-os olvasói kört, akik mindösszesen 15-30 percet töltenek könyvtárunkban túlnyomó részt könyvkölcsönzési szándékkal.

A könyvtári terek, azon belül is a gyűjtemények összetételét, állapotát fokozottan figyeljük, az új könyveket igyekszünk rövidebb idő alatt és nagyobb példányszámban biztosítani olvasónk számára. Rendezvényeink között kiemelt figyelmet szentelünk író-olvasó találkozók szervezésének szem előtt tartva a korosztályi sajátosságokat, valamint az aktuális trendeket. Emellett igyekszünk minél több olvasói javaslatot átgondolva, beépíteni az intézmény munkatervébe.

Sajtókapcsolatok

A sajtókapcsolatok kiépítése és fenntartása az egyik leghatékonyabb eszköze annak, hogy intézményünk minőségi információkat juttasson el célközönségéhez. Célunk, hogy sajtókapcsolataink révén szolgáltatásaink és rendezvényeink minél nagyobb közismertségre tegyenek szert. A médiával való kapcsolattartás alapja az országos és helyi média munkatársainak e-mail címeit tartalmazó sajtólista, melyet évente több alkalommal frissítünk.

Sajtótájékoztatóinkra a legfontosabb információkat tartalmazó sajtóanyagot állítjuk össze. Ezt a tájékoztató után azonnal elküldjük a helyszínen megjelent, illetve a meg nem jelent újságíróknak is, csökkentve ezzel az üzenet torzulásának veszélyét.

2018-ban öt alkalommal hirdettünk sajtótájékoztatót:

2018. április 6. – XVI. Debreceni Költészeti Fesztivál

2018. június 5. – 89. Ünnepi Könyvhét és a 17. Gyermekkönyvnap

2018. augusztus 18. – a Méliusz Juhász Péter Könyvtár is képviselte magát az EKF térinstalláció bemutatójával kapcsolatos sajtótájékoztatón.

2018. szeptember 4. – Új időszámítás a Méliuszban! – a nyitvatartás növelése

2018. október 29. – Debreceni Irodalmi Napok

Rendezvényeink kivétel nélkül sajtó nyilvánosak, melyeken szívesen látjuk a média képviselőit. Havi programlistánkat minden hónap elején elküldjük a sajtólistánkra. Jelentős programjainkra emellett elektronikus úton, e-mailen meghívót küldünk, lehetőség szerint nemcsak a szerkesztőség központi e-mail címére, hanem az egyes újságírók személyes e-mail fiókjába is.

2018-ban átlagosan hetente háromszor jelent meg rólunk szóló hír valamely médiafelületen; a sajtó legintenzívebb érdeklődését az új nyitva tartás, a Költészeti Fesztivál, az Ünnepi Könyvhét (ezen belül kiemelendők a szecesszió világnapjához kapcsolódó programok) és a Debreceni Irodalmi Napok rendezvényei váltották ki.

A Méliusz Juhász Péter Könyvtár tevékenységével, rendezvényeivel foglalkozó híradások 2018-ban az alábbi médiafelületeken jelentek meg:

Elektronikus sajtó:

1. Best FM 104.6 (www.bestfm.hu)
2. Debrecen Televízió
3. Debrecen Rádió FM95 (www.debrecentradiofm95.hu)
4. Európa Rádió (www.refradio.eu)
5. FM90 Campus Rádió Debrecen (www.fm90.hu)
6. MTVA, M5 csatorna

Írott sajtó:

1. Aranykor- a Nyugdíjasok Háza kiadványa
2. Bihari Hírlap
3. Debreceni Korzó – információs kiadvány
4. Egyetemi Élet
5. Hajdú-bihari Napló
6. Józsa (havilap)

Online portálok:

1. Cívishír (www.civishir.hu)
2. <https://www.debrecen.hu>
3. Debreceni Nap (<http://www.debrecentinap.hu>)
4. Dehir (www.dehir.hu)
5. Hajdú Online (www.haon.hu)
6. HajduPress (www.hajdupress.hu)
7. www.iranydebrecen.hu
8. LIBRARIUS: kortárskult magazin (<https://librarius.hu/>)
9. Litera: az irodalmi portál (www.litera.hu)
10. Hajdú-bihari Napló <https://www.naplo.hu/>
11. www.programturizmus.hu
12. www.jozsanet.hu
13. [youtube.com](https://www.youtube.com)
14. KULTer.hu

A könyvtár saját internetes felületei:

15. www.meliusz.hu
16. <https://www.facebook.com/>

A könyvtári hálózat majdnem minden fiókkönyvtárának és könyvtár pontjának van külön oldala (folyamatos a bővítés). A Központi Könyvtár minden részlege használ saját oldalt a közösségi hálózat felületén.

17. Olvasói hírlevél. Intézményünk rendelkezik a könyvtárhasználók elektronikus elérhetőségeit tartalmazó adatbázissal, melynek segítségével rendszeresen elküldjük olvasóink számára aktuális programlistánkat, elektronikus meghívóinkat, híreinket.

A Méliusz szolgáltatásainak, programjainak népszerűsítésére leginkább a térítés nélkül igénybe vehető lehetőségeket használjuk. Rendezvényeinkhez, szolgáltatásainkhoz kapcsolódóan számos logó, meghívó, plakát, könyvjelző, kártyanaptár, emléklap és oklevél, valamint egyéb szóróanyag készült.

Kommunikáció	2018. évi tény	2019. évi terv
Kommunikációs költségek (Ft)	-	-
TV megjelenés (fizetett hirdetések nélkül)	9	10
Rádió megjelenés (fizetett hirdetések nélkül)	25	25
Írott sajtó megjelenés (fizetett hirdetések nélkül)	67	70
Online hírek	271	280
Közösségi médiában megjelenő hírek	1000	1010
Hírlevelek	21	21
Fizetett hirdetések száma (médiiumtól függetlenül, becült érték)	0	0
Egyéb:....	-	-

Nyomtatott sajtómegjelenések

1. Négyszázöt, háromszázhusz. Egy becsületkönyvtár becsületének története. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 1. sz. 4. p., 2018-01-02
2. IV. Károly a Nagyerdőn, új óvoda a Fényes udvarban. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 1. sz. 4. p., 2018-01-02
3. Derecskén kaszinó, Létán cigányklub. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 2. sz. 1., 5. p., 2018-01-03
4. Akvarellek tára. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 14. sz. 1. p., 2018-01-17
5. Élmény és képzelet. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 17. sz. 3. p., 2018-01-20
6. „Blogbölcső” a Méliuszban. Hajdú-bihari Napló, 75. évf., 27. sz. 11. p., 2018-02-01
7. Íme az Új Alföld. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 34. sz. 15. p., 2018-02-09
8. Felszínre tört a Nyugvó energia. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 41. sz. 1. p., 2018-02-17
9. E napon Jókaira emlékezünk. Születés: Jókai s egy új ünnep. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 41. sz. 1., 12. p., 2018-02-17
10. Igazgatókat is választ a debreceni közgyűlés. Az autópálya is döntő érv. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 43. sz. 1., 3. p., 2018-02-20
11. Hamar „átment” a büdzsé. A nagy beruházások kezdetének éve. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 46. sz. 4. p., 2018-02-23
12. Könyv a templomépítőről. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 49. sz. 4. p., 2018-02-27
13. Kertai László életműve. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 50. sz. 3. p. 2018-02-28
14. Nélküle másabb lenne a megyeszékhely arca. A sétálóövezet tervezőjének 40 éves életműve a Hódostól az ököcentrumig. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 51. sz. 1., 4. p., 2018-03-01
15. Régi-új vezető a Méliusz élén. Könyvtárak nyílhatnak. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 58. sz. 1., 3. p., 2018-03-09
16. Borbély Szilárdról beszélnek. Népszava, 145. évf. 76. sz. 12. p., 2018-04-03
17. Korán gazdagodhat a lélek a csengő szavaktól. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 79. sz. 12. p., 2018-04-06
18. Rímes hétkezdet lesz: költőinket ünnepeljük. Megzenésítve, utazás és kávé mellé. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 80. sz.1., 7. p., 2018-04-07
19. Kedvenc verssel indulhattak. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 82. sz. 11. p., 2018-04-10

20. Emlékpád a költő tiszteletére. Borbély „arabeszkkötetéről”. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 83. sz. 1., 3. p., 2018-04-11
21. A művészetek gyógyító ereje. In: Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 101. sz. 1. p., 2018-05-03
22. A nyomorból Belgiumba. Nem ellenségek voltak, hanem bajbajutottak. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 102. sz. 1., 3. p., 2018-05-04
23. Könyvhét Debrecenben. Debreceni Korzó, 19. p., 2018-05-10
24. Díjazták az ifjú alkotókat. Egyedi világot alkottak a gyerekek. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 111. sz. 1., 4. p., 2018-05-15
25. Dalos bevezetés az operába. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 122. sz. 1. p., 2018-05-29
26. Könyvek, írók, találkozások. Könyvhét: bárki belelapozhat. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 129. sz. 1., 3. p., 2018-06-06
27. Elkezdődött a könyv ünnepe. Fesztivál az olvasást kedvelőknek. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 131. sz. 1., 3. p., 2018-06-08
28. A szecesszió százéves szép épületei. In: Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 133. sz. 4. p., 2018-06-11
29. Véget ért a könyvek ünnepe. Japán titkainak nyomában. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 133. sz. 6. p., 2018-06-11.
30. Reformációnk nagy alakjára emlékeztek. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 149. sz. 6. p., 2018-06-29
31. Több idő van a könyvekre. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 206. sz. 6. p., 2018-09-05
32. Ki cetlikén, ki kötetben üzen. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 220. sz. 12. sz. 2018-09-21
33. Közélet, irodalom a könyvtárban. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 223. sz. 4. p., 2018-09-25
34. Sinka Istvánra emlékeztek. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 225. sz. 5. p., 2018-09-27
35. Megbocsátás hete a könyvtárban. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 229. sz. 4. p., 2018-10-02
36. Rések egész októberben. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 230. sz. 1. p., 2018-10-03
37. Életmódról a könyvtárban. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 234. sz. 4. p., 2018-10-08
38. Ismert arcok kötetbe szedve. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 235. sz. 8. p., 2018-10-11
39. Népmese és színjátszás. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 238. sz. 5. p., 2018-10-12
40. Beszélgetés a festészetről. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 242. sz. 1. p., 2018-10-17
41. Őszi programok könyvkedvelőknek. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 243. sz. 8. p., 2018-10-18
42. Tehetséges gyerekek kaptak ösztöndíjat. A tanultakat kamatoztatják. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 244. sz. 1., 6. p., 2018-10-19
43. Könyvbemutató '56-os filmekkel. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 244. sz. 4. p., 2018-10-19
44. Tanulmánykötet '56-ról filmes szemüvegen át. Az ifjúság '56-ja és a filmvászon. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 246. sz. 1., 3. p., 2018-10-22
45. A „szavukat adták”. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 250. sz. 3. p., 2018-10-27
46. Irodalomünnep lesz szombattól. Költőkultusz, íróáhítat – honnan ered, hová vezet? Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 252. sz. 1., 3. p., 2018-10-30
47. Anyagiasság és haszonlesés nélkül. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 253. sz. 3. p., 2018-10-31
48. Irodalom a fókuszban három napon át. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 254. sz. 12. p., 2018-11-02
49. Gúnyt üztek a démonokból. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 255. sz. 1. p., 2018-11-03
50. Eszmét cserélnek a kultusztól. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 255. sz. 3. p., 2018-11-03
51. Bényi Árpád képei ismerhetők meg. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 255. sz. 4. p., 2018-11-03
52. Őszi fotós hadjárat indul hétfőn. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 255. sz. 7. p., 2018-11-03

53. Ifjú szerző könyvét mutatják be. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 256. sz. 7. p., 2018-11-05
54. Debrecenbe érkeztek a Hunyadiak. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 257. sz. 1. p., 2018-11-06
55. Átadták az Alföld-díjakat. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 258. sz. 1. p., 2018-11-07
56. A mesés Perzsia képei. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 258. sz. 4. p., 2018-11-07
57. Alföld-díjasok estje az irodalmi napokon. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 259. sz. 4. p., 2018-11-08
58. Lelki navigáció a lelkésszel. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 270. sz. 4. p., 2018-11-21
59. Gyönyörű örmény szönyegek között. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 273. sz. 4. p., 2018-11-24
60. Hasonmás bibliák gyűjteménye. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 280. sz. 3. p., 2018-12-03
61. A Szentírás rejtelmes arcai. Bibliaritkaságok a debreceni könyvtárban. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 281. sz. 1. p., 3. p., 2018-12-04
62. Újabb képek a Maticska-körtől. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 282. sz. 1. p., 2018-12-05
63. Makovecz Imréről emlékeztek meg. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 283. sz. 1. p., 2018-12-06
64. Bor és irodalom a könyvtárban. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 288. sz. 3. p., 2018-12-12
65. Költői est Kiss Tamás Bibliájából. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 290. sz. 6. p., 2018-12-14
66. Új könyvtárat kapnak a halápiak. Hajdú-bihari Napló, 75. évf. 290. sz. 6. p., 2018-12-14
67. „Hortobágyon kivirult az ibolya...”. Közösség, 9. évf. 2. szám. 18-19. p. 2018.

Online sajtómegjelenések 2018-ban:

Intézményünk honlapján Sajtószoba menüpont alatt gyűjtöttük össze a tevékenységünket, eseményeinket bemutató, arról tájékoztató 273 online cikket, tudósítást, hírt:

<http://www.meliusz.hu/documents/10180/2622550/sajtomegjelenesek.pdf/5c1b535e-b9ff-46e8-beb9-bce3ad371d77>

6. Elektronikus szolgáltatások

Mind a honlapunkat mind a nyilvántartó rendszerünket egy külsős cég tartja karban, a Monguz Kft., napi kapcsolatot tartunk velük, rugalmasan és gördülékenyen segítjük egymás munkáját. A napi karbantartásokat távfelügyelettel végzik, de a MÉLIUSZ egységeiben lévő hardver eszközöket az Informatikai Osztály munkatársai tartják karban és javítják. Az intézmény honlapjával kapcsolatos igényeket elsősorban munkatársaink tolmácsolják a Monguz Kft. felé.

Korábbi évben elkészült valamennyi fiókkönyvtár és a központi könyvtár facebook oldalának arculati és tartalmi egységesítése, a finomhangolás 2018-ban is folytatódott.

Jól működő levelezési csoportjaink folyamatosan bővülnek, ezeket a munkatársak is rendszeresen használják, igénylik. Gyakran az ő kéréseiknek megfelelően alakítják át az intézmény informatikusai, vagy hoznak létre újakat.

Egy alvállalkozóval jelenleg is nagyon kedvező szerződés keretében folyik az intézményi honlap (www.meliusz.hu) keresőoptimalizálása.

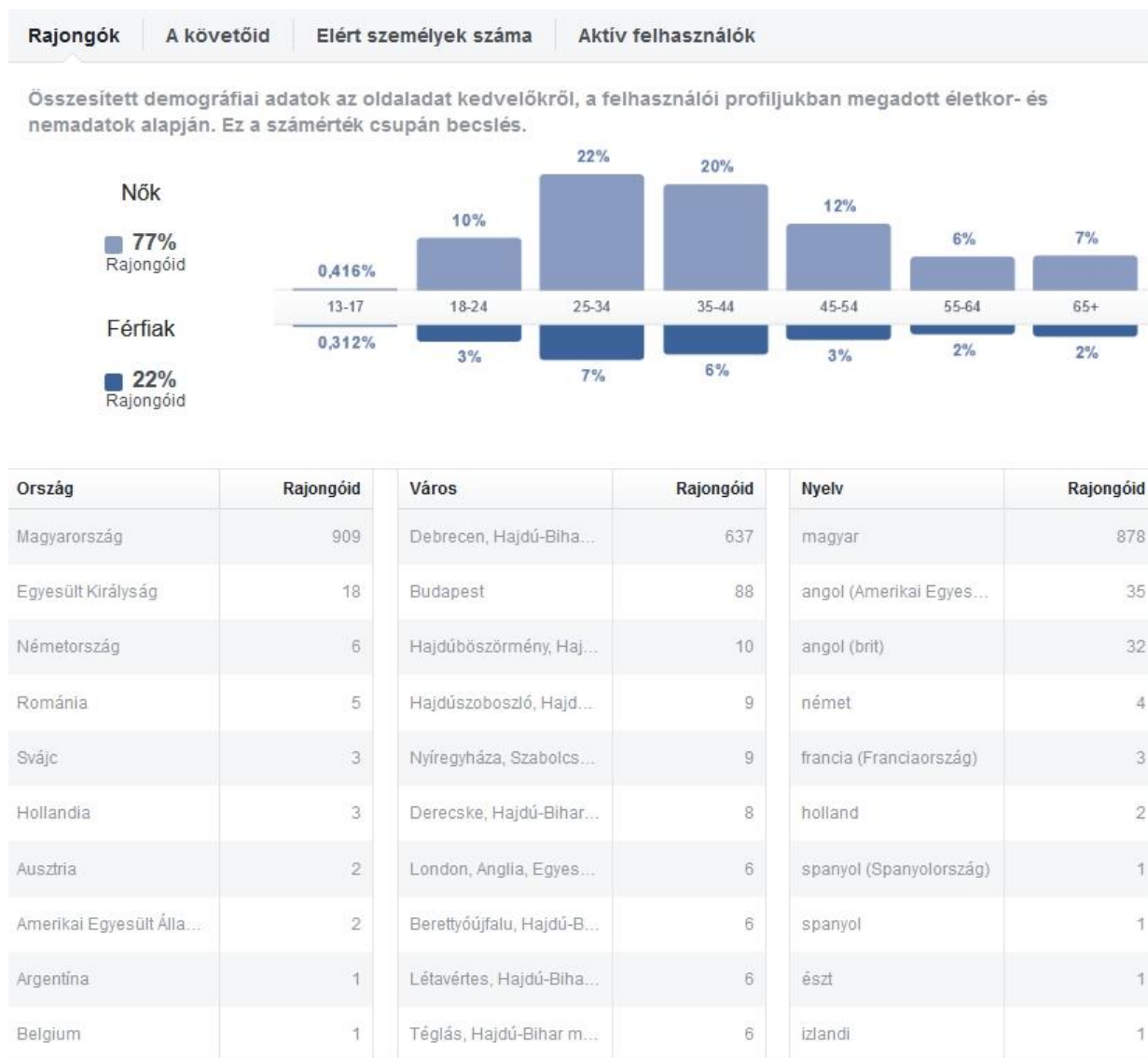
Közösségi oldalak

A könyvtári hálózat Központi Könyvtárának, majdnem minden fiókkönyvtárának és könyvtár pontjának van külön facebook oldala (folyamatos a bővítés). A Központi Könyvtár minden részlege használ saját oldalt a közösségi hálózat felületén.

A Méliusz Juhász Péter Könyvtár Központi Könyvtárának Facebook oldala 2017. december 31-én **934** rajongóval rendelkezett, ez a szám 2018 végén **958** fő volt.

Rajongóink 78 százaléka nő, döntően a 25-44 éves korosztályból, magyar anyanyelvű, magyarországi lakosok.

Adatok lekérdezésének ideje: 2019. január 18.

A Facebook oldalunkon átlagosan legalább hetente egyszer, de gyakran még többször jelenik meg valamilyen új bejegyzés (a rendezvényeinkről szóló információk, fotók, hírek, közérdekű információk, felhívások, képzések stb.).

A bejegyzések organikus elérési átlaga változott a 2017-es év (326, 241) átlagaihoz képest. Az első és a második félévi adatok nagy eltérése magyarázható a Facebook algoritmusok változásaival (az oldalak hivatkozás kattintásainak mérését egységesítették a hirdetések hivatko-

zás kattintásainak mérésével). A legnépszerűbb poszt a „Felröpülök ekkor gondolatban...” című rajz és fotópályázat felhívása volt, 3660 elért emberrel.

Bejegyzés elérése

Azoknak az embereknek a száma, akiknek a képernyőjén az oldalad bármely bejegyzése megjelent. Ez a számérték csupán becslés.

Ebben az évben a fényképes bejegyzéstípus bizonyult sikeresebbnek, megelőzve a szöveges és linkkel ellátott posztokat. Az interakciók száma szerinti elérés nőtt a 2017-es adatokhoz képest (állapot: 259; fénykép: 118, hivatkozás: 99).

Mikor érhetők el a rajongóid?

Bejegyzéstípusok

Legnépszerűbb bejegyzések a figyelt oldalakon

A különböző bejegyzéstípusok sikeressége átlagos elérés és az interakciók száma szerint.

Összes bejegyzés megjelenítése ▼			Elérés Bejegyzésre kattintások Reagálások, hozzászólások és megosztások ⓘ		
Típus	Átlagos elérés		Átlagos interakció		
Fénykép	303	<div></div>	11	<div></div>	<div></div>
Állapot	157	<div></div>	5	<div></div>	<div></div>
Hivatkozás	114	<div></div>	2	<div></div>	<div></div>

A Központi Könyvtár közelében lakó Facebook használók legaktívabb időszaka a pénteki napok délutánjára esik (negyedéves adat). Ha számukra szeretnénk híreket, eseményeket megosztani, érdemes erre az időszakra időzíteni a bejegyzések publikálását.

Régió és dátumtartomány megadásával részletesebb információkat kaphatsz a vállalkozásod környékéről.

Az összes adat név nélküli. [További tudnivalók.](#)

Dátumtartomány

1 hét 1 hó 1. NÉ

Régió

50 m 4026

Emberek a közelben

— Ebben a negyedévben
— Az előző negyedévben

A legnépszerűbb korcsoportot 25 és 34 év közötti életkorúak jelentették.

A legforgalmasabb időszakok

16:00–17:00

Napszak

péntek

A hét napja

Válogatás 2018. legnépszerűbb bejegyzéseiből:

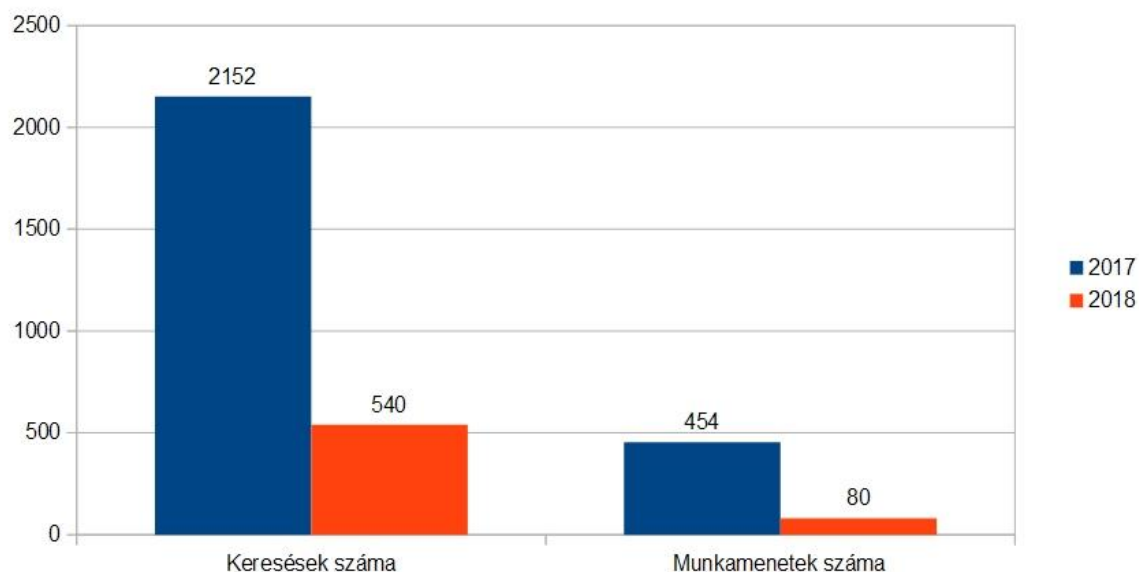
- „Felröpülök ekkor gondolatban...” című rajz és fotópályázat felhívása (3660 elért ember)
- Hallottak már a nagy debreceni társasjáték örülről? - *dehir.hu cikk* (1777 elért ember)
- Újra nagy találkozások helyszíne lesz Debrecen: itt a program, lehet tervezni - *dehir.hu cikk az Ünnepi Könyvhétről* (1637 elért ember)
- A 89. Ünnepi Könyvhét Debrecenben (1485 elért ember)
- Rítus - Áfra János új verseskötetének debreceni bemutatója (1026 elért ember)
- Nyugvó energia - az Alföld Stúdió antológiájának bemutatója (1005 elért ember)
- Megbocsátás hete a Méliuszban (789 elért ember)
- Örmény szőnyegművészet a XVIII-XX. Században - Kiállítás és könyvbemutató (776 elért ember)
- Veszprém (a királynék városa) és más "csodák" útközben című előadás (642 elért ember)

Adatbázisok

2018-ben **540** alkalommal használtuk keresésre az EBSCO adatbázist. Az olvasóink helyben és otthonról, vagy akár mobil eszközeikről is beléphetnek az EBSCO felületére. *(Beiratkozott olvasóink regisztráció után kapnak lehetőséget az adatbázis otthoni használatára.)*

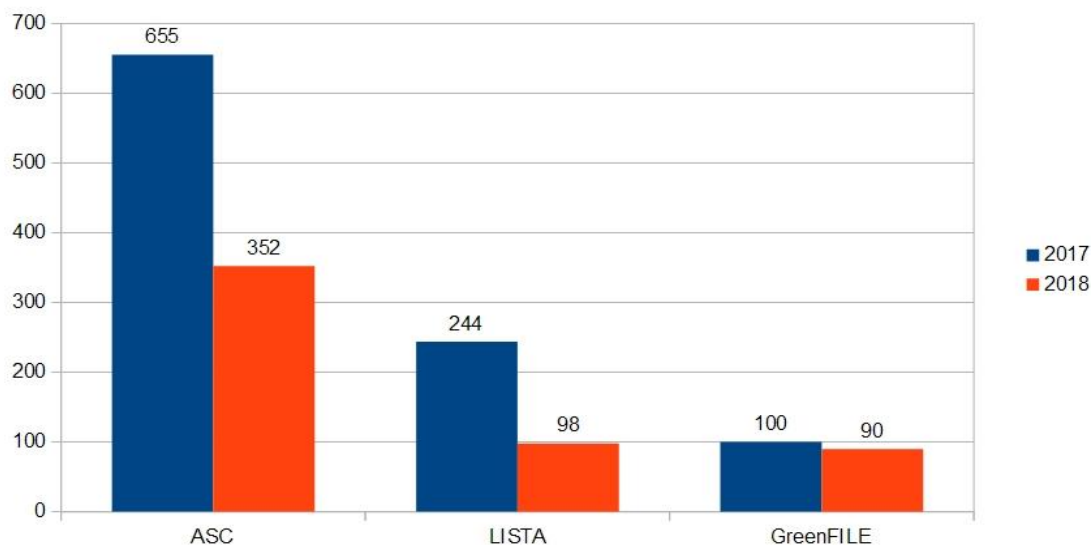
A keresések és munkamenetek száma csökkent.

Keresések és munkamenetek számának alakulása (2017, 2018)

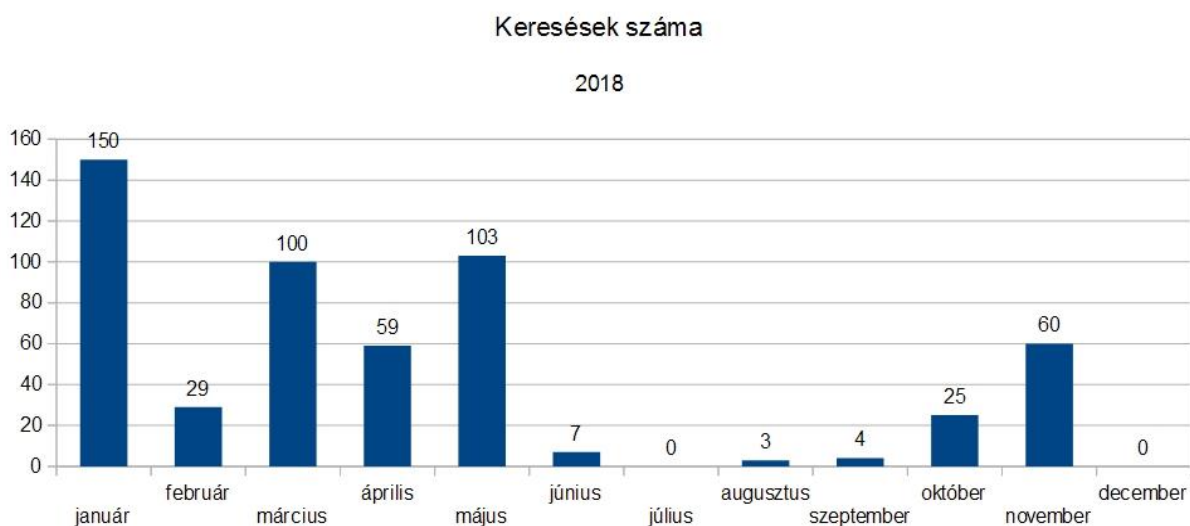
Leggyakrabban használt adatbázis az Academic Search Complete **352** kereséssel, ezt követi a könyvtártudománnyal foglalkozó LISTA adatbázis **98**, és a GreenFILE környezetvédelmi adatbázis **90** kereséssel. A GreenFILE adatbázis továbbra is népszerű, a másik két adatbázis mutatói csökkentek.

Adatbázisok használata (2017, 2018)

Az EBSCO adatbázisok jelentős mennyiségű teljes szövegű folyóiratot is tartalmaznak, így a felhasználó azonnal hozzájut az eredeti dokumentumhoz. A távhasználók számára ez különösen vonzó lehetőség. 2018-ben **330** teljes szövegű folyóiratszöveget töltöttek le olvasóink a Méliusz Könyvtár EBSCO felületén keresztül, ami ugyan 22 százalékkal csökkent, de közel sem olyan mértékben, mint a keresések száma (75 %). 2017-ben **418** teljes szövegű cikket kértek olvasóink.

A keresések száma szerint január (150 keresés) kiugróan forgalmas hónap volt, ezt követte május (103 keresés) és március (100 keresés). Az év második felében jelentősen csökkent az EBSCO használata. *(2017-ban február bizonyult a legforgalmasabbnak, 617 kereséssel.)*

Egyéb adatbázisaink ismertetője:

Academic Search Complete

Az *Academic Search Complete* a világ értékesebb és legátfogóbb teljes szövegű multidiszciplináris tudományos adatbázisa, több mint 8500 teljes szövegű periodikát, köztük több mint 7300 lektorált folyóiratot tartalmaz. A teljes szövegű tartalom felül ez az adatbázis több mint 12 500 folyóirat, valamint összesen több mint 13 200 kiadvány, köztük monográfiák, beszámolók, konferencia-előadások stb. indexelését és kivonatait kínálja. Az adatbázis 1887-ig visszamenően tartalmaz PDF-es tartalmakat, a teljes szövegű anyagok többsége natív (kereshető) PDF-formátumú. Kereshető hivatkozott referenciák állnak rendelkezésre több mint 1400 lektorált folyóirathoz.

Library, Information Science & Technology Abstracts (LISTA)

A *Library, Information Science & Technology Abstracts with Full Text* több mint 560 alapvető folyóiratot, több mint 50 elsőrendű folyóiratot és 125 válogatott folyóiratot indexel, valamint könyveket, kutatási beszámolókat és előadásanyagokat. Az adatbázisban többek között a könyvtárosság, az osztályozás, a katalogizálás, a bibliometria, az online információ-visszakeresés és az információkezeléssel kapcsolatos témakörök találhatók meg. A gyűjtemény terjedelme az 1960-as évek közepéig nyúlik vissza.

GreenFILE

A *GreenFILE* kutatásokkal alátámasztott információval szolgál, amely lefedi az ember környezetre gyakorolt hatásának minden vonatkozását. A gyűjtemény tudományos, igazgatási és közérdeklődésre számot tartó anyagokat foglal magában, és többek között a globális felmelegedés, a zöld építés, a környezetszennyezés, a fenntartható mezőgazdaság, a megújítható energia és az újrahasznosítás témakörében kereshetők benne anyagok. Az adatbázis több mint 384 000 rekord indexelését és referátumait tartalmazza, valamint szabad hozzáférést biztosít több mint 4700 rekord teljes szövegéhez.

MATARKA

A MATARKA adatbázis építésében 3 folyóirattal veszünk részt. A Confesso, Literatura és a Tanító tartalomjegyzékének bevitelét végezzük, valamint az intézmény tartós megőrzésre szánt periodika állományának feltöltését a Nemzeti Periodika Adatbázisba (NPA) az ODR MOKKA rendszeren keresztül.

Szolgáltatás	2018-ban megvalósult (I/N)	Részletek
Honlap	I	Megkötöttük a szerződést az intézményi portál akadálymentes verziójának elkészítésére. Folytatódott a www.meliusz.hu honlap keresőbe történő optimalizálása, valamint regisztrálásra került a Google legfontosabb eszközeinél. Megkezdődött a portál angol nyelvű verziójának kialakítása.
OPAC	I	Az OPAC napi 24 órás elérhetőségével folyamatos információt nyújt katalógusaink tartalmáról. 2015-től működik könyvtári rendszerünk új keresője (OPAC3), mely mobilra optimalizált felületet biztosít használóinak. A kereső működését olvasói igényekhez igazítottuk és használatához útmutatót biztosítunk. A kereső web2-es szolgáltatásokkal van kiegészítve, melyek a portál OPAC3 felületéről közvetlenül elérhetők.
Adatbázisok	I	ld. kifejtve fent
Referenz szolgáltatás	I	ld. kifejtve a Könyvtárhasználat fejezetben
Közösségi oldalak	I	ld. kifejtve fent
RSS	N	

7. Innovatív megoldások, újítások:

RFID rendszer bevezetése	<p>A munkatervben vázoltak szerint elindítottuk az RFID-rendszer bevezetését könyvtárunkban: kihelyezésre kerültek a könyvtárosi munkaállomások a Gyűjteményszervezési Osztályon, ahol az RFID-tagek beszerzését követően az állományba újonnan beszerzett dokumentumok címkézésével megkezdődött a rendszer felállítása. Ezt követően kerültek intézményünkbe a könyvtárosi RFID olvasók, leltározó kézi olvasó dokkolóval, valamint az akadálymentes önkölcsönző.</p> <p>Megvalósult a rendszer megismertetése a munkatársakkal, így év végén a Gyűjteményszervezési Osztály két munkatársa megkezdte az újonnan beszerzett dokumentumok RFID címkével való ellátását.</p> <p>Az RFID könyvtári használatának előnyei:</p> <ul style="list-style-type: none"> · gyors kölcsönzés · önkölcsönzési megoldások a felhasználó számára · nagyfokú megbízhatóság · gyors leltári ellenőrzés
---------------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> · automatikus rendezési módszerek raktározáshoz · címkék hosszú élettartama <p>A RFID csökkenti a kölcsönzésre fordított időt, mert nem egyenként, hanem csoportosan olvassa be a rendszer a címkék, vagyis a kölcsönzésre kijelölt tételek adatait. Az olvasói önkölcsönző állomás lehetővé teszi a felhasználók számára, hogy könyvtáros igénybevétele nélkül önállóan végezzék a tételekkel a szükséges tranzakciókat. A visszavétel is történhet így, mely által a visszaadott könyv kölcsönözhető státuszt nyer a rendszerben. A felhasználók önállósága a kölcsönzési pontokon időmegtakarítást jelent a könyvtárosoknak, emellett biztonságot nyújt a visszavételi állomásoknál a tételek adatait csoportosan leolvasó készülékeknek köszönhetően.</p> <p>A Méliusz Juhász Péter Könyvtár a Központi Könyvtár szabadpolcos állományánál az önkiszolgáló kölcsönzést kiszolgáló RFID rendszer megvalósításával kettős célt valósít meg.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Egyrészt kapcsolódási pont a város Smart City koncepciójához, melynek keretében Debrecen Megyei Jogú Város fő célkitűzése egy intelligens, innovatív, hatékony, fenntartható, okos város megteremtése. Ennek érdekében együttműködik az üzleti, kulturális és non-profit szektorral, valamint nemzetközi szervezetekkel is, hogy innovatív és környezettudatos technológiai megoldásokat használjon a mindennapi feladatai megoldásában és hosszú távú céljai elérésében. Ennek egyik fontos eleme a városi szolgáltatások fejlesztése. • Másrészt intézményünk kiemelt feladatának tekinti felhasználóinak folyamatos képzését és a digitális kompetenciáik bővítését. Így az önkiszolgáló kölcsönzés megvalósításával egy újabb készség, ismeret elsajátítására tudunk lehetőséget biztosítani, amely által még hatékonyabban, kényelmesebben igénybe vehetők a könyvtári szolgáltatások.
Online Chat	<p>A Méliusz Juhász Péter Könyvtár megújult honlapján keresztül, a Központi Könyvtár új, ingyenes szolgáltatásaként jelent meg az online referenzs, mely nincs könyvtári tagsághoz kötve és biztosítja az azonnali, de legfeljebb 24 órán belüli válaszadást. A szolgáltatás folyamatoságát az 52 órás nyitvatartási idő alatt, az egység valamennyi könyvtárosának 4 óránkénti időbeosztásával tudjuk biztosítani. A beérkező kérdések és eddigi tapasztalatok is megkívánják, hogy különböző szakterületekről kerüljenek kollégák bevonásra. Jellemzően az általános információkon túl, könyvtárunk gyűjteményével, szolgáltatásainkkal kapcsolatban érdeklődnek.</p>

8. Gazdálkodással kapcsolatos főbb adatok és értékelésük

Bevételi és kiadási előirányzatok alakulása:

	Pénzügyi adatok (ezer Ft-ra kerekítve)	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	eltérés %-ban 2017-hez képest
Bevétel	Az intézmény működési bevétele	17898	13537	17151	95,82 %
	Ebből a könyvtár szolgáltatásaihoz köthető bevétel (nem fenntartótól származó bevételek)	14149	n.a.	16291	115,13 %
	– ebből a késedelmi díjbevétel (forint)	1879	n.a.	1963	104,47 %
	– ebből beiratkozási díjbevétel (forint)	2383	n.a.	2517	105,62 %
	Támogatás, kiegészítés és átvett pénzeszköz	534622		937836	175,42 %
	– ebből fenntartói támogatás	199672	195442	253110	126,76 %
	– ebből felhasznált maradvány	30883	n.a.	22382	72,47 %
	– ebből központi költségvetési támogatás	233800	275800	276000	118,04 %
	– ebből kistélepi kiegészítő(KSZR) támogatás	39795	41408	41408	104,05 %
	– ebből pályázati támogatás	13742	n.a.	386344	2811,41 %
	– a pályázati támogatásból EU-támogatás	n.a.	n.a.	378244	4220,06 %
	Egyéb bevétel összesen	-	n.a.	10000	-
	Bevétel összesen	552520	512650	964987	174,65 %
Kiadás	Személyi juttatás	275780	252852	286358	103,83 %
	Munkaadókat terhelő összes járulék	67229	55046	62640	93,17 %
	Dologi kiadás	115925	165766	137702	118,78 %
	Egyéb kiadás	71204	38985	104480	146,73 %
	Kiadás összesen	530138	512650	591180	111,51 %

Dátum: 2019.03.06

.....
aláírás
Intézményvezető

